

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Analýza sociálního a ekonomického rozvoje obce
Rudolfov**

Lucie Mlčáková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Mlčáková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Analýza sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfov

Název anglicky

Analysis of Social and Economic Development of the Municipality Rudolfov

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit vybrané ukazatele sociálního a ekonomického rozvoje města Rudolfov a identifikovat hlavní problémy, které ovlivňují sociální a ekonomické prostředí a s tím související kvalitu života ve městě. Na základě zjištěných výsledků bude dílčím cílem práce zjištění silných a slabých stránek města a návrh doporučení klíčových oblastí a perspektiv dalšího rozvoje.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné povahy a sekundární analýzy dat. Také bude využito primárního sběru dat pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli města. Za účelem identifikace silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení pro rozvoj města bude zpracována SWOT analýza.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

demografie, ekonomický rozvoj, občanská vybavenost, regionální politika, sociální rozvoj, veřejná správa

Doporučené zdroje informací

BLAŽEK, J. – UHLÍŘ, D. – UNIVERZITA KARLOVA. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, implikace*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

ESKELINEN, Heikki, et al.: *Competitiveness, Localised Learning and Regional Development: Specialization and Prosperity in Small Open Economies*, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>

JÁČ, I. *Jedinečnost obce v regionu*. [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6.

KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 10. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Analýza sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfovo“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Jakobovi Husákovi, PhD. za odborné vedení diplomové práce a jeho cenné rady v průběhu zpracování. Dále děkuji své rodině a příteli za veškerou podporu v průběhu celého studia.

Analýza sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfov

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá analýzou sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfov, která se nachází v blízkosti krajského města České Budějovice. Hlavním cílem práce je zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj obce a navrhnout prioritní oblasti jejího dalšího rozvoje. Dílčí cíle práce lze spatřovat ve vyhodnocení realizovaného dotazníkového šetření mezi občany dané municipality. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část – teoretická část, jejímž podkladem bylo studium odborné literatury, obsahuje charakteristiku sídelní struktury České republiky, územní samosprávy, regionu a regionálního rozvoje a regionální politiky. V empirické části práce je v první řadě popsána současnost a historie obce Rudolfov a následně jsou analyzovány jednotlivé oblasti jejího rozvoje – demografický vývoj, dopravní a technická infrastruktura, kulturní a sportovní zázemí, zdravotnické a sociální zázemí, ekonomické prostředí obce, bydlení a bezpečnost, vzdělání, životní prostředí a cestovní ruch. Na konci každé kapitoly je shrnuto klíčové zjištění z dané oblasti. V praktické části jsou využity metody sekundární analýzy dat a SWOT analýzy. Primární data jsou sbírána prostřednictvím dotazníkového šetření mezi občany obce Rudolfov. Výsledky těchto analýz poskytly podklad pro zpracování SWOT analýzy a navržení klíčových oblastí rozvoje dané municipality, na které by se obec měla zaměřit při dalším strategickém plánování.

Klíčová slova: demografie, ekonomický rozvoj, občanská vybavenost, regionální politika, sociální rozvoj, veřejná správa, obec

Analysis of Social and Economic Development of the Municipality Rudolfov

Abstract

The diploma thesis deals with the analysis of the social and economic development of the municipality Rudolfov, which is located near the regional town of České Budějovice. The main goal of this work is to evaluate the social and economic development of the municipality and to propose priority areas for its further development. Partial goals of the work can be seen in the evaluation of the questionnaire survey among the citizens of the municipality. The work is divided into theoretical and practical part - the theoretical part, which was based on the study of professional literature, contains the characteristics of the settlement structure of the Czech Republic, local government, the region and regional development and regional policy. The empirical part of the thesis first describes the present and history of the village Rudolfov and then analyzes the various areas of development - demographic development, transport and technical infrastructure, cultural and sports facilities, health and social facilities, economic environment, housing and safety, education, environment and tourism. At the end of each chapter, key findings from the area are summarized. The practical part uses the methods of secondary data analysis and SWOT analysis. Primary data are collected through a questionnaire survey among the citizens of Rudolfov. The results of these analyzes provided the basis for the SWOT analysis and design of key areas of development of the municipality, which the municipality should focus on in further strategic development planning.

Keywords: demography, economic development, civic amenities, regional policy, social development, public administration, municipality

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Sídlní struktura České republiky	16
3.1.1 Klasifikace a typologie sídel	16
3.1.2 Urbanizace	18
3.1.3 Suburbanizace	18
3.2 Územní samospráva	19
3.2.1 Obec jako základní jednotka územní samosprávy	20
3.2.2 Působnost obce	20
3.2.3 Orgány obce	21
3.3 Region a regionální rozvoj	22
3.3.1 Vymezení a klasifikace regionů	22
3.3.2 Definice regionálního rozvoje	23
3.3.3 Vybrané teorie regionálního rozvoje	24
3.3.4 Místní rozvoj	25
3.3.5 Udržitelný rozvoj	25
3.4 Regionální politika	27
3.4.1 Definice regionální politiky	28
3.4.2 Motivy regionální politiky	29
3.4.3 Nástroje regionální politiky	30
3.4.4 Regionální politika na úrovni České republiky	31
3.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2021+	33
3.4.6 Regionální politika na úrovni Evropské unie	34
5 Vlastní práce	37
5.1 Charakteristika obce Rudolfov	37
5.2 Historie města.....	39
5.3 Místní akční skupina Hlubočko-Lišovsko	40
6 Analýza vybraných ukazatelů rozvoje obce	41
6.1 Demografické ukazatele	41
6.1.1 Vývoj počtu obyvatel	41
6.1.2 Struktura obyvatel dle věku a pohlaví	42
6.1.3 Dynamika obyvatel	45
6.1.4 Sňatečnost a rozvodovost.....	46

6.1.5	Obyvatelstvo dle náboženské víry	47
6.2	Dopravní a technická infrastruktura.....	49
6.2.1	Silniční doprava	49
6.2.2	Veřejná hromadná doprava.....	50
6.2.3	Technická infrastruktura	51
6.3	Kultura a sport.....	54
6.3.1	Kulturní a společenské zázemí	54
6.3.2	Kulturní akce a spolky	56
6.3.3	Sport.....	57
6.4	Vzdělání, sociální a zdravotní zázemí.....	58
6.4.1	Vzdělání	58
6.4.2	Sociální a zdravotní zázemí	61
6.5	Bydlení a bezpečnost.....	62
6.6	Ekonomické prostředí obce.....	66
6.6.1	Podnikatelské prostředí	66
6.6.2	Trh práce a nezaměstnanost.....	68
6.6.3	Hospodaření, investice a plánované projekty obce.....	69
6.7	Cestovní ruch a rekreace	74
6.8	Životní prostředí.....	75
7	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	78
7.1	Charakteristika respondentů.....	78
7.2	Hodnocení oblastí rozvoje obce Rudolfov pohledem respondentů.....	84
8	SWOT analýza.....	97
9	Návrh směrů rozvoje obce.....	99
10	Závěr.....	103
11	Seznam použitých zdrojů	105
11.1	Tištěné dokumenty	105
11.2	Internetové zdroje.....	106
11.3	Elektronické dokumenty	110
11.4	Právní předpisy.....	111
Přílohy	112

Seznam grafů

Graf 1 Druhy pozemků v obci Rudolfov k 31.12.2020	38
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Rudolfov ve sledovaném období	42
Graf 3 Procentuální zastoupení věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel v roce 2011	42
Graf 4 Procentuální zastoupení věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel v roce 2020	43
Graf 5 Věková struktura obyvatel obce Rudolfov k 30.12.2020	44
Graf 6 Pohyb obyvatel v obci Rudolfov v letech 2008-2020	45
Graf 7 Sňatky a rozvody v obci Rudolfov v letech 2011-2020	47
Graf 8 Obyvatelstvo dle náboženské víry v obci Rudolfov v roce 2011	48
Graf 9 Výsledky fyzické analýzy směsného odpadu v obci Rudolfov v roce 2020	53
Graf 10 Vývoj počtu domů v obci Rudolfov v letech 1961-2011	64
Graf 11 Vývoj počtu domů v obci Litvínovice v letech 1961-2011	65
Graf 12 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti v obci Rudolfov v roce 2020	67
Graf 13 Vývoj podílu nezaměstnaných osob letech 2014-2021 k 31.12. daného roku	68
Graf 14 Příjmy a výdaje obce Rudolfov v letech 2015-2020	70
Graf 15 Struktura výdajů (v milionech Kč) obce Rudolfov v roce 2020	71
Graf 16 Struktura výdajů (v milionech Kč) v kategorii Služby pro obyvatelstvo v obci Rudolfov v roce 2020	72
Graf 17 Struktura respondentů dle pohlaví	79
Graf 18 Věková struktura respondentů	80
Graf 19 Vzdělanostní struktura respondentů	81
Graf 20 Respondenti dle ekonomické aktivity	82
Graf 21 Respondenti dle místa bydliště v obci	83
Graf 22 Respondenti dle délky života v obci	83
Graf 23 Nejčastější zdroj informací respondentů o dění v obci	85
Graf 24 Respondenti dle hodnocení rozvoje obce za posledních 5 let	85
Graf 25 Co respondentům v obci nejvíce chybí	86
Graf 26 Respondenti dle způsobu dopravy do zaměstnání/školy	87
Graf 27 Čas respondentů strávený na cestě do zaměstnání/školy	88
Graf 28 Stanovisko respondentů k výstavbě náměstí se supermarketem na Farské louce ..	89

Graf 29 Optimální využití prostoru Farské louky dle respondentů	90
Graf 30 Vnímání výstavby dálnice D3 dle respondentů	90
Graf 31 Respondenti dle třídění odpadu	91
Graf 32 Hodnocení realizovaných projektů dle respondentů	93

Seznam tabulek

Tabulka 1 Stupně regionálního členění území	32
Tabulka 2 Zařazení obce do územních jednotek NUTS a LAU	38
Tabulka 3 Index stáří (v %) ve sledovaném období	43
Tabulka 4 Pohyb obyvatel v obci Rudolfov v letech 2016-2020	46
Tabulka 5 Obyvatelstvo dle náboženské víry v obci Rudolfov ve sledovaném období	47
Tabulka 6 Přehled tras a přepravců v obci Rudolfov	51
Tabulka 7 Vývoj počtu žáků v ZŠ Rudolfov k 1.9. daného školního roku	59
Tabulka 8 Vzdělanostní struktura obyvatel obce Rudolfov ve sledovaných letech	61
Tabulka 9 Počet dokončených bytů v obci Rudolfov v letech 2010-2020	63
Tabulka 10 Počet dosažitelných uchazečů a volných pracovních míst v obci Rudolfov v jednotlivých měsících roku 2021	69
Tabulka 11 Příjmy a výdaje obce Rudolfov v letech 2015-2020 (v tis. Kč)	70
Tabulka 12 Vlastní odpovědi respondentů v rámci odpovědi "Jiné"	87
Tabulka 13 Preferované oblasti rozvoje dle respondentů	92
Tabulka 14 Hodnocení spokojenosti respondentů s jednotlivými oblastmi	94
Tabulka 15 SWOT analýza obce Rudolfov	97

Seznam obrázků

Obrázek 1 Znak obce Rudolfov	37
Obrázek 2 Zámeček Lustenek	56

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EU – Evropská unie

JK – Jihočeský kraj

MAS – místní akční skupina

MHD – městská hromadná doprava

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – mateřská škola

MÚ – městský úřad

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SRR – strategie regionálního rozvoje

ZŠ – základní škola

1 Úvod

Růst významu regionální politiky a regionálního rozvoje lze v České republice spatřovat od začátku 90. let minulého století. Během tohoto transformačního období došlo k přechodu z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní, v důsledku čehož se některé regiony vyvíjely rychleji a jiné naopak stagnovaly. Princip regionální politiky spočívá ve vyrovnávání a minimalizaci těchto rozdílů. K dalšímu posílení významu regionální politiky a regionálního rozvoje došlo zejména po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004.

Regionální politika má eliminovat regionální disparity a vyrovnávat rozdíly ve stupni ekonomického a sociálního rozvoje. Regionální rozvoj a regionální politika má své nezastupitelné místo také na úrovni měst a obcí. Rozvoj měst je jedním z hlavních témat regionální politiky Evropské unie, a proto aktuálnost tématu diplomové práce nelze zpochybnit.

Zpracováním analýzy sociálního a ekonomického rozvoje vybrané municipality dojde na jedné straně k identifikaci hlavních problémových oblastí obce – slabých stránek a hrozeb, na straně druhé budou vytyčeny hlavní silné stránky obce a příležitosti pro budoucí rozvoj. Rozvoj obce či regionu je důležitý nejen pro zajištění konkurenceschopnosti daného místa, ale především pro zajištění příznivého prostředí a kvality života pro obyvatele v souladu s prvky udržitelného rozvoje. Velmi důležitá je i participace občanů ve věcech veřejných, která může být klíčová pro úspěšnou realizaci různých aktivit a projektů.

Obec Rudolfov, která byla vybrána k analýze socioekonomického rozvoje, se nachází v Jižních Čechách přibližně 6 km severovýchodně od krajského města České Budějovice. Historie města sahá do 16. století, kdy zde probíhala intenzivní těžba stříbra. Vzhledem k tomu, že geografická poloha města Rudolfov je situována v blízkosti krajského města České Budějovice, má Rudolfov na krajské město velmi úzké vazby a probíhají zde intenzivní interakce ať už ve formě dojížděky občanů za prací a studiem, tak za službami. Typickým znakem města je jeho nekompaktní urbanistická struktura, na které se podílel především jeho historický vývoj v čele s báňskou činností. Město nemá typické dominantní centrum s náměstím a síť občanské vybavenosti je roztržštěná po celém jeho území.

Město Rudolfov bylo pro diplomovou práci zvoleno především z důvodu, že zde autorka žije již od dětství a má na město a jeho okolí silné vazby. Téma diplomové práce navíc úzce souvisí se studovaným oborem a pro autorku je to jedinečná příležitost, jak své znalosti

získané v průběhu studia uplatnit v praktické rovině. Vzhledem k aktuálnosti tématu lze předpokládat, že práce bude přínosná jak pro občany, tak i pro vedení města.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je na základě zjištěných dat zhodnotit ekonomický a sociální rozvoj města Rudolfov a identifikovat silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby pomocí SWOT analýzy. Dílčí cíl práce lze spatřovat v identifikaci dalšího potenciálu pro budoucí rozvoj obce včetně navržení klíčových směrů dalšího rozvoje s konkrétními opatřeními. Dílčím cílem práce je rovněž vyhodnocení dotazníkového šetření mezi obyvateli obce Rudolfov a zhodnocení spokojenosti občanů s životem v obci ve sledovaných aspektech socioekonomického rozvoje.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části budou za pomoci literární rešerše shrnuty nejzásadnější poznatky z problematiky sídelní struktury, územní samosprávy, regionálního rozvoje a regionální politiky na úrovni České republiky a Evropské unie. Využito bude zejména techniky studia knižních a elektronických dokumentů odborné povahy.

Praktická část práce bude složena ze situační analýzy území a jeho základní geografické charakteristiky. Pozornost bude soustředěna na zpracování analýzy jednotlivých ukazatelů rozvoje sledované municipality – demografického vývoje, sociálního a kulturního zázemí, občanské vybavenosti, podnikatelského prostředí a trhu práce, bydlení, vzdělání, dopravní infrastruktury, cestovního ruchu a životního prostředí. Využito bude především sekundární analýzy dat, jejímž podkladem budou zejména data z veřejných databází Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a veřejně přístupných dokumentů, informačních a propagačních materiálů a zpravodaje zájmové obce. Za pomoci těchto technik bude zhodnocen dosavadní vývoj obce Rudolfov. Dojde také k představení a zhodnocení realizovaných a budoucích projektů obce.

Primární sběr dat bude realizován pomocí dotazníkového šetření, ve kterém budou zjišťovány názory a postoje občanů města v jednotlivých sledovaných ukazatelích rozvoje obce Rudolfov. Distribuce dotazníků bude probíhat elektronickou i tištěnou formou. Vyhodnocení získaných poznatků ze sekundární analýzy dat a z dotazníkového šetření poskytne podklad k charakteristice silných a slabých stránek, identifikaci příležitostí

a hrozeb a dojde tak k vytvoření shrnující SWOT analýzy. S ohledem na zjištěné výsledky budou navrženy prioritní oblasti a doporučené směry dalšího rozvoje obce Rudolfov.

3 Teoretická východiska

3.1 Sídelní struktura České republiky

Jedním z významných faktorů, které determinují možnosti rozvoje daného regionu, je prostorová organizace jednotlivců a ekonomických subjektů v určitém území. Současná podoba sídelní struktury České republiky je poznamenána jedinečným historickým vývojem (Wokoun a kol., 2008, s. 307). Charakteristickým rysem je roztržitá sídelní struktura s velkým počtem malých a středních obcí a absencí většího počtu metropolitních center. V porovnání s velkými státy Evropské unie lze v tomto ohledu hovořit o značné diferencii. Z hlediska sídelního systému má dominantní postavení hlavní město Praha, která je jediným městem s více než 300 tis. obyvateli. Celkový počet obcí v České republice byl k 30.12.2020 6258 (ČSÚ, 2021). Majerová a kol. (2009, s. 165) upozorňuje, že s ohledem na rozlohu a počet obyvatel České republiky jde o skutečně extrémní počet.

3.1.1 Klasifikace a typologie sídel

Z terminologického hlediska je v první řadě stěžejní nezaměňovat pojmy obec a sídlo. Sídlo nemá na rozdíl od obce právní subjektivitu a lze ho definovat jako obydlené místo včetně příslušných ploch, které bezprostředně využívá jeho obyvatelstvo. Obec je základní územně správní jednotka s vymezeným obvodem a může se skládat z jednoho nebo více sídel (Kadeřábková, Peková 2012, s. 54). Na podobu sídel mají na jedné straně vliv přírodní faktory dané například typem reliéfu, půdy, klimatu či vegetačního krytu; na straně druhé pak socioekonomické faktory v podobě dopravy, služeb, obyvatelstva nebo stupně organizace společnosti. Přírodní podmínky mohou být překážkou při vzniku a formování rozvoje sídla zejména v oblastech s nižší ekonomickou úrovní. V současnosti je však vlivem technické a ekonomické vyspělosti vliv přírodních podmínek upozadován a do popředí se dostávají převážně faktory socioekonomické (Kolektiv autorů, 1998, s. 31).

Sídla je možné rozdělit do dvou základních kategorií – městská sídla, která mají nezemědělský charakter a venkovská sídla, kde převládá zemědělská funkce. Městská sídla lze od venkovských sídel rozlišit dle několika kritérií – velikosti, stáří, rychlosti vývoje, funkce a homogenity/heterogenity (Hudečková a kol., 2005, s. 35).

Městská sídla

Pro městská sídla je charakteristický jejich nezemědělský charakter s vyšší koncentrací obyvatel na relativně malé ploše. Od venkovských sídel se liší zejména svými funkcemi. Typickým znakem městských sídel je jejich středisková funkce. Ve městech je koncentrováno nejen obyvatelstvo, ale soustřeďuje se zde i síť ekonomických subjektů, služeb a infrastruktury. Městská sídla se také vyznačují zaměstnaností obyvatel v různých hospodářských odvětvích a obecně je lze označit jako místa, kde se koncentruje práce a pracovní síla (Kolektiv autorů, 1998, s. 34).

Zatímco v minulosti se městem mohlo stát sídlo, které získalo městská práva, postupem času byl statut města udělován sídlům i na základě administrativního ustanovení a počtu obyvatel. Hranici minimálního počtu obyvatel pro získání statutu města má každý stát nastavenou jinak. Jako další typický znak městských sídel lze uvést jejich střediskovou funkci, kdy město tvoří spádové území pro okolní obce nižšího řádu a probíhají mezi nimi různé interakce. Městská sídla se také vyznačují zaměstnaností obyvatel v různých hospodářských odvětvích (Kolektiv autorů, 1998, s. 34).

Venkovská sídla

Ve venkovských sídlech dominuje zemědělská funkce, která se odráží i na jejich vnějším vzhledu. Zpravidla se skládají z obytných budov, hospodářských budov a zemědělsky obdělávaných ploch. Součástí je také plůžina, která představuje veškerou ornou půdu patřící k sídlu včetně přilehlých pastvin a lesů. Jde o starší vývojovou formu sídel, která má typickou vazbu na krajinu. Venkovská sídla je možné definovat jako „*všechny prostorově oddělené sídelní útvary, mimo města*“ (Kolektiv autorů, 1998, s. 33-34).

Dle velikosti lze rozlišit tři druhy venkovských sídel – samoty, víscky a vesnice (Brychtová, 2006, s. 81). Některá původně venkovská sídla ztrácí svůj typický venkovský ráz, a kromě původní zemědělské funkce přejímají i funkce další (např. obytnou či obslužnou). Taková sídla lze označit jako přechodní sídla (Kolektiv autorů, 1998, s. 35).

Hudečková a kol. (2005, s. 35) upozorňuje, že v současné době je s ohledem na rostoucí mobilitu obyvatelstva, zboží i služeb obtížné vymezit sídla, která by měla čistě venkovský nebo čistě městský charakter a dochází k jejich překrývání.

Největší podíl venkovských obcí má kraj Vysočina, Pardubický, Jihočeský a Středočeský. Nejméně venkovských obcí lze naopak zaznamenat v kraji Moravskoslezském, Karlovarském, Ústeckém a Libereckém (Zásady urbánní politiky, 2017).

3.1.2 Urbanizace

Počátek urbanizačních procesů je spjat s obdobím průmyslové revoluce, kdy došlo k přechodu od tradiční zemědělské společnosti ke společnosti industriální (Toušek a kol., 2007, s. 107). Průmysl se rozvíjel ve městech a vytvářel tak pracovní nabídky pro obyvatelstvo, které se do měst za práci stěhovalo. V tomto období byla urbanizace vnímána primárně z demograficko-geografického hlediska. Z tohoto pohledu byla urbanizace označována jako pohyb obyvatel z venkovských sídel do sídel větších, kde docházelo ke koncentraci obyvatel a zvětšování podílu městského obyvatelstva. Postupně však začala být urbanizace vnímána i ze sociálně-psychologického pohledu a předmětem hledání se staly ukazatele, které charakterizují změnu v sociálních hodnotách a životním stylu. Ani tento pohled se však nejevil jako bezchybný a z tohoto důvodu začala být urbanizace ve druhé polovině 20. století považována za systémovou změnu. Současné pojetí urbanizace ji chápe jako komplexní společenský proces, který lze označit jako formu územní dělby práce (Hudečková a kol., 2006, s. 50-59).

Toušek a kol. (2007, s. 106) popisuje urbanizaci jako „*změnu sociálně-prostorových forem společnosti v důsledku společenské modernizace*“. Důsledkem koncentrace obyvatel ve městech není jen populační růst či transformace jejich urbanistické zástavby, ale také rozvoj nové formy městského způsobu života. V městských společenstvích tak lze spatřovat odlišnosti kulturních vzorců či norem chování oproti sídlům venkovským. Wokoun a kol., (2008, s. 308-309) také upozorňuje, že proces urbanizace lze chápat jako významný projev rozvoje vyspělých zemí, neboť se města stávají centry hospodářského růstu.

3.1.3 Suburbanizace

Pro postindustriální fázi urbanismu je charakteristický proces přesunu obyvatelstva z jádra města do jeho zázemí, přičemž mezi městem a suburbii existuje silná provázanost. Proces se označuje jako suburbanizace a je typický zejména pro západní Evropu a USA. Tyto změny prostorového rozmístění obyvatel (ale i služeb, jak bude uvedeno níže) jsou způsobeny více faktory – dochází k rozvoji automobilové dopravy a s tím související mobility obyvatelstva, rozvoji informačních technologií, změně struktury průmyslu a snahám o přesun místa bydliště blíže přírodě (Hudečková a kol., s. 54-55). Dle Touška a kol. (2007, s. 112) je suburbanizace typická poklesem tempa růstu, případně až populačními ztrátami v jádrech měst a současným pohybem obyvatel směrem do okrajových aglomerací.

Proces suburbanizace s sebou přináší pozitivní i negativní důsledky. Na jedné straně lze spatřovat oživení rozvoje menších příměstských obcí s koncentrací mladších a vzdělanějších obyvatel. Na straně druhé však příliv obyvatel do těchto obcí a s ním související rozrůstání zástavby často vede ke zhoršení životního prostředí a dopravním problémům. Suburbanizace nemusí mít negativní dopad pouze na cílové příměstské obce, ale i na samotné jádro města, odkud se lidé stěhují. S přesunem obyvatelstva na okraje měst dochází k oddělení místa bydliště od místa zaměstnání, což vede k růstu intenzity dojížděky za zaměstnáním. Toto dopravní zatížení negativně ovlivňuje dostupnost centra města a má značný vliv i na nedostatek parkovacích míst (Wokoun a kol., 2008, s. 312).

Suburbanizace se však netýká jen pohybu obyvatel, ale také výstavbou komerčních objektů, výrobních hal či rezidenčních čtvrtí na okrajích měst blízko hlavních dopravních tahů. Typické jsou tzv. retail parky, ve kterých jsou koncentrovány obchody a služby a které jsou lokalizovány často na okrajích měst s dobrou dopravní dostupností. Dle Ouředníčka (2008, s. 4) si lze všimnout, že většina těchto nově postavených objektů, rezidenčních čtvrtí či satelitních měst postrádá logickou vazbu na okolní krajinu. Charakteristická je absence veřejných prostor a návaznosti na původní vesnickou zástavbu. Pokud není respektován ráz krajiny, lze hovořit o tzv. sídelní kaši (urban sprawl). Ta se vyznačuje výstavbou komerčních či rezidenčních staveb na zcela nevhodných místech a vzniká tak nesoulad s původním charakterem krajiny (Zásady urbánní politiky, 2017).

Rozrůstající zástavbu na okrajích měst lze spatřovat téměř u každého většího města v České republice. Přesun obyvatel do zázemí měst se stal fenoménem, je však na místě položit si otázku, zda je tento jev vzhledem ke svým negativním aspektům v takové míře žádoucí. Popularitu tohoto jevu podporuje i tvrzení Sýkory a Mulíčka (2012, s. 37) kteří uvádí, že suburbanizace se stala dominantním trendem v sídelním a regionálním systému České republiky.

3.2 Územní samospráva

Snahy o obnovení decentralizace státní správy akcentovaly v průběhu transformačního období po roce 1989. Ještě ve větší míře byly tyto tendence patrné po roce 2000, kdy došlo k reformě veřejné správy a dalším legislativním změnám. Správa společnosti již není bezprostředně v rukou orgánů státu, ale začíná se uplatňovat princip subsidiarity a demokratizace veřejné správy s participací občanů (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 15).

Česká republika se dle Ústavy člení na obce, které představují základní územně samosprávné celky a na kraje, které jsou vyššími územně správními celky. Bližší charakteristika obce, jakožto základní jednotky územní samosprávy, je vymezena v následující podkapitole.

3.2.1 Obec jako základní jednotka územní samosprávy

Obec je veřejnoprávní územní korporací a základním územně správním celkem, který je tvořen společenstvím občanů (Kadeřábková, Peková, 2012 s. 19). Obec má dle Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Balík (2009, s. 20) upozorňuje, že z hlediska terminologie se pojem „obec“ používá jak pro všechny municipality bez ohledu na jejich velikost, tak i pouze pro sídla, která nemají postavení města, městyse či statutárního města.

Základní znaky obce je možné dle Koudelky (2006, s. 7) vymezit následovně:

- vlastní území
- obyvatelstvo
- orgány obce
- právní subjektivita
- vlastní majetek a hospodaření.

3.2.2 Působnost obce

V České republice je realizován typ smíšené organizace veřejné správy, kdy jsou činnosti obcí vykonávány buď v rámci tzv. samostatné nebo přenesené působnosti (Balík, 2009, s. 12). V rámci samostatné působnosti spravuje obec příslušné aktivity samostatně. Jde zejména o činnosti, které souvisí s uspokojováním potřeb občanů v oblastech bydlení, dopravy, ochrany zdraví, výchovy a vzdělávání či kulturního rozvoje. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem (Zákon o obcích, §7, odst. 1).

Orgán obce však může vykonávat také činnosti státní správy, které na ni delegoval zákon. V tomto případě jde o tzv. přenesenou působnost (Zákon o obcích, §7, odst. 1). Dle Kadeřábkové a Pekové (2012, s. 21) by měl výkon samostatné působnosti tvořit dominantní část činností obce.

Obce je možné rozlišit dle míry přenesení státní správy do třech kategorií:

- Obce se základním výkonem státní správy (1. stupně) – 6 258 obcí
- Obce s pověřeným obecním úřadem (2. stupně) – 388 obcí
- Obce s rozšířenou působností (3. stupně) – 205 obcí

(Koudelka, 2006, s. 46)

(MVČR, 2021)

3.2.3 Orgány obce

Základním orgánem obce je *zastupitelstvo*. Počet členů zastupitelstva je odvozen od počtu obyvatel obce. Členové zastupitelstva jsou voleni občany v komunálních volbách. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce a vydává obecně závazné vyhlášky. Zastupitelstvu je dále vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce, schvalovat územní plán a rozpočet obce aj. (Koudelka, 2006, s. 66). Pokud není zřízena rada obce, náleží zastupitelstvu pravomoc vydávat nařízení obce. Zasedání zastupitelstva je veřejně a koná se dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. K platnému usnesení zastupitelstva je potřeba souhlas nadpoloviční většiny zastupitelů. O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, s. 38-42). Povinností zastupitelstva je zřízení finančního a kontrolního výboru (Koudelka, 2006, s. 89).

Výkonným orgánem obce ve věcech samostatné působnosti je *rada obce*. V rámci přenesené působnosti přísluší radě vydávat nařízení obce (pokud tak stanoví zákon). Volba rady obce není povinná v obcích, kde je počet členů zastupitelstva je menší než 15. Radu tvoří starosta, místostarosta a radní, kteří jsou voleni z řad zastupitelstva. Počet členů rady musí být lichý a nesmí být větší než jedna třetina počtu zastupitelstva, přičemž ji vždy tvoří minimálně 5 a maximálně 11 členů (Koudelka, 2006, s. 77).

Starosta, který je volen zastupitelstvem obce z řad členů zastupitelstva reprezentuje obec navenek. Svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady a za výkon obce je odpovědný zastupitelstvu. Po dobu jeho nepřítomnosti je zastupován místostarostou. Starosta je v čele *obecního úřadu*, který je dále tvořen místostarostou, tajemníkem a dalšími zaměstnanci. Obecní úřad je obvykle členěn na odbory, ačkoliv se nejedná o zákonnou povinnost (Koudelka, 2006, s. 86).

Pokud tak stanoví zákon, zřizuje starosta *zvláštní orgány obce* pro výkon přenesené působnosti. Jako příklad lze uvést zřízení přestupkové komise, povodňové komise nebo krizového štábu obce (Koudelka, 2006, s. 92).

3.3 Region a regionální rozvoj

Problematika regionálního rozvoje je stěžejním tématem diplomové práce. Aby bylo možné regionální rozvoj vymezit, je nutné nejdříve objasnit základní pojmy, které jsou s tématem úzce spjaty. Jde především o definici samotného pojmu region a možnosti jeho klasifikace. Část kapitoly je věnována udržitelnému rozvoji, jelikož se v současné době jedná o velmi diskutovaný koncept, který rezonuje nejen v rámci diskuze a dokumentů na poli orgánů Evropské unie, ale začíná být implementován i do podnikatelského prostředí.

3.3.1 Vymezení a klasifikace regionů

Definice regionu je v odborné literatuře ukotvena z více úhlů pohledu, neboť se jedná o velmi komplexní termín používaný ve více významech. Toušek a kol., (2008) nahlíží na region jako na „*část krajinné sféry, která je vymezena na základě zvoleného kritéria, je menší než celá zájmová oblast výzkumu, ale větší než konkrétní místo*“ (Toušek a kol., 2008).

Mates a Wokoun (2001, s. 113) chápou region jako „*komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry*“. Regionální diferenciací krajiny je proces, který se neustále vyvíjí. Lidská společnost se v mnohem menší míře stává závislou na přírodních faktorech, a naopak jsou mnohem více reflektovány faktory hospodářské, sociokulturní a politické (Hudečková, 2006, s. 25). Jilková (2018, s. 26) region definuje jako „*jakýkoliv územní celek, který je vyčlenitelný z širšího území podle jednoho či více znaků*“. Pomocí těchto znaků je pak region vymezen pro určitý účel a v rámci územního celku zastává konkrétní funkci.

Z výše uvedených definic regionu vyplývá, že se jedná o určité ohraničené území. Hranice regionu mohou být přírodní – region je ohraničen např. řekou nebo pohořím; nebo administrativní – vytvořeny uměle na základě rozhodnutí správních orgánů (Skokan 2003, s.11).

Regiony je možné klasifikovat dle různých kritérií. Z odvětvového hlediska je možné rozlišit regiony fyzicko-geografické, sociálně-geografické a komplexně geografické. Dle Wokouna (2008, s.283) se v regionálních vědách můžeme nejčastěji setkat s dvěma typy rozlišování regionů:

- **Deskriptivní regiony**

Deskriptivní regiony lze rozdělit na homogenní a heterogenní. Homogenní regiony lze vymezit na základě jednoho nebo více kritérií. Nehomogenní regiony, někdy také označované jako nodální jsou tvořeny jádrem, uzlem, centrem a zázemím. Centrum

a zázemí je funkčně propojeno a probíhají zde interakce ve smyslu pohybu obyvatel a zboží. (Hudečková, 2006, s. 28). Vymezování deskriptivních regionů je vymezováno na základě situační analýzy (Wokoun, 2008, s. 283).

- **Normativní regiony**

Vznik normativních regionů je výsledkem politického rozhodnutí na základě legislativních nebo exekutivních požadavků. Lze sem zahrnout administrativně-správní regiony, plánovací regiony, případně regiony se soustředěnou podporou státu (ty jsou konkretizovány ve Strategii regionálního rozvoje).

Činnost, která vede k vymezování regionů se označuje termínem regionalizace. Obecně lze říci, že regionalizace zkoumá rozmístění předmětů a jevů na zemském povrchu a stanovuje charakteristické rysy, procesy a vazby typické pro určité region (Mates, Wokoun, 2001, s. 113).

3.3.2 Definice regionálního rozvoje

Nejednotné definice regionálního rozvoje jsou důsledkem nerovnoměrných ekonomických, sociálních, politických, kulturních a environmentálních podmínek na různých místech po celém světě (Pike, 2011, s. 2). Obecnou definici regionálního rozvoje uvádí Skokan (2003, s. 21). Chápe ho jako „*komplex procesů, které probíhají v rámci regionu a přispívají zejména k pozitivním změnám v sociálně-ekonomické situaci regionu*“.

Dle některých autorů lze na regionální rozvoj nahlížet z akademického a praktického hlediska. Tyto dva pohledy se odráží v definici samotného pojmu. Podstatou akademického pojetí regionálního rozvoje je aplikace ekonomických, sociálních a geografických poznatků na procesy a vztahy v rámci konkrétního území (Jílková a kol, 2018, s. 43). Identické rozdělení vymezuje i Pavlík a kol. (2016, s. 13-14). Dle něj je v rámci akademického pojetí vymezována charakteristika regionů, jejich rozvojových potenciálů a nedostatků v rozvoji s cílem nalezení konkrétních nástrojů pro zlepšení a další rozvoj. Pavlík a kol. 2016 (s. 13-14) dále tvrdí, že akademické pojetí je někdy nazýváno regionální vědou. To však rozporuje Wokoun a kol. (2008, s. 11-12), protože pojem regionální věda je pouze jedním ze směrů výzkumu regionálního rozvoje. Právě na zvyšování potenciálu regionů je založen praktický přístup, který za pomoci optimalizace socioekonomických činností a využívání přírodních zdrojů vede ke zvyšování celkové životní úrovně obyvatelstva a konkurenceschopnosti

(Jílková a kol. 2018, s. 43). Praktické pojetí regionálního rozvoje se odráží v aktivitách neakademických institucí (krajské, obecní a městské úřady).

3.3.3 Vybrané teorie regionálního rozvoje

Teorie regionálního rozvoje je možné tradičně rozdělit do dvou skupin – teorie regionální rovnováhy (konvergenční teorie) a teorie regionální nerovnováhy (divergenční teorie). Podstatou konvergenčních teorií je snaha o snižování rozdílů mezi regiony. Příznivci divergenčních teorií naopak tvrdí, že v průběhu vývoje jsou regionální rozdíly zvětšovány (Blažek, Uhlíř 2020, s. 11).

Ačkoliv se problematice ohledně tendence regionálního rozvoje věnovala řada autorů, neexistuje jednoznačný závěr, zda primárním sklonem regionálního rozvoje je konvergence nebo divergence.

Podle hlavního ekonomického směru je možné teorie regionálního rozvoje rozdělit na neoklasické, keynesiánské, neomarxistické, neoliberalní a institucionální (Wokoun, 2008, s. 221-222). Za významné neoklasické teorie lze považovat lokalizační teorie, jejichž cílem je nalézt faktory, které ovlivňují rozmístění ekonomických aktivit v prostoru. Za důležitou lokalizační teorii lze považovat Christellerovu teorii centrálních míst, která je založena na principu hierarchie sídel. Keynesiánské chápání ekonomiky je charakteristické pro teorie skupiny jádro-periferie. Dle těchto teorií je regionální rozvoj pozitivně ovlivňován existencí tržní nerovnováhy a velikostí poptávky po zboží z daného regionu v regionech jiných. Jako příklad teorie ze skupiny jádro-periferie lze uvést teorii nerovnoměrného rozvoje, jejímž autorem je A. Hirschman. Hirschman tvrdí, že zaostalost regionu není způsobena absencí konkrétních faktorů rozvoje. Rozvojová strategie by tedy neměla nalézt ideální kombinaci stávajících zdrojů, ale měla by se zaměřit na nalezení skrytých nebo špatně využívaných zdrojů. Neomarxisté spatřovali hlavní příčinu nerovnoměrného ekonomického růstu v nestabilitě kapitalismu. Odmítali zásahy států za účelem eliminace těchto rozdílů, neboť podle nich neřešily příčiny problémů. Z teorií regionálního rozvoje v duchu marxismu lze jmenovat např. teorie závislosti. Ta vychází z předpokladu, že jádro světové ekonomiky využívá ve svůj prospěch slabost periferie, jejíž ekonomická a politická závislost na jádru se neustále zvyšuje. Protipólem marxistických teorií jsou liberální směry, které dle Sayera naopak nekladou velký důraz na význam dominance a moci v ekonomice a na otázku organizace výroby a roli firem (Blažek, Uhlíř 2020, s. 108-109). Z neoliberalní pozice vychází nová ekonomická geografie, jejíž teorie předpokládají menší mobilitu lidských

zdrojů v porovnání s jinými zdroji. Lidské zdroje zároveň tvoří stěžejní prvek endogenního rozvoje. Neoliberalisté odmítají státní intervence a prosazují decentralizaci regionální politiky na jednotlivé regiony. V důsledku koncentrace kvalifikované a specializované pracovní síly v regionech, vzájemně se posilujících technologií a inovacím v daném oboru a provázaností místních podniků vznikají specializované regiony (Wokoun 2008, s. 258-261).

Velmi dynamicky se od 80. let 20. století začaly rozvíjet a prosazovat institucionální teorie, které zdůrazňují nezastupitelnou úlohu institucí a odmítají velké všeobecné teorie. Jednou ze stěžejních teorií, která se svými myšlenkami řadí do institucionálního přístupu, je teorie učících se regionů. Ta předpokládá, že klíčovým faktorem konkurenceschopnosti jsou vědomosti, schopnost učit se a vytvoření kulturního klimatu, který přispívá k tvorbě inovací (Wokoun 2008, s. 262-269).

3.3.4 Místní rozvoj

V případě předkládané diplomové práce, která se zabývá analýzou rozvoje menšího územního celku lze hovořit o místním rozvoji – hlavním aktérem rozvoje je obec. V rámci místního rozvoje probíhá kooperace místní správy se soukromými a neziskovými organizacemi za účelem zvýšení konkurenceschopnosti a zachování udržitelného růstu dané municipality. Místní ekonomický rozvoj je možné chápat i jako „*proces ovlivňující růst místní ekonomiky zaměřený na zvyšování hospodářského blahobytu komunity*“ (Stejskal, Kovárník 2009, s. 23-24). V obecné rovině lze říci, že fundamentálním cílem ekonomického rozvoje by mělo být nalezení takových opatření, která primárně povedou ke zvýšení kvality života obyvatel. Stejskal a Kovárník (2019, s. 25) dále upozorňují, že neexistuje jediná optimální strategie, jak kýženého ekonomického rozvoje dosáhnout. V každé municipalitě lze totiž nalézt okruh vlastních jedinečných problémů a předností, od nichž se odvíjí i způsob jejich řešení nebo dalšího rozvoje.

3.3.5 Udržitelný rozvoj

Vývoj společnosti založený převážně na hospodářském růstu se negativně a nezvratně odráží na stavu naší planety. V souvislosti se změnou klimatu, demografickými změnami (např. stárnutí populace) a dalšími negativními faktory ovlivňující lidskou společnost se v posledních letech stává problematika udržitelného rozvoje velmi diskutovaným

fenomémem. To potvrzuje i Kadeřábková a Peková (2012, s. 117), podle nichž jsou principy udržitelného rozvoje stále více zohledňovány v rozvojových opatřeních na lokální i regionální úrovni členských států Evropské unie. Hlavním tématem problematiky udržitelného rozvoje je tedy soulad mezi ekonomickým růstem při zachování kvality života a přírodního bohatství tak, aby byly přítomny i pro budoucí generace (MZP, 2021).

Klíčovým dokumentem v oblasti udržitelného rozvoje v České republice je Strategický rámec ČR 2030, který definuje 17 cílů udržitelného rozvoje v souladu s Agendou 2030. Ta tvoří dosud nejkomplexnější globální strategii v oblasti udržitelného rozvoje a její cíle by měly všechny členské státy OSN splnit nejpozději do roku 2030 (MZP, 2021).

Důležité je zde zmínit také Agendu 21, která byla přijata v roce 1992 na summitu OSN v Rio de Janeiru. Jde o instrument, který má implementovat zásady udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Klíčovou roli zde hraje místní veřejná správa, která by ve spolupráci s ostatními složkami společnosti měla vytvářet prostředí pro kvalitní život a spokojenost občanů (Místní agenda 21, 2021). Aplikace principů udržitelného rozvoje do praxe v konkrétním regionu by pak měla být založená na efektivním využívání vnitřních zdrojů, zodpovědném nakládání s energiemi a odpady a celkovém zmírnění negativních dopadů ekonomických aktivit na životní prostředí. K fungování těchto principů je však zásadní také důvěra občanů v účinnost veřejných rozhodování (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 117). Trhlínová (2015, s. 580) upozorňuje, že některé obce či regiony mohou chápat udržitelný rozvoj pouze jako nástroj k ochraně životního prostředí, což ale nevede k naplnění hlavní myšlenky udržitelného rozvoje.

Podstatou udržitelnosti jednotlivých regionů je soulad třech základních pilířů:

Ekonomické podmínky – hrubý domácí produkt, zaměstnanost, rozvoj soukromého podnikání, daňová výtěžnost území

Sociální podmínky – dostupnost a kvalita veřejných služeb, bezpečnost, kvalita a dostupnost vzdělávacích a zdravotních institucí, dostupnost bydlení pro různé sociální skupiny, místní a regionální kultura

Environmentální prostředí – kvalita životního prostředí, urbanistické prostředí lokalit, udržitelné energie

(Kadeřábková, Peková, 2012, s. 116)

3.4 Regionální politika

Za kolébku regionální politiky lze považovat Velkou Británii v období hospodářská krize ve 30. letech minulého století, která znamenala potřebu reakce na vzniklé socioekonomické disparity v jednotlivých oblastech (Wokoun 2003, s. 8). V rámci Evropského společenství byl zájem o problematiku regionální politiky dříve spíše okrajový. Rozdíly v ekonomickém rozvoji regionů byly totiž vnímány jako dočasný problém, který byl ovlivněn podmínkami národních ekonomik jednotlivých států (Wokoun 2008, s. 21).

Na regionální politiku lze dle Wokouna (2003, s. 16-17) pohlížet ze dvou hledisek – tradičního a moderního.

Tradiční pojetí regionální politiky

Tradiční pojetí regionální politiky se vyznačuje orientací na snižování regionálních rozdílů pomocí státních intervencí. Způsoby realizace těchto intervencí mohou spočívat v ovlivňování lokalizace nových firem, jejichž vznik je žádoucí zejména v problémových regionech. Dalším způsobem může být podpora soukromého kapitálu či výstavba infrastruktury ze státních prostředků. Tradiční přístup regionální politiky se také soustředí na vytváření rovnocenných podmínek pro život obyvatel (Wokoun, 2003, s. 16-17). Tradiční pojetí označuje Skokan (2003, s. 24) jako exogenní regionální politiku, která se dle něj vyznačuje zejména mobilizací kapitálu a meziregionálním přerozdělováním.

Moderní pojetí regionální politiky

Narozdíl od tradičního pojetí regionálního rozvoje je v moderním pojetí patrná snaha o decentralizaci hospodářského života. Moderní pojetí je zaměřeno spíše na podnícení soukromého podnikání v problémových regionech. Regionální politika by měla být realizována na nižších administrativních úrovních. Cílem je minimalizace počtu problémových regionů a identifikace klíčových území v zaostalých regionech, kam má být pomoc směřována (Wokoun, 2003, s. 16-17). Toto moderní pojetí je Skokanem (2003, s. 24) označeno jako endogenní regionální politika, která je charakteristická mobilizací vnitřních endogenních faktorů s podporou regionálních inovací.

Blažek a Uhlíř (2020, s. 264) uvádí, že v současnosti lze pozorovat odklon od vnímání regionální politiky jako nástroje, který zpětně řeší důsledky již vzniklých problémů. Aktuálním trendem je vnímat regionální politiku jako strategickou s cílem posílení konkurenceschopnosti regionů v globální ekonomice a vytváření aktivit s vysokou přidanou hodnotou.

3.4.1 Definice regionální politiky

Ačkoliv lze v odborných publikacích nalézt řadu definic, vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru regionální politiky nelze žádnou označit za obecně uznávanou. Mates a Wokoun (2001, s. 115) definují regionální politiku jako „*soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů*“. Regionální politiku lze také charakterizovat jako „*koncepční a cílevědomou činnost jisté veřejné autority usilující o eliminaci negativních důsledků nerovnoměrného ekonomického rozvoje a probíhajících strukturálních změn*“ (Wokoun a kol., 2008, s. 30). Stejně tak i Stejskal a Kovárník (2019, s. 13) vymezují regionální politiku jako cílevědomou činnost státní správy a samosprávy, která má vliv na strukturu regionů. V podobném smyslu se nese i definice ustálená v České republice dle Zákona o podpoře regionálního rozvoje. Regionální politika je „*koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů, která stanovuje hlavní směry regionálního rozvoje na celostátní a regionální úrovni*“. (Skokan, 2003, s. 23). Dle Postráneckého (2010, s. 10) představuje regionální politika „*soubor intervencí zaměřených podle aktuální situace státu a jeho regionů na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a jejich vyváženému územnímu rozmístění*“.

Na základě výše uvedených definic lze tedy regionální politiku označit jako cílevědomou činnost, jejímž cílem je podpora socioekonomického rozvoje méně rozvinutých (problémových) regionů a korigování rozvoje bohatších regionů (Mates, Wokoun, 2001, s. 116.). Cílem regionální politiky by pak dle Jílkové a kol. (2018, s. 37) mělo být také budování technické infrastruktury, podpora podnikatelských aktivit, přilákání kapitálu do regionu a podnícení k využití vnitřních rozvojových zdrojů.

Méně rozvinuté (problémové) regiony lze rozdělit do třech hlavních typů:

- **Regiony s nízkým využitím vlastních zdrojů** – charakteristická je nízká životní úroveň v porovnání s rozvinutými regiony, jejíž příčinou je nedostatek kapitálu.
- **Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími** – tyto regiony byly dříve nejvyspělejší, ale v důsledku změny poptávky došlo k úpadku tradičních průmyslových odvětví.
- **Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji** – zpravidla jde o zemědělské regiony, které svým charakterem nejsou vhodné pro odvětví průmyslu.

(Kolektiv autorů, 1998, s. 71-72)

Cílem regionální politiky je zvyšování konkurenceschopnosti jednotlivých regionů a rozvoj regionů zaměřený na jejich soudržnost (MMR, 2021). Regionální politika by měla přispívat k rovnoměrnému rozvoji jednotlivých regionů.

3.4.2 Motivy regionální politiky

Motivy existence regionální politiky lze dle Wokouna (2008, s. 13) rozčlenit do těchto kategorií:

Ekonomické motivy

Tyto motivy jsou považovány za nejvýznamnější. Klíčovým ekonomickým motivem je maximalizace využití všech výrobních faktorů, především pak faktoru pracovní síly. Jedním z hlavních rysů problémových regionů je právě vysoká míra nezaměstnanosti, jejíž eliminace v současnosti spočívá v motivaci pohybu práce za pracovníky. Regionální politika je potřebná i v regionech s plnou zaměstnaností. Nízká úroveň rozvoje některých regionů v jednom státě totiž negativně ovlivňuje i celkový hospodářský růst daného státu (Wokoun 2003, s. 8). Pozornost je nutné věnovat i optimalizace geografického rozmístění firem. Firmy totiž nemusí brát v úvahu související externí náklady, které vzniknout státu nebo municipalitě (Kolektiv autorů, 1998, s. 78).

Ekologické motivy

Do popředí zájmu se ekologické motivy dostávají v 70. letech 20. století. Vlivem přesunu ekonomických aktivit i do méně rozvinutých regionů dochází ke snížení zástavby a produkce odpadů v rozvinutějších regionech. Prioritní je zajištění udržitelného rozvoje (Skokan, 2003, s. 22).

Sociální motivy

Sociální motivy převládaly do konce 50. let minulého století. Jako příklad sociálních motivů regionální politiky lze uvést situaci, kdy vlivem vysoké nezaměstnanosti v ekonomicky slabších regionech dochází k migraci obyvatel do regionů ekonomicky rozvinutějších. Regionální politika by měla pomocí vhodných nástrojů tento jev eliminovat (Wokoun a kol., 2008, s. 13).

Kolektiv autorů (1998, s. 80) mimo výše zmíněných motivů vymezuje navíc ***motivы politické***.

3.4.3 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky lze rozdělit na makroekonomické a mikroekonomické (Kolektiv autorů, 1998, s. 83-88).

Makroekonomické nástroje

Aplikace těchto nástrojů je značně ovlivněna ekonomickými cíli daného státu. Konkrétně jde především o snížení inflace na kýženou úroveň či vyrovnanost platební bilance. Hlavním makroekonomickým nástrojem je rozpočtová (fiskální) politika a monetární politika.

V rámci fiskální politiky dochází k přerozdělování finančních prostředků mezi jednotlivými regiony. Nízkopříjmové regiony přispívají do státního rozpočtu podstatně méně než regiony s vysokými příjmy. Nízkopříjmovým regionům je ale zároveň poskytováno větší množství finančních prostředků – např. podpora v nezaměstnanosti či snížení sazby daní v problémových regionech. Lze tak hovořit o tzv. regionalizaci daní, jejíž aplikace je v praxi tržních ekonomik problematická. Podpora méně rozvinutých regionů ze strany státu tak může mít podobu prioritizace zadávání zakázek právě firmám v těchto regionech (Lacina, 2006, s. 302).

Využití monetární politiky jakožto nástroje regionální politiky je značně omezené zejména s ohledem na nepříznivý vliv k inflaci. Realizace může mít podobu usnadnění přístupu k úvěrům podnikatelským subjektům (Kolektiv autorů, 1998, s. 84).

Posledním makroekonomickým nástrojem regionální politiky je protekcionismus. Protekcionismus lze charakterizovat jako regulaci dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel na produkty vyráběné v upadajících regionech. Cílem je zvýšení poptávky po domácí produkci. Dle Laciny (2006, s. 302) je ale i použití tohoto nástroje značně omezené z důvodu možných odvetných opatření ze strany ostatních zemí.

Mikroekonomické nástroje

Pomocí mikroekonomických nástrojů dochází k cílenému působení na ekonomické subjekty v otázce jejich prostorové lokalizace. Mezi tyto nástroje lze zařadit realokaci pracovních sil a realokaci kapitálu. Realokace pracovních sil může být podporována částečnou úhradou nákladů na stěhování, podporou při nákupu nového domu či bytu nebo výkupem nemovitosti. Stejskal a Kovárník (2009, s. 86) upozorňují, že využití nástrojů podporujících emigraci pracovních sil může být v praxi obtížně realizovatelné. Lidé se při rozhodování o migraci totiž nemusí rozhodovat pouze na základě ekonomické podpory, ale velkou roli může hrát i nabídka sociálních a kulturních služeb či celková image cílové lokality. V České republice se v daleko větší míře využívají nástroje realokace kapitálu. Cílem použití těchto nástrojů je podpora již existujících firem (rozšíření výroby, změna výrobního programu) na jedné straně, na straně druhé pak přilákání nových (zahraničních) investic. Tato podpora může mít podobu investičních pobídek, daňových zvýhodnění či subvencí ze strany státu (Stejskal, Kovárník, 2009, s. 87).

Kromě makroekonomických a mikroekonomických nástrojů uvádí někteří autoři ještě třetí skupinu ostatních instrumentů. V minulosti šlo zejména o administrativní nástroje, kdy určité ekonomické subjekty musely na základě správního rozhodnutí ukončit svou činnost především z důvodu negativního vlivu na životní prostředí, a institucionální nástroje v podobě regionálních rozvojových agentur (Kolektiv autorů, 1998, s. 89).

3.4.4 Regionální politika na úrovni České republiky

Zájem o regionální politiku byl v první polovině 90. let spíše okrajový. Transformační období, které spočívalo v přechodu od centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní znamenalo spíše nutnost řešení problémů makroekonomického charakteru. Česká republika

navíc v této době nečelila výraznějším meziregionálním disparitám a nebyla tak nutnost intervence ze strany ústřední státní správy. Ačkoliv bylo v roce 1992 přijato usnesení k zásadám regionální hospodářské politiky, bylo zaměřeno jen na podporu malého a středního podnikání v problémových regionech. S ohledem na plánovaný vstup ČR do Evropské unie a také vlivem narůstajících socioekonomických rozdílů ve druhé polovině 90. let lze spatřovat snahy o cílenou regionální politiku a její legislativní ukotvení. První právní úpravu regionální politiky lze v České republice datovat do roku 2000, kdy byl přijat Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky je od 1.11.1996 Ministerstvo pro místní rozvoj (Stejskal, Kovárník 2009, s. 51-55).

Územně správní členění ČR

Za účelem statistické a ekonomické komparace regionů a pro potřeby regionální politiky jednotlivých členských států Evropské unie byla v roce 1988 Eurostatem zavedena nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). Podle počtu obyvatel jsou vymezeny tři hlavní stupně regionálního členění území, viz tabulka 1 níže.

Tabulka 1 Stupně regionálního členění území

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: Dotace EU (2021)

Na územní jednotky NUTS je nutné pohlížet při současném zachování principu komplementarity, kdy řádově vyšší jednotky jsou tvořeny celým počtem jednotek řádově nižších (Majerová a kol., 2009, s. 163).

Za účelem čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie bylo v České republice vymezeno osm regionů soudržnosti, které odpovídají úrovni NUTS II (viz příloha č. 1). Kraje v České republice totiž počtem obyvatel spadají do úrovně NUTS III a podpora z fondů Evropské unie je cílena pro územní celky s počtem obyvatel odpovídajícím úrovni NUTS II. V čele jednotlivých regionů soudržnosti byly do 31.12.2021 Regionální rady, které

však byly zrušeny změnou Zákona o podpoře regionálního rozvoje v červnu 2021 (Zákony, 2021).

Do roku 2007 byly do klasifikace NUTS zahrnuty také okresy a obce. V roce 2008 došlo k vymezení místních samosprávných jednotek (LAU):

LAU 1 – okresy

LAU 2 – obce

(Portál územního plánování, 2021)

3.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2021+

Strategie regionálního rozvoje 21+ (SRR) definuje hlavní cíle regionální politiky České republiky pro programové období let 2021-2027. Základním posláním SRR je vymezení oblastí, ve kterých je nutné aplikovat územně specifický přístup a vymezit konkrétní intervence, které povedou ke snižování regionálních disparit a podpoře konkurenceschopnosti v souladu s udržitelným rozvojem území.

SRR 2021-2027 se věnuje pěti klíčovým tématům regionálního rozvoje, kterým přísluší geografické vymezení. Platí přitom, že některá území mohou spadat do více témat.

Konkrétně je definováno pět základních témat:

- 1) **Metropolitní území** – Pražské, Brněnské a Ostravské metropolitní území
- 2) **Aglomerace** – ostatní krajská města a jejich zázemí
- 3) **Regionální centra a jejich venkovské zázemí**
- 4) **Strukturálně postižené kraje** – Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj
- 5) **Hospodářsky a sociálně ohrožená území** – správní obvody ORP vymezené na základě různých indikátorů včetně správních obvodů obcí, které zasahují do bývalých vojenských újezdů

(Strategie regionálního rozvoje, 2021)

Skupina hospodářsky a sociálně ohrožených území představuje skupinu státem podporovaných regionů ve smyslu Zákona 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Zákon o podpoře regionálního rozvoje původně přímo vymezoval konkrétní skupiny státem podporovaných regionů. Konkrétně šlo o strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony, venkovské regiony a ostatní regiony. V současnosti je vymezení těchto regionů obsaženo přímo ve Strategii regionálního rozvoje. Narozdíl od předchozích programových

období jsou ve SRR 2021-2027 tato území integrována do jedné skupiny – hospodářsky a sociálně ohrožená území. Spadají sem takové správní obvody, ve kterých je v rámci České republiky možné spatřovat nejhorší výsledky ve zvolených indikátorech. Hodnotící indikátory jsou následující:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku,
- index stáří, podíl nezaměstnaných osob,
- intenzita podnikatelské aktivity

(Strategie regionálního rozvoje, 2021).

U každého výše uvedeného tématu formuluje strategie hlavní a dílčí problémy, příčiny, důsledky a potenciály. Stěžejní částí dokumentu je vymezení šesti strategických cílů s konkrétními typovými opatřeními. Tyto cíle jsou detailně konkretizovány v Akčním plánu 2021-2022.

3.4.6 Regionální politika na úrovni Evropské unie

Ačkoliv jedním z cílů integračního procesu ukotveném i v zakládající smlouvě Evropského společenství bylo právě snižování rozdílů mezi regiony a členskými státy, nebyla v této době věnována regionálním problémům velká pozornost. Důvodem byla především obdobná úroveň hospodářství zakládajících států Evropského společenství. Dle Boháčkové (2009, s. 6) v té době v podstatě neexistovaly významnější ekonomické rozdíly mezi šesti zakládajícími státy Společenství. S postupným rozšiřováním o další země během následujících let se ale otázka regionální politiky stávala čím dál tím více aktuální a bylo potřeba rozdíly v ekonomické a sociální úrovni mezi jednotlivými státy a regiony regulovat za účelem hospodářské a sociální soudržnosti. Hlavním nástrojem pro tuto regulaci se staly strukturální a investiční fondy Evropské unie (Wokoun a kol. 2008, s. 329). Konkrétně jde o tyto fondy:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)** – z hlediska objemu finančních prostředků jde o největší fond, který se zaměřuje na podporu modernizace hospodářství. Prostřednictvím tohoto fondu jsou podporovány např. projekty na výstavbu silnic, rekonstrukci kulturních památek, digitalizaci veřejné správy či revitalizaci a rozvoj sportovních areálů.

- **Evropský sociální fond (ESF)** – cílem je podpora neinvestičních projektů v oblasti zaměstnanosti a lidského kapitálu. Jde například o podporu projektů, které se věnují rekvalifikaci nezaměstnaných či programům pro osoby se zdravotním postižením nebo etnickým menšinám.
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)** – fond je součástí společné zemědělské politiky EU a jeho cílem je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví či kvality života na venkově.
- **Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)** – fond je součástí společné rybářské politiky EU. Cílem je podpora projektů vedoucích k posílení ochrany životního prostředí a konkurenceschopnosti.
- **Fond soudržnosti (FS)** – je určen členskými státy, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměr Evropské unie. Fond soudržnosti se v období 2021-2027 týká i České republiky, stejně jako v předchozím programovém období. Fond poskytuje podporu projektům v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury.

(EC Europa, 2021)

Klíčovým dokumentem, který zastřešuje čerpání fondů a ve kterém jsou určeny prioritní oblasti a očekávané výsledky politiky soudržnosti, je Dohoda o partnerství, která byla pro aktuální sedmileté období schválena vládou v září 2021 (MMR 2021). Finanční prostředky ze strukturálních fondů je v programovém období 2021-2027 možné čerpat prostřednictvím těchto operačních programů:

- OP Doprava
- Integrovaný regionální OP (IROP)
- OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
- OP Jan Amos Komenský
- OP Životní prostředí
- OP Spravedlivá transformace
- OP Zaměstnanost+

- OP Rybářství
- OP Technická pomoc
- OP Fond spravedlivé transformace

Politika soudržnosti má v programovém období 2021-2027 následující cíle:

- inteligentnější Evropa
- zelenější, bezuhlíková Evropa
- Evropa bližší občanům
- propojenější Evropa
- sociálněji Evropa

(Dotace EU, 2021)

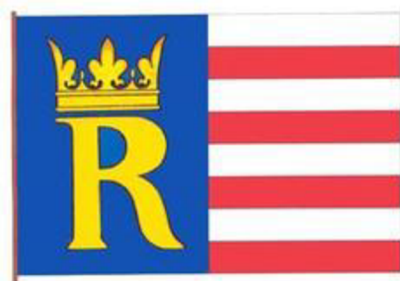
5 Vlastní práce

5.1 Charakteristika obce Rudolfov

Město Rudolfov se nachází přibližně 6 kilometrů severovýchodně od jihočeského krajského města České Budějovice, které je pro Rudolfov klíčovou spádovou oblastí zejména ve sféře dojížděky za prací a za službami. Od roku 1976 je součástí obce místní část Hlinsko, která s obcí přímo nesousedí a tvoří tak exklávu města. Město Rudolfov tvoří spádové centrum pro okolní obce a místní část – Adamov, Hůry, Libnič, Jivno, Hlincovou Horu, Kodetku, Vráto a Hlinsko (Město Rudolfov, 2021).

Starostou obce je od roku 2010 Vít Kavalír. Organizační struktura zastupitelstva a rady města je zobrazena v příloze 3. Obec vydává periodikum Rudolfovské listy, které doručuje do schránek všem obyvatelům. Tento dvoutměsíčník občany informuje o aktuálním dění ve městě, plánovaných projektech, kulturních a sportovních akcích a novinkách ze Základní a mateřské školy Rudolfov.

Obrázek 1 Znak obce Rudolfov

Zdroj: Město Rudolfov (2021)

Městem protéká Rudolfovský potok, na kterém se nachází Královský rybník (místními obyvateli nazývaný „Svaťák“) obklopený historickými měšťanskými domy. Rybník v minulosti tvořil významný prvek systému nádrží a kanálů napájejících důlní zařízení. Rudolfov je jediným jihočeským městem ryze hornického původu. Báňská činnost v minulosti výrazně ovlivnila rozvoj obce a je s historií města významně spjata. Město leží na úbočí Lišovského prahu, který odděluje Českobudějovickou a Třeboňskou pánev. Obec je součástí mikroregionu Budějovicko – sever a také euroregionu Silva Nortica – partnerským městem v rámci přeshraniční spolupráce je rakouské město Sandl (Město Rudolfov, 2021).

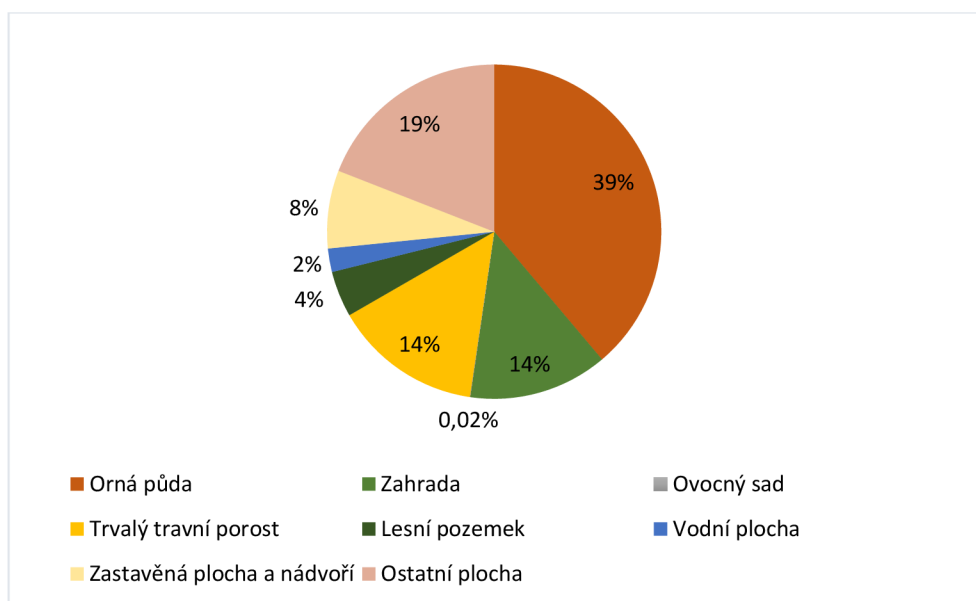
Tabulka 2 Zařazení obce do územních jednotek NUTS a LAU

Jednotka	Název
NUTS 1	Česká republika
NUTS 2	Jihozápad
NUTS 3	Jižní Čechy
LAU 1	okres české Budějovice
LAU2	obec Rudolfov

Zdroj: vlastní zpracování

Město leží v nadmořské výšce 480 m n.m. Celková výměra obce Rudolfov je 319,39 ha (údaj k 31.12.2020). Podíl zemědělské půdy na celkové výměře obce tvoří 67 % a podíl nezemědělské půdy pak 33 %. Z níže uvedeného grafu 1 je patrné, že největší podíl na zemědělské půdě tvoří orná půda (124 ha), jejíž podíl je 39 % celkové výměry obce. Zahrady tvoří 14 % celkové výměry obce a trvalé travní porosty 14 %. Největší podíl na nezemědělské půdě zaujímají zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy (celkem 27 %). Vodní plochy jsou v obci zastoupeny 2 % z celkové výměry a lesní pozemky zaujímají 4 %. V obci se nenachází žádné vinice a chmelnice.

Graf 1 Druhy pozemků v obci Rudolfov k 31.12.2020

Zdroj: ČSÚ (2020), vlastní zpracování

5.2 Historie města

Klíčový význam pro rozvoj města a celé okolní oblasti měla těžba stříbra. Ačkoliv lze první písemnou zmínku o těžbě stříbra datovat již do roku 1385, intenzivní báňská činnost započala až ve 2. polovině 16. století, kdy zde také vzniklo hornické sídliště. Význam těžby stříbra pro Rudolfovo lze potvrdit i skutečností, že Rudolfovo mohlo ve své době konkurovat i nejvýznamnějším kutištím v Čechách – Jáchymovu a Kutné Hoře. V roce 1585 byl na základě výsadní listiny korunované Rudolfem II. Rudolfovu udělen statut svobodného horního města s mnoha privilegii. Vzniklo tak horní město Kayser Rudolfstadt. Městu byl udělen znak, dva výroční a jeden týdenní trh, vznikl zde samostatný soud, mlýn a pivovar a obchod se solí. Město mělo právo na volbu rychtáře a přísedících a bylo možné provozování řemesel. Udělení statutu města bylo nepřijatelné pro obyvatele Českých Budějovic, protože privilegia Rudolfova pro ně představovaly hrozbu zejména v obchodu s pivem a se solí. Budějovice tak usilovaly o odebrání tohoto statusu, k čemuž však nikdy nedošlo, a ještě více se tak prohloubilo napětí mezi oběma městy (Böhnel 1956, s. 55-63).

V této době patřil Rudolfovo k významným jihočeským městům – nacházelo se zde více než 250 domů. Na začátku 17. století se Rudolfovo stal cílem bohatých náboženských emigrantů z alpských zemí, kteří zde podnikali v obchodu se solí a pivem. Tito noví podnikatelé se zasadili o další rozvoj a růst města. Rudolfovo se tak stal konkurentem Českých Budějovic. Hornictví již nebylo primární oblastí zájmu a do popředí se dostal spíše obchod a řemesla. V roce 1603 označilo město samo sebe za čistě německé. Po smrti posledního významného těžáře Petra Voka z Rožmberka hornictví ve městě zcela upadá. Rok 1614 se nesl ve znamení dokončení stavby protestantského kostela sv. Víta, který tvoří dodnes dominantu města. V roce 1619 došlo na území Rudolfova k drancování a požárům, které souviselo se stavovským povstáním českých pánů proti vládě Habsburků. Město Rudolfovo bylo obsazeno stavovským vojskem, které obléhalo České Budějovice. Po ústupu stavovských vojsk v roce 1619 byl Rudolfovo vypleněn budějovickými ozbrojenci. Vlivem drancování a požárů byly zničeny dvě třetiny města. V roce 1620 bylo město včetně všech jeho privilegií na základě zvláštní listiny císaře Ferdinanda II. darováno Českým Budějovicím. Rudolfovo tak přišel o statut hornického města a o všechna svá privilegia a stal se poddanským městem.

Během následujících desítek let došlo k významnému poklesu počtu domů v Rudolfově a z hlediska dalšího rozvoje byl plně podřízen Českým Budějovicím, které však na jeho rozvoji velký zájem neměly. Zlepšení lze zaznamenat až ve druhé polovině 18. století, kdy v někdejší rudolfovském zámečku vznikla dělostřelecká zbrojnice a rozsáhlé vojenské

sklady v okolí. Opět se začala rozvíjet důlní činnost a sídlil zde vrchní báňský úřad. Byla založena prádelna ovčí vlny, která se tak stala dosud největším rudolfovským podnikem. V první polovině 19. století proslavily Rudolfov tzv. rudolfovské kudly a ručně paličkované krajky. Pro místní obyvatele bylo velkým zdrojem příjmů pronajímání bytů dělníkům z nedalekých továren budějovického předměstí. Rudolfov se stal střediskem místního významu – vznikla zde škola, poštovní úřad, četnická stanice, autobusová zastávka a lékař. K zásadnímu urbanistickému rozvoji však dodnes nedošlo. Rudolfov je tak typickým sídlem bez kompaktní urbanistické struktury s absencí dominantního centra (Klabouch 2008, s. 8).

5.3 Místní akční skupina Hlubocko-Lišovsko

Obec Rudolfov je součástí Místní akční skupiny Hlubocko – Lišovsko, která sdružuje celkem 21 obcí mikroregionu Budějovicko – sever a Lišovsko. Všechny členské obce jsou součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností České Budějovice. Místní akční skupina byla založena v roce 2004 a cílem je podpora rozvoje venkova, péče o kulturní a hospodářský rozvoj, podpora cestovního ruchu, ochrany životního prostředí a meziregionální a regionální spolupráce. Pomyslné centrum území, kde působí MAS Hlubocko-Lišovsko, tvoří město Hluboká nad Vltavou. Pro území je typická nízká nezaměstnanost, ke které výrazně přispívá blízkost krajského města. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hlubocko-Lišovsko o.p.s. 2021-2027 identifikuje možné bariéry ovlivňující další rozvoj území, kde MAS působí. Jde zejména o nevyhovující kvalitu dopravní a technické infrastruktury a stagnaci některých podnikatelských subjektů. Dalším problémem je nízká dostupnost a kvalita sociálních a zdravotnických služeb v některých oblastech. Dle výše zmíněné strategie chce MAS také podporovat udržitelnou péči o krajinu, činnosti zemědělců a aktivity podporující zvyšování zadržování vody v krajině (MAS Hlubocko-Lišovsko, 2021).

6 Analýza vybraných ukazatelů rozvoje obce

V následující kapitole bude obec analyzována z hlediska demografie, dopravní a technické infrastruktury, kulturního a sportovního zázemí, vzdělání, sociálního a zdravotnického zázemí. Pozornost bude věnována také problematice bydlení a bezpečnosti, ekonomickému prostředí obce, cestovnímu ruchu a životnímu prostředí. Každá podkapitola obsahuje závěrečné shrnutí klíčových zjištění v dané oblasti.

6.1 Demografické ukazatele

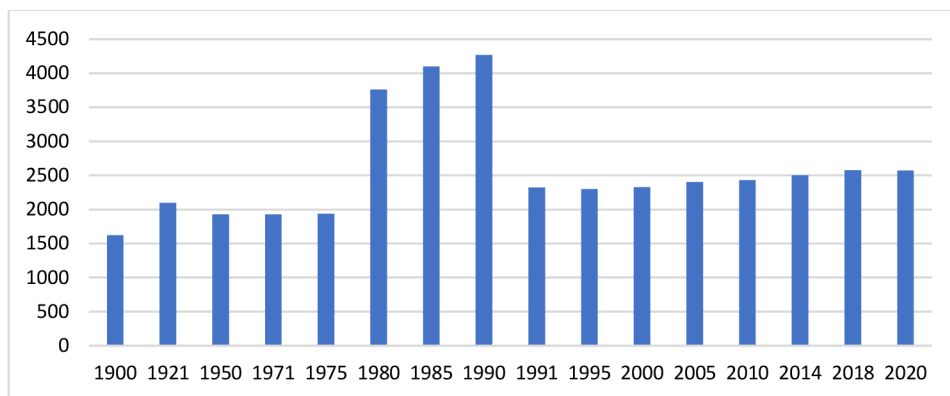
Nadcházející kapitola poskytuje analýzu a přehled vývoje ve vybraných demografických ukazatelích. Analyzován je vývoj počtu obyvatel obce, struktura obyvatel dle věku a pohlaví, dynamika obyvatel, sňatečnost a rozvodovost a pozornost je taktéž věnována náboženskému vyznání obyvatel obce.

6.1.1 Vývoj počtu obyvatel

Následující graf znázorňuje vývoj počtu obyvatel v Rudolfově od roku 1900 do roku 2020. Nejméně obyvatel žilo v obci v roce 1900, kdy šlo konkrétně o 1623 obyvatel. V roce 1921 počet obyvatel vzrostl na 2096. V roce 1950 se projevil důsledek druhé světové války a následného odsunu německého obyvatelstva a počet obyvatel klesl na 1926. Rok 1980 přinesl dramatický nárůst počtu obyvatel, jehož příčinu lze nalézt v administrativním sloučení obcí Dubičné, Jívno, Adamov, Libnič, Hlincová Hora a Vráto s Rudolfovem. Tyto přidružené obce zůstaly součástí Rudolfova až do roku 1991, kdy se opět staly samostatnými a počet obyvatel v Rudolfově klesl na 2323. Kromě administrativních změn v hranicích obce byl v 70. letech příčinou růstu počtu obyvatel vrchol suburbanizačních tendencí, které souvisí i s růstem počtu domů v tomto období (podrobněji v kapitole 6.5).

Od počátku 90. let lze spatřovat pozvolný trend populačního růstu. K žádnému dramatickému výkyvu v počtu obyvatel od tohoto roku nedošlo.

Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Rudolfov ve sledovaném období

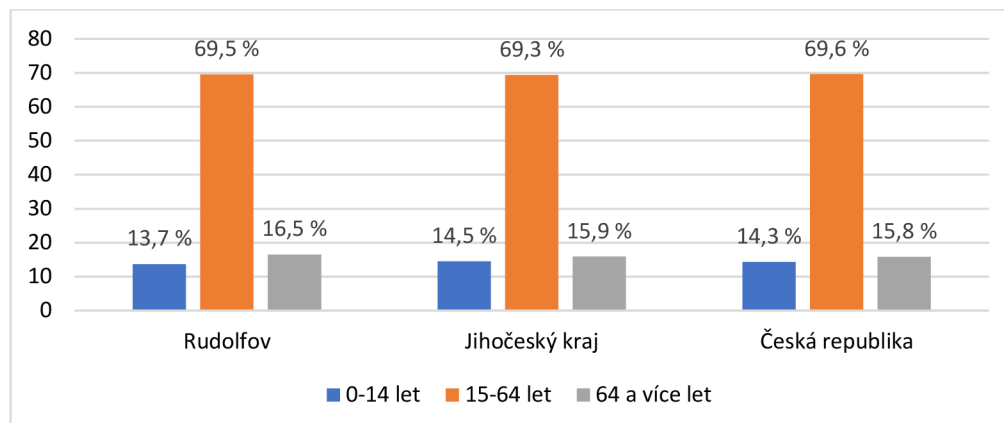

Zdroj: ČSÚ (1900-2020), vlastní zpracování

6.1.2 Struktura obyvatel dle věku a pohlaví

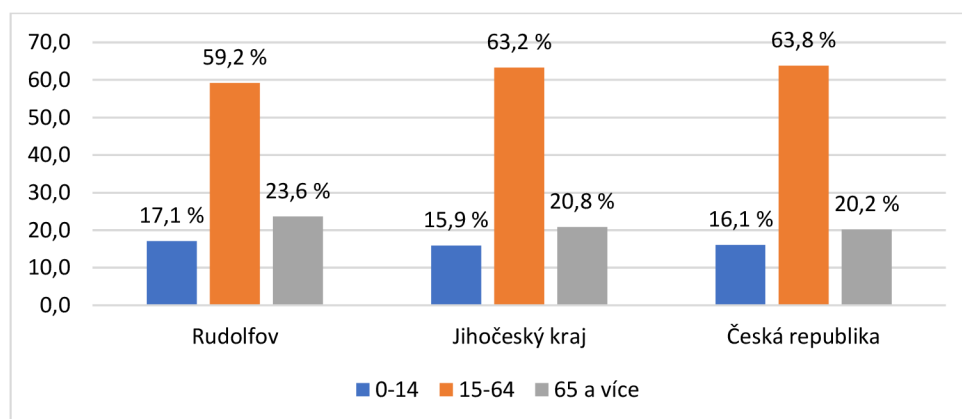
Níže uvedené grafy 3 a 4 demonstrují procentuální zastoupení věkových kategorií obyvatel v obci Rudolfov, v Jihočeském kraji a v České republice v letech 2011 a 2020. Ve všech sledovaných územních jednotkách lze mezi rokem 2011 a 2020 spatřovat trend v mírném navyšování podílu dětské složky (0-14 let) a poměrně razantní nárůst podílu postreprodukční složky obyvatel ve věku 64 a více let. Pokles podílu lze naopak zaznamenat v rámci reprodukční složky obyvatel ve věkové skupině 15-64 let. V obci Rudolfov byl ve sledovaném období v porovnání s Jihočeským krajem a Českou republikou zjištěn nejvyšší pokles podílu reprodukční složky na celkovém počtu obyvatel, kdy se konkrétně podíl těchto osob snížil o 10,3 %. Zatímco v roce 2011 byl podíl osob v této věkové kategorii téměř identický jako podíl v České republice a mírně vyšší než v Jihočeském kraji, v roce 2020 se v Rudolfově rozdíl daleko více prohloubil. V porovnání s ostatními územními jednotkami lze také v Rudolfově zaznamenat nejvýraznější nárůst podílu postreprodukční složky obyvatel, kdy tato vzrostla o 7,1 %. V rámci Jihočeského kraje se pak podíl této složky zvýšil o 4,9 % a na úrovni České republiky je patrný nárůst o 4,4 %. S tímto zjištěním souvisí také hodnota indexu stáří, který udává poměr postreprodukční složky obyvatel k dětské složce. V obci Rudolfov hodnota tohoto ukazatele dlouhodobě převyšuje průměr České republiky (viz tabulka č. 3). V roce 2020 byla hodnota tohoto indexu v obci Rudolfov 137,9 %, zatímco v České republice šlo o 125,5 %.

Graf 3 Procentuální zastoupení věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel v roce 2011

Zdroj: ČSÚ (2011), vlastní zpracování

Graf 4 Procentuální zastoupení věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel v roce 2020

Zdroj: ČSÚ (2020), vlastní zpracování

Tabulka 3 Index stáří (v %) ve sledovaném období

	2001	2011	2020
Rudolfov	93	127,4	137,9
Česká republika	87,2	110,4	125,5

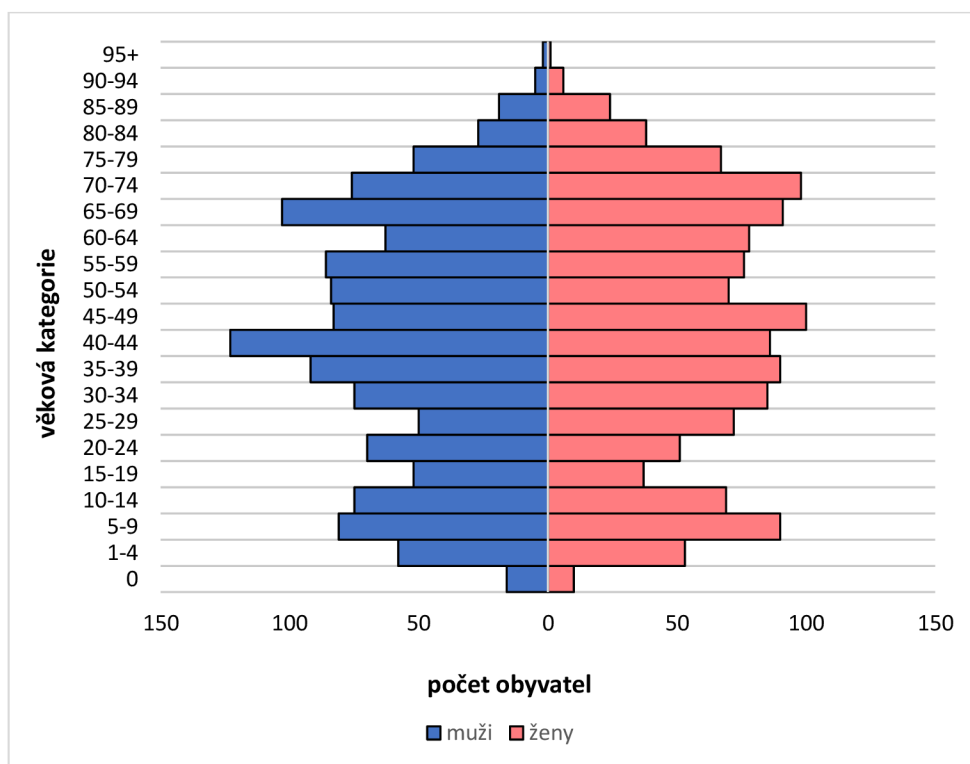
Zdroj: ČSÚ (2001-2020), vlastní zpracování

Z hlediska průměrného věku obyvatel vykazuje obec Rudolfov v porovnání s Jihočeským krajem a Českou republikou nejvyšší hodnotu – v roce 2020 byl průměrný věk obyvatel v Rudolfově 43,5 let, v Jihočeském kraji 43 let a na úrovni České republiky 42,6 let.

Struktura obyvatel v obci dle pohlaví je vyrovnaná, mírně však dlouhodobě převažuje počet žen – v roce 2020 zde žilo 1280 mužů a 1292 žen (ČSÚ, 2020).

Graf 5 zobrazuje věkovou pyramidu obyvatel města Rudolfova v roce 2020. Jde o regresivní typ věkové pyramidy, který je pro evropské státy typický. Vyznačuje se převahou postreprodukční složky populace oproti dětské složce. Z grafu je také patrná dominance obyvatel ve věkové skupině 40-44 let. Jde o tzv. Husákovy děti, které se narodily v době babyboomu zapříčiněného populační politikou státu. Odraz těchto pronatalitních opatření je možné spatřovat i ve věkových kategoriích 5-9 let a 10-14 let, kdy jde o potomky této významné populační vlny 70. let minulého století. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří obyvatelé ve věkovém rozmezí 65-69 let. Ti se narodili v období zvýšené porodnosti po druhé světové válce. Naopak věková kategorie obyvatel 60-64 let je oproti předchozí skupině početně výrazně nižší. To může být důsledkem legalizace potratů v roce 1958, který vedl ke snížení porodnosti.

Graf 5 Věková struktura obyvatel obce Rudolfova k 30.12.2020

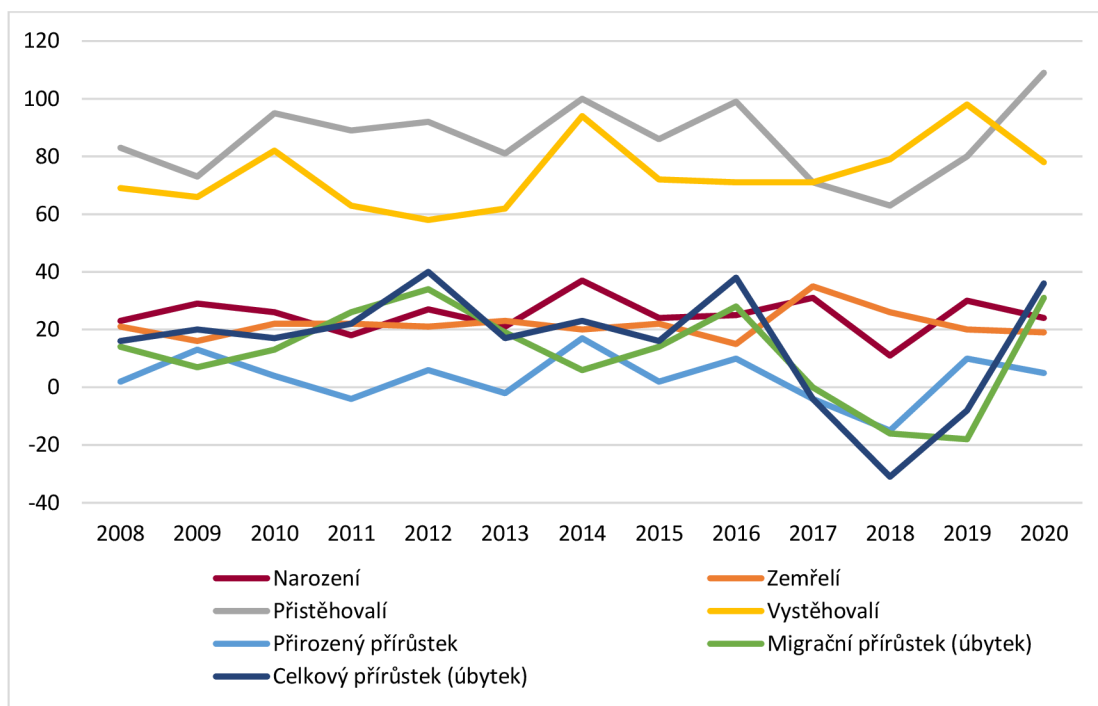
Zdroj: ČSÚ (2020), vlastní zpracování

6.1.3 Dynamika obyvatel

Graf 6 a tabulka 4 zachycují pohyb obyvatel v obci Rudolfov v letech 2008-2020.

Nejvyšší přirozený přírůstek byl v obci zaznamenán v roce 2016 a 2019, kdy šlo shodně o 10 osob. Záporný přirozený přírůstek lze spatřovat v roce 2017, kdy zemřelo o 4 osoby více než se narodilo, a v roce 2018, kdy počet zemřelých byl o 15 osob vyšší než počet narozených. V roce 2019 došlo k nejvyššímu migračnímu úbytku – z obce se vystěhovalo o 18 osob více, než se do obce přistěhovalo. Stejná situace byla zaznamenána i v roce 2018, kdy počet vystěhovalých převýšil počet přistěhovalých o 16 osob. Nejvyššího celkového úbytku bylo dosaženo v roce 2018, naopak nejvyšší celkový přírůstek lze zaznamenat v roce 2012 a 2016. Z hlediska dynamiky obyvatel nelze určit ve sledovaném období žádný trend, hodnoty v průběhu sledovaných let značně kolísaly. Výjimku tvoří ukazatel počtu přistěhovalých, kdy od roku 2018 dochází k jeho postupnému zvyšování.

Graf 6 Pohyb obyvatel v obci Rudolfov v letech 2008-2020

Zdroj: ČSÚ (2008-2020), vlastní zpracování

Tabulka 4 Pohyb obyvatel v obci Rudolfov v letech 2016-2020

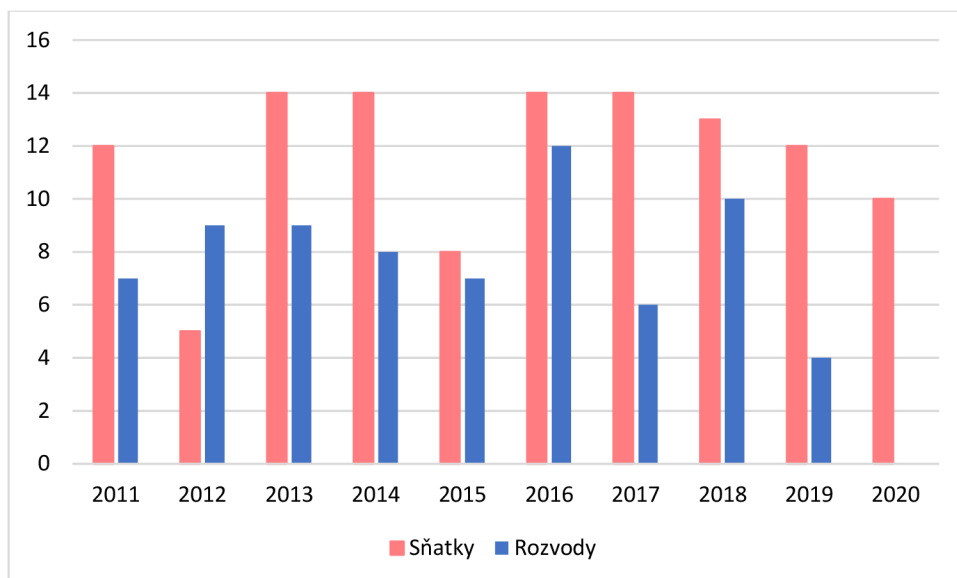
	Narození	Zemřeli	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek (úbytek)	Celkový přírůstek (úbytek)
2008	23	21	83	69	2	14	16
2009	29	16	73	66	13	7	20
2010	26	22	95	82	4	13	17
2011	18	22	89	63	-4	26	22
2012	27	21	92	58	6	34	40
2013	21	23	81	62	-2	19	17
2014	37	20	100	94	17	6	23
2015	24	22	86	72	2	14	16
2016	25	15	99	71	10	28	38
2017	31	35	71	71	-4	0	-4
2018	11	26	63	79	-15	-16	-31
2019	30	20	80	98	10	-18	-8
2020	24	19	109	78	5	31	36

Zdroj: ČSÚ (2008-2020), vlastní zpracování

6.1.4 Sňatečnost a rozvodovost

V grafu 7 je zaznamenán vývoj sňatečnosti a rozvodovosti v letech 2011-2020. Ve sledovaném období se v obci průměrně uskutečnilo 12 svateb a 7 rozvodů. Nejvíce svateb (shodně 14) se uskutečnilo v letech 2013, 2014, 2016 a 2017. Od roku 2017 lze spatřovat trend v poklesu počtu svateb. Pokles sňatků mezi rokem 2019 a 2020 je možné vysvětlit pandemií onemocnění Covid-19, kdy bylo s ohledem na protiepidemická opatření velké množství svateb rušeno nebo odkládáno. V roce 2012 bylo ve sledovaném období uzavřeno nejméně sňatků. V roce 2020 se nekonal žádný rozvod.

Graf 7 Sňatky a rozvody v obci Rudolfov v letech 2011-2020

Zdroj: ČSÚ (2011-2020), vlastní zpracování

6.1.5 Obyvatelstvo dle náboženské víry

Tabulka 5 a graf 8 demonstrují počty obyvatel obce Rudolfov dle náboženského vyznání. Z dostupných údajů vyplývá, že zatímco v roce 1991 byl podíl věřících obyvatel na celkovém počtu obyvatel 53,9 %, v roce 2011 se podíl snížil na 21,9 %. Lze se domnívat, že tento razantní pokles je možné vysvětlit jednak skutečným snížením počtu věřících obyvatel, ale zejména faktem, že přibývá obyvatel, kteří svou náboženskou víru v dotaznících SLDB neuvádí, jelikož se jedná o nepovinný údaj.

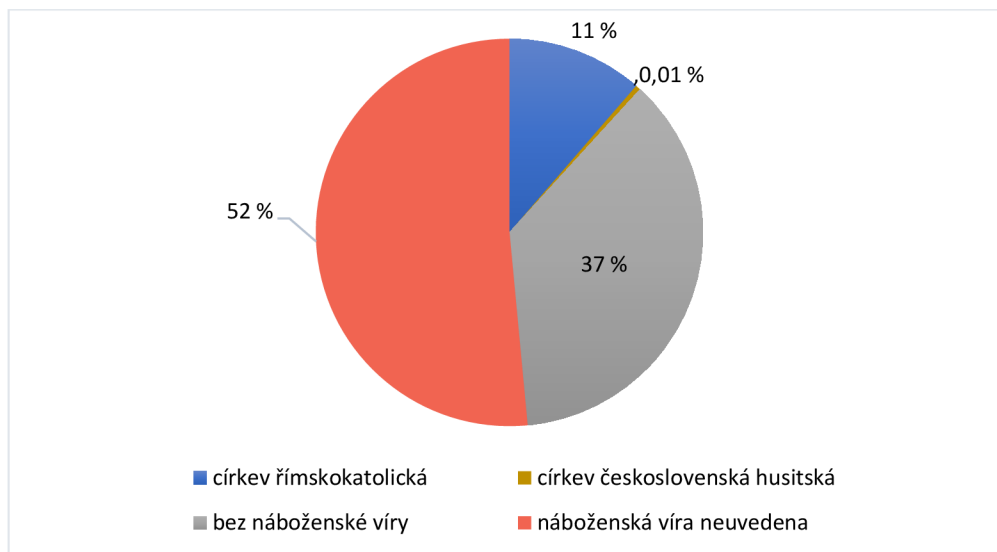
Tabulka 5 Obyvatelstvo dle náboženské víry v obci Rudolfov ve sledovaném období

	1991	2001	2011	
Obyvatelstvo celkem	2303	2390	2418	
Věřící	1242	898	530	
z toho	církev římskokatolická	1135	770	243
	církev československá husitská	67	34	9
bez náboženské víry	672	1183	786	
náboženská víra neuvedena	389	309	1102	

Zdroj: ČSÚ (1991, 2001, 2011), vlastní zpracování

Při bližším pohledu na počty obyvatel, kteří náboženskou víru neuvědli v letech 1991 a 2011, je možné v tabulce 5 v roce 2011 vidět významný nárůst počtu obyvatel v porovnání s rokem 1991. Přibývá stále více lidí, kteří náboženské vyznání považují za citlivý údaj, který spíše neuvádí. Ve všech sledovaných letech se největší podíl obyvatel hlásil k římskokatolické církvi. Stejný trend zaznamenává dlouhodobě i Česká republika (ČSÚ 2021).

Graf 8 Obyvatelstvo dle náboženské víry v obci Rudolfov v roce 2011

Zdroj: ČSÚ (2011), vlastní zpracování

➤ **Hlavní zjištění – demografické ukazatele**

Populační vývoj v obci v minulosti kolísal zejména vlivem změny administrativních hranic. Od druhé poloviny 90. let dochází k pozvolnému nárůstu počtu obyvatel. Obec vykazuje trend ve zvyšování podílu postproduktivní složky obyvatel, kdy byl nárůst ve sledovaném období v porovnání s Jihočeským krajem a Českou republikou v Rudolfově nejvyšší (v roce 2020 tvořila tato věková složka podíl 23,6 %). Tento trend bude mít v budoucnu na obec zásadní dopad, protože vzroste potřeba zajištění zdravotnické a sociální péče o tyto obyvatele. Zároveň lze očekávat snižování podílu reprodukční složky obyvatel. Stejně tak obec Rudolfov vykazuje v porovnání s Jihočeským krajem a Českou republikou nejvyšší hodnotu průměrného věku obyvatel (v roce 2020 byl průměrný věk obyvatel v obci 43,5 let). Celkový a migrační přírůstek má v obci spíše kolísavý charakter.

6.2 Dopravní a technická infrastruktura

V nadcházející kapitole je analyzována problematika silniční dopravy v obci a obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou. Prostor je věnován také oblasti technické infrastruktury, především pak vodohospodářské infrastruktuře, plynofikaci a odpadovému hospodářství.

6.2.1 Silniční doprava

Významnou dopravní komunikaci ve městě Rudolfov tvoří silnice II. třídy č. 634 (Vráto – Rudolfov – Klauda). Ačkoliv dopravní stav této komunikace není optimální, lze ji stále považovat za územně stabilizovanou. Silnice tvoří hlavní komunikační tah při dojížděcí za prací, službami a do škol z obce Rudolfov do krajského města České Budějovice. V roce 2018 došlo k rekonstrukci křižovatky s Hlincohorskou ulicí, která byla do této doby velmi problematická z hlediska bezpečnosti kvůli narůstající intenzitě dopravy.

Místně dopravní význam mají dále silnice III/0341 (České Budějovice – Hlinsko – Dubičné – České Budějovice, Třebotovice, silnice III/0342 (Rudolfov, Vesce – Jivno) a silnice III/10577 (Rudolfov – Adamov – Hůry – Libnič – Jelmo) a silnice III/1468 (Lišov – Zvíkov – Hlincová Hora – Rudolfov). Obec Rudolfov dříve ležela na hlavním silničním tahu do Brna a Vídně. Významné odlehčení v dopravě tak znamenala výstavba obchvatu mezi obcemi Hůry a Libnič.

Dopravně nejvýznamnější komunikací bude dostavba dálnice D3, konkrétně úseku Úsilné – Hodějovice, který navazuje na již dokončený úsek Borek-Úsilné. Úsek bude procházet katastrálním územím rudolfovské místní části Hlinsko, kde je plánována výstavba dálniční mimoúrovňové křižovatky se silnicí II/634 (Vráto – Rudolfov – Klauda). Dálnice tak bude mít přímý dopad zejména na obyvatele této místní části, především co se týče hluku a možného zhoršení kvality životního prostředí. Dle původních plánů zde měl být realizován tzv. Hlinský přivaděč, který by umožňoval přímý nájezd na dálnici. Od jeho výstavby ale bylo upuštěno a nejbližší možný nájezd na dálnici pro rudolfovské občany tak bude v obci Úsilné, jejíž dopravní dostupnost je však kapacitně nedostatečná. Nelze však zpochybnit, že dálnice D3 bude pro občany okolních obcí (včetně obce Rudolfov) významnou dopravní možností do Prahy a do Linze a výrazně uleví vysoké dopravní zátěži krajského města, kde doprava v denních špičkách pravidelně kolabuje.

Obec Rudolfov dlouhodobě usiluje o zaslepení tzv. Krčku, který spojuje místní část Hlinsko s částí Suché Vrbné spadající pod město České Budějovice. Tato komunikace slouží některým řidičům jako obchvat Českých Budějovic, ačkoliv stav tohoto dopravního uzlu je

pro tak vysokou intenzitu dopravy naprosto nevhodný. K zaslepení této komunikace je však nutný souhlas města České Budějovice, jehož postoj k této situaci je značně rezervovaný. Problémem v obci je nedostatek parkovacích míst. Ačkoliv bylo v blízkosti základní školy vybudováno šterkové parkoviště, jeho kapacita je v pracovních dnech plně obsazená zaměstnanci základní školy. Několik dalších menších parkovišť se nachází v dalších částech obce, jejich stav však není vyhovující. Rekonstrukci by vyžadovalo zejména parkoviště u hřbitova, jehož kvalita není optimální jak z důvodu kapacity, tak povrchu. Lépe na tom není ani parkoviště u hasičské zbrojnice, které je zároveň nejbližší parkovací možností pro návštěvníky knihovny, hornického muzea a pošty.

Nedostatkem je také absence chodníků v některých frekventovaných ulicích v obci, čímž je negativně ovlivněna bezpečnost chodců. Jde zejména o Lipovou ulici, Lesní ulici a oblast v okolí Královského rybníka, kde je zvýšený pohyb chodců především s ohledem na fakt, že se tyto dotčené oblasti nachází v pomyslném středu obce. Cestu tak využívají občané z části „Na Americe“ při chůzi k lékaři, na poštu, na hřbitov a k využití další občanské vybavenosti, která je situována na druhou stranu obce „U Kostela“.

I přes značné nedostatky je patrná snaha o zlepšení v této oblasti ze strany vedení obce. V roce 2018 se po mnoha letech podařilo dokončit chodník v Jivenské ulici, o jehož realizaci usilovali zdejší obyvatelé několik let. V roce 2020 byla dokončena druhá etapa výstavby chodníku v místní části Hlinsko podél hlavní komunikace směrem k obci Dubičné, čímž se zde podstatně zvýšila bezpečnost chodců.

6.2.2 Veřejná hromadná doprava

Veřejná autobusová doprava je po osobní automobilové dopravě druhou nejvýznamnější dopravní možností pro obyvatele obce. Rudolfov je obsluhován linkou městské hromadné dopravy č. 1 z Českých Budějovic (Haklovy Dvory – Rudolfov), kterou provozuje Dopravní podnik města České Budějovice. Nachází se zde konečné zastávky dvou větví této linky – Rudolfov Kostel a Rudolfov na Americe. Frekvence spojů je nejvyšší v ranních a odpoledních hodinách v pracovních dnech a spoje navazují na některé další městské páteřní linky v Českých Budějovicích. O víkendech a v době státních svátků je četnost spojů horší. V pracovních dnech je městská hromadná doprava využívána také studenty ubytovanými v Domově mládeže Střední školy cestovního ruchu, kteří dojíždějí do Českých Budějovic. Spoje tak bývají plně obsazené.

V obci se také nachází zastávka dálkové linky ČSAD (České Budějovice – Třeboň) a také dalších linek společnosti GW BUS, a.s. (viz tabulka 6), které jsou však místními obyvateli využívány velmi zřídka.

Zřízena je také obecní linková doprava, kterou zde provozuje společnost StiBus. Konkrétně jde o linku 320918, která obsluhuje okružní jízdou okolní obce (Rudolfov – Adamov – Hůry – Libníč – Rudolfov). Cílem je zlepšení dopravní dostupnosti občanům okolních obcí do škol a zaměstnání a linka má proto přímou návaznost na spoje linky č. 1 městské hromadné dopravy z Českých Budějovic do Rudolfova. Linku hojně využívají také žáci základní školy Rudolfov, kteří mají bydliště v přilehlých obcích (Územní plán města Rudolfov, 2008).

Tabulka 6 Přehled tras a přepravců v obci Rudolfov

Číslo linky	Trasa	Doprovce
340320	Třeboň – Zvíkov – České Budějovice	ČSAD Jindřichův Hradec, s.r.o.
325001	Haklovy Dvory – Hlincová Hora	Dopravní podnik města České Budějovice
320918	Rudolfov – Adamov – Hůry – Libníč – Rudolfov	StiBus s.r.o.
320010	České Budějovice – Lišov – Třeboň	GW BUS, a.s.
320050	České Budějovice – Lomnice n. Luž.- Novosedly nad Nežárkou	GW BUS, a.s.
320160	České Budějovice – Zaliny – Ledenice – Borovany	GW BUS, a.s.

Zdroj: IDOS (2021), vlastní zpracování

V blízkosti obce se nenachází žádná železnice – nejbližší možnost pro využití vlakové dopravy je z krajského města.

6.2.3 Technická infrastruktura

Vodohospodářská infrastruktura a plynofikace

V obci je zřízena jednotná i oddílná kanalizační síť. Dominuje jednotná kanalizační síť, která do kanalizačního sběrače odvádí také dešťovou vodu, která v případě přívalových srážek způsobuje přetěžování kanalizační soustavy. Na některých místech je problémem starší kanalizace, jejíž nevyhovující stav bude v následujících letech vyžadovat rekonstrukci.

Provozovatelem vodovodních rozvodů v obci je společnost ČEVAK, a.s., přičemž zásobování pitné vody zajišťuje pro obec Římovská přehrada. Z veřejného vodovodu jsou momentálně zásobeny všechny nemovitosti v Rudolfově. Ačkoliv je množství a kvalita vody

pro aktuální zástavbu dostatečná, v případě výstavby dalších nemovitostí na území obce bude kapacita determinujícím faktorem. Alternativním zdrojem zásobení pitnou vodou by mohlo být prameniště pitné vody pod vrchem Baba.

V bývalém vojenském areálu u Zámečku je v budoucnu navrhována realizace bioplynové stanice na výrobu elektrické a tepelné energie, která by měla být postavena na principu výroby bioplynu z rostlinné biomasy. Vzniklým teplem by měly být zásobeny veřejné budovy – sportovní hala, budova mateřské a základní školy a dům s pečovatelskou službou. Výstavba bioplynové stanice by pro obec neznamenal pouze snížení ekonomické zátěže, ale mohla by být dalším krokem k podpoře obnovitelných zdrojů energie a trvale udržitelnému rozvoji.

Území obce je plně plynofikováno a na základě územního plánu je v budoucnu možné uvažovat další rozšíření. To bude v případě rozšiřování zástavby, která je v územním plánu již zohledněna, pro obec nevyhnutelné (Strategický plán rozvoje města Rudolfov, 2019).

Odpadové hospodářství

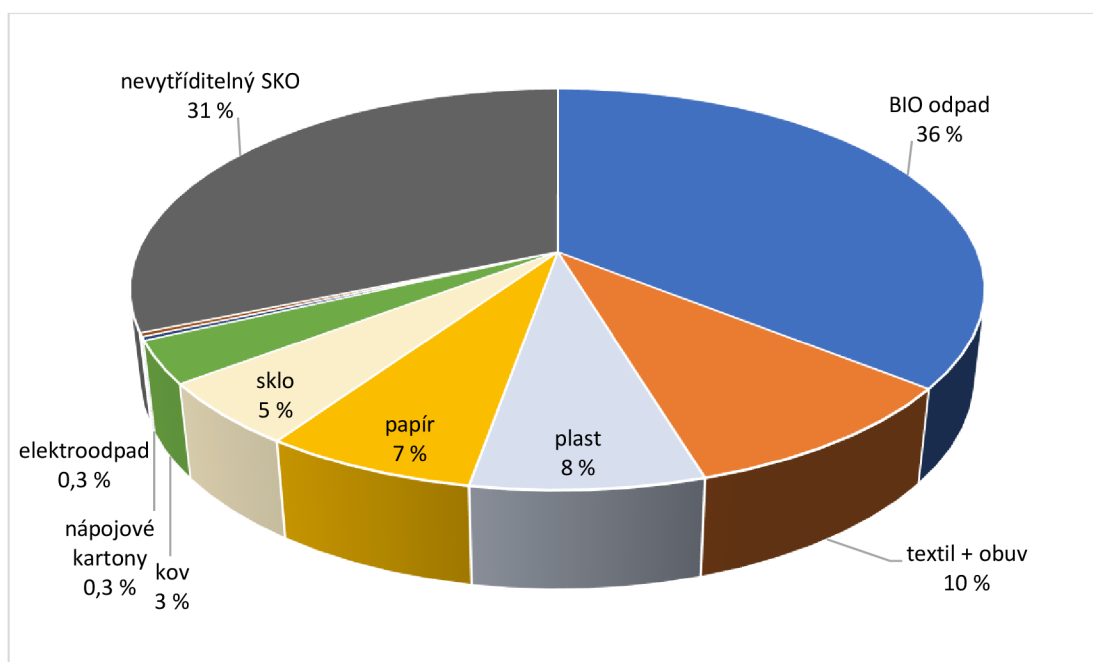
Obec Rudolfov se snaží motivovat občany k třídění odpadu – v roce 2016 získala obec dotaci na domácí kompostéry pro občany z operačního programu Životní prostředí. Každá domácnost si mohla na městském úřadě vyzvednout zdarma domácí kompostér k likvidaci biologického odpadu, který by jinak skončil ve směsném odpadu. Vedení města k tomuto kroku přistoupilo zejména s ohledem na fakt, že v obci Rudolfov bydlí naprostá většina obyvatel v rodinných domech se zahradou a produkuje tudíž biologický odpad.

Tříděný odpad je v obci možné umístit do barevně odlišených zvláštních sběrných nádob, které jsou umístěny v Třeboňské ulici u základní školy a u Zámečku, v Jivenské ulici, Luční ulici, v Hlincohorské ulici na točně MHD a u supermarketu Flop, v ulici Třešňovce a v místní části obce Hlinsko. Mimo svoz směsného odpadu probíhá také pravidelný svoz plastů. V obci se dále nachází sběrný kontejner na použitý textil a na elektroodpad a baterie. Občanům, kteří mají uhrazen poplatek za svoz komunálního odpadu, je v obci k dispozici sběrný dvůr. Sběrný dvůr mohou využívat také občané obcí, s nimiž město Rudolfov uzavřelo smlouvu o užívání sběrného dvora. Sběrný dvůr přijímá velkoobjemový odpad, stavební a organický odpad, elektroodpad, nebezpečné odpady, pneumatiky, kovový odpad a stromové a keřové větve. Sběrný dvůr prochází postupnou revitalizací a modernizací, na kterou obec získala v roce 2021 dotaci z operačního programu Životní prostředí.

Modernizace by měla umožnit celoroční provoz sběrného dvora a jeho optimální využití (Město Rudolfov, 2021).

Svoz odpadů si každá domácnost může nastavit v intervalu 1x týdně, 1x za 14 dní a 1x za tři týdny. Dne 1.1.2021 vstoupil v platnost nový zákon o odpadech a jeho likvidaci, který se postupně dotkne všech obcí. Město Rudolfov aktuálně připravuje novou vyhlášku, která by měla být platná od roku 2022. S ohledem na nový zákon dojde k razantnímu zdražování cen svozů odpadů, které postihne všechny občany. Toto zdražení je možné minimalizovat tím, že občané začnou třídít odpad a budou se nad produkcí odpadu více zamýšlet. Na základě těchto chystaných změn se město rozhodlo realizovat v obci průzkum ohledně třídění odpadů v jednotlivých domácnostech v obci Rudolfov. Všem domácnostem byl doručen dotazník o odpadech, jehož výsledky mohou přinést pro obec podklad, jak nastavit odpadové hospodářství co nejefektivněji. Mimo to město v roce 2021 také provedlo fyzickou analýzu směsného komunálního odpadu z náhodně vybraných vzorků černých popelnic za účelem procentuálního vyčíslení jednotlivých složek odpadu. Výsledky této analýzy byly velmi znepokojivé – 70 % odpadu by bylo možné vytřídit a jen zhruba 30 % skutečně patřilo do směsného odpadu. Z celkového množství analyzovaného odpadu tvořil 25,6 % odpad, který by jinak bylo možné zkompostovat. Výsledky této analýzy jsou zobrazeny v grafu 9.

Graf 9 Výsledky fyzické analýzy směsného komunálního odpadu v obci Rudolfov v červnu 2021

Zdroj: Rudolfovské listy (2021), vlastní zpracování

➤ **Hlavní zjištění – dopravní a technická infrastruktura**

Obec je obsluhována linkou městské hromadné dopravy a dalšími linkami dálkových spojů, což občanům umožňuje dobrou dopravní dostupnost do krajského města. Obcí vedou komunikace regionálního a místního významu, přičemž potenciál pro další rozvoj komerčních aktivit má předpokládané dokončení úseku dálnice D3, která bude procházet katastrálním územím místní části Hlinsko. Stav některých místních komunikací v obci vyžaduje i nadále investice, stejně tak je potřeba rekonstruovat většinu parkovišť, které jsou v nevyhovujícím stavu. Obec je plně plynofikována, pro další rozvoj je však nutné modernizovat stávající kanalizační síť. Limitem pro další rozvoj zástavby by mohla být nedostatečná kapacita vodohospodářské infrastruktury.

Obec disponuje sběrným dvorem a snaží se aktivně přistupovat k osvětě v oblasti třídění odpadů (besedy, projekt domácích kompostérů do každé domácnosti). V roce 2021 proběhla fyzická analýza odpadů, jejíž výsledek byl poměrně znepokojivý – 70 % zanalyzovaného směsného odpadu by bylo možné vytrídit.

6.3 Kultura a sport

Následující kapitola je zaměřena na analýzu kulturního a společenského zázemí, kulturních akcí, spolků a významných památek v obci. Pozornost je taktéž věnována sportovnímu vyžití v obci. Kulturní a sportovní zázemí je důležité zejména s ohledem na budování a posilování sociálního kapitálu v obci, proto by těmto oblastem měla být věnována zvýšená pozornost i při strategickém plánování rozvojových aktivit.

6.3.1 Kulturní a společenské zázemí

Ačkoliv je kulturní a společenský život v obci na poměrně dobré úrovni, velkou nevýhodou je absence společenského sálu, který by zastřešoval konání kulturních událostí v obci. Jeho úlohu do jisté míry přebírá Farská louka u kostela sv. Víta, která je veřejným prostranstvím, a multifunkční sál v Perkmistrovském domě, kde se pravidelně konají výstavy a přednášky. Tento sál je však pro konání větších akcí kapacitně nedostatečný. V současnosti probíhá příprava projektové dokumentace na nový prostorný společenský sál v budově zámečku, kde sídlí městský úřad. Předpokládaná kapacita sálu je 176 míst a vzniklý prostor by měl nabídnout zázemí pro konání komorních koncertů, plesů, komerčních akcí či svateb. Součástí plánované výstavby by měla být i kavárna, jejíž existenci řada občanů jistě uvítá,

neboť se v obci zatím žádná nenachází. Realizace stavby bude finančně podporována dotačními tituly.

V obci se nachází městská knihovna a hornické muzeum, kde si návštěvníci mohou prohlédnout řadu expozic z oblasti hornictví. Hornické muzeum je v provozu od roku 1996 a expozice jsou rozděleny do třech částí. Návštěvníci se zde mohou seznámit s historií hornictví a těžby stříbra v Rudolfově a mohou si také prohlédnout expozici o Rudolfu II. Třetí expozici tvoří přehled stručných dějin města od napoleonských válek po současnost. Muzeum i knihovna se nachází v Perkmistrovském domě, který je kulturní památkou České republiky (Muzeum Rudolfov, 2021).

V obci lze nalézt následující kulturní památky:

Perkmistrovský dům

Perkmistrovský dům byl postaven v roce 1591 a již od počátku poskytoval zázemí pro výkon státní správy. Do roku 2009 zde sídlil městský úřad, který však poté musel být z důvodu nevyhnutelné rekonstrukce budovy přestěhován. Perkmistrovský dům byl opětovně otevřen v roce 2014 a od této doby poskytuje sídlo městské knihovně s hornickým muzeem a informačním centrem (Muzeum Rudolfov, 2021).

Zámeček Lustenek

Renesanční zámeček Lustenek byl postaven v roce 1583 Jiřím Pirchingerem na bývalém hornickém sídlišti. Zámeček Lustenek je dodnes významnou památkou renesanční architektury na Českobudějovicku, a to i díky své jedinečné poloze nad údolím Rudolfovského potoka, která je dosud nenarušena novou zástavbou. Lustenek během své existence sloužil jako letní rezidence děkanů, později jako hájovna děkanského polesí a také jako sklady. Zámeček v současnosti spadá pod správu státu a je nárokovaným majetkem katolické církve. Vzhledem k tomu, že se dochovala jeho původní podoba, je právem považován za jednu z nejvýznamnějších památek Rudolfova (NS Úsilné – Rudolfov, 2021).

Obrázek 2 Zámeček Lustenek

Zdroj: Hradý (2022)

Kostel sv. Víta

Původně protestantský renesanční kostel sv. Víta byla postaven v letech 1556-1583. Od roku 1636 je katolickým kostelem. V kostele probíhají pravidelné nedělní bohoslužby.

Zámek (Hölzlův dům)

Renesanční zámek pojmenovaný po Janu Hölzelovi, významnému podnikateli, byl postaven v roce 1590 v dolní části města. Po roce 1620 byl zámek zkonfiskován a připadl Janu Baltazarovi Marradasovi, který jej nechal přestavět. V roce 1768 byla budova pronajata veliteli dělostřelectva Františku Oldřichu a do 90. let 20. století sloužila k vojenským účelům. Momentálně zde sídlí městský úřad a několik menších podniků (Muzeum Rudolfova, 2021).

6.3.2 Kulturní akce a spolky

Kulturní a společenské akce v obci podporuje a organizuje řada místních spolků. První červnový víkend je zpravidla zasvěcen tradičním Hornickým slavnostem, které představují pro občany Rudolfova, ale i okolních obcí, významnou společenskou událost. V roce 2019 se konal jejich jubilejní 20. ročník. V letech 2020 a 2021 však byly hornické slavnosti zrušeny kvůli nepříznivé epidemiologické situaci. Hlavním organizátorem Hornických slavností je spolek Společnost přátel Rudolfova. Součástí slavností jsou řemeslné trhy na Farské louce a doprovodný hudební a kulturní program včetně slavnostního průvodu městem v dobových kostýmech.

Spolek Rudolfovský UM pořádá dvakrát ročně Rudolfovy trhy na Farské louce, které jsou u občanů města také velmi oblíbené. Každoročně se koná i tradiční rozsvícení vánočního stromu s lampiónovým průvodem. Pod záštitou Spolku pro Rudolfov jsou organizovány výlety za zajímavými místy nejen v rámci České republiky, ale i zahraničí. Spolek dále připravuje výstavy a vernisáže na různá témata. Městský úřad každoročně pořádá Vítání občánků.

Každoročně se také koná pohádkový les pro děti. Tato akce je populární nejen u místních obyvatel, ale je vyhledávaná i lidmi z širokého okolí. V obci působí i Český zahrádkářský svaz, který zde provozuje moštárnu a palírnu s vyhlášenou Rudolfovskou pálenkou. Svaz pravidelně pořádá soutěž o nejlepší pálenku. V sezóně 2020-2021 se uskutečnil již 12. ročník.

6.3.3 Sport

V oblasti sportovního vyžití nabízí obec pro své občany pestrou škálu možností a jeho nabídka je na poměrně kvalitní úrovni. Sportovní aktivity lze provozovat v tělovýchovné hale, kterou využívá základní škola a sportovní organizace. V roce 2021 byla dokončena stavba sportovního areálu, jehož poloha je situována v těsné blízkosti sportovní haly. Na realizaci stavby byla poskytnuta dotace MŠMT, jejíž žadatelem byl Sportovní klub Rudolfov. Město Rudolfov se na financování projektu podílelo 30 %, přičemž celkové náklady na výstavbu představovaly cca 21 milionů korun. Součástí sportovního areálu je atletický ovál, workoutové hřiště, fotbalové a volejbalové hřiště. Zázemí areálu je přínosem nejen pro širokou veřejnost, ale také pro účely výuky tělesné výchovy základní školy, pro fotbalisty SK Rudolfov a volejbalový oddíl. V blízkosti základní školy se nachází také basketbalové hřiště a stolní tenis. Pohybové aktivity pro děti a rodiče zajišťuje Česká asociace sportu pro všechny.

Slabou stránkou v oblasti sportovního vyžití je absence většího dětského hřiště, jehož existence je v sídlech podobné velikosti již samozřejmostí. Město si však tento nedostatek uvědomuje a do budoucna chce výstavbu hřiště podpořit. V obci funguje také sbor dobrovolných hasičů, který v letošním roce oslavil 110. výročí vzniku. Obec v krajském přeboru reprezentuje fotbalový oddíl Sportovního klubu Rudolfov, který má v současnosti sedm mužstev (minipřípravka, přípravka, mladší žáci, starší žáci, dorost, muži „A“ a muži „B“). V rámci zimních sportů mohli občané Rudolfova v minulosti využívat lyžařský areál

Dubičné, který je však již několik let vzhledem k nepříznivým sněhovým podmínkám mimo provoz (SK Rudolfovo, 2021).

Triatlonový tým Resolution team pořádá pravidelně běžecký závod Rudolfovská pětka, jehož trasa kopíruje naučnou stezku Kolem hornického města a pravidelně se koná první červnový víkend. V obci si tedy na své přijdou vyznavači různých sportovních aktivit.

➤ **Hlavní zjištění – kultura a sport**

Kulturní dění v obci zajišťuje řada spolků a organizací, které zde každoročně pořádají několik akcí místního i regionálního významu. Limitujícím faktorem pro další kulturní rozvoj je absence kulturního domu či většího společenského sálu, na jehož realizaci je však již připravována projektová dokumentace. V obci je možné nalézt několik kulturních a historických památek, které jsou pozůstatkem hornické minulosti. Ta je přiblížena v podobě expozic v hornickém muzeu s turistickým informačním centrem. Sportovní zázemí bylo zkvalitněno dokončením nového sportovního areálu, kde si přijdou na své vyznavači různých druhů sportovních aktivit. Obec reprezentují fotbalisté SK Rudolfovo, volejbalový oddíl a sbor dobrovolných hasičů na krajských soutěžích.

6.4 Vzdělání, sociální a zdravotní zázemí

V rámci následující kapitoly je charakterizována oblast vzdělávání, včetně vzdělanostní struktury obyvatel v obci Rudolfovo. V kapitole je popsána také problematika sociálního a zdravotního zázemí.

6.4.1 Vzdělání

V obci je zastoupeno základní a předškolní vzdělávání. Širokou možnost studia na středních, vyšších odborných a vysokých školách nabízí České Budějovice.

Historie školství má v Rudolfově své počátky již na přelomu 16. a 17. století, přesnější informace o tehdejší škole se ale nedochovaly. Po vyplenění Rudolfova v roce 1619 byla z důvodu sílící rekatolizace zřízena na vlastní náklady obce škola při katolické faře. Na počátku 19. století byla škola rozdělena na německou a českou. Po první světové válce, kdy došlo k radikálnímu úbytku německého obyvatelstva, vznikla druhá česká škola. Ke sloučení českých škol a německé školy došlo po druhé světové válce.

Budova školy je rozdělena do dvou částí (1. a 2. stupeň), které jsou propojeny spojovací chodbou. Od roku 2008 proběhlo několik rekonstrukcí budovy základní školy, které umožnily zvýšit kapacitu počtu žáků. Ta je potřebná zejména s ohledem na rozrůstající se zástavbu v okolí obce a s tím souvisejícím vyšším počtem dětí. V roce 2011 byly zřízeny tři nové vybavené učebny a další zázemí pro chod školy, v následujícím roce pak došlo k výměně oken a zateplení fasády. Významnou investiční akcí byla revitalizace plochy před vstupem do budovy školy, kde se nachází také točna MHD. Došlo tak ke zvýšení bezpečnosti žáků

a celkovému zvelebení prostranství před budovou. Poslední rekonstrukce školy proběhla v roce 2020, kdyby byly položeny nové podlahy a zrekonstruovány šatny a byla také dokončena přístavba 1. stupně nad prostorami školní jídelny, což umožnilo vznik čtyřem novým kompletně vybaveným učebnám. Součástí základní školy je školní jídelna s kapacitou 730 strávníků, která zajišťuje stravování široké veřejnosti, a školní družina, jejíž kapacita je 185 dětí. Ve školním roce 2021/2022 je kapacita plně obsazena, o služby školní družiny je dlouhodobě vysoký zájem ze strany zákonných zástupců dětí. Žáci si mohou vybrat ze široké nabídky zájmových kroužků a aktivit, jejichž realizace byla však v posledních dvou letech přerušena vzhledem k distanční výuce.

Vývoj počtu žáků základní školy od školního roku 2014/2015 je vyobrazen v tabulce č. 7. Počet žáků má stoupající trend, na což škola musí reagovat i v otázkách personálního zajištění, kdy roste i počet zaměstnanců školy. V aktuálním školním roce 2021/2022 školu navštěvuje 582 žáků a škola eviduje 70 zaměstnanců. Škola se tak řadí k největším v okrese České Budějovice. Součástí základní školy je také Mateřská škola Rudolfov, která má v současné době kapacitu 120 žáků. Mateřská škola disponuje velkou zahradou s množstvím pískovišť a prolézaček pro děti. Sídlí však v poměrně staré budově, která by vyžadovala celkovou rekonstrukci. Zřizovatelem Základní a mateřské školy Rudolfov je město Rudolfov (ZŠ Rudolfov, 2021).

Tabulka 7 Vývoj počtu žáků v ZŠ Rudolfov k 1.9. daného školního roku

2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
320	341	379	395	439	462	494	524

Zdroj: ZŠ Rudolfov, výroční zpráva (2022), vlastní zpracování

V Rudolfově má své sídlo také mateřská waldorfská škola, která je součástí Waldorfské školy České Budějovice o.p.s. O tento předškolní program je ze strany rodičů velký zájem (jde o jedinou školku tohoto druhu na Českobudějovicku), a proto byla v roce 2017 mateřská škola rozšířena o další oddělení a kapacita se tím zvýšila o 15 žáků.

V obci se nachází také Centrum rozvoje Měsíčnice, které pořádá pravidelné kurzy osobního rozvoje pro širokou veřejnost. Probíhají zde semináře o přírodních zahradách, prožitkové semináře a také edukativní programy pro školky, školy i rodiny s dětmi v komunitní zahradě (Pozemské nebe, 2021).

Každoročně se uskutečňuje projekt „Rudolfovska univerzita středního věku“, který má velký úspěch u všech zúčastněných. Studující se pravidelně schází na přednáškách o různých tématech v Perkmistrovském domě a po skončení celého kurzu obdrží při slavnostní promoci diplom za účast (Rudolfovska listy, 2019).

V Rudolfově sídlí Domov mládeže Integrovaná střední škola cestovního ruchu a Vyšší odborná škola České Budějovice, který má kapacitu 120 lůžek (SŠ cestovního ruchu, 2021). Místní část Hlinsko pak poskytuje zázemí Národnímu institutu pro další vzdělávání (Strategický plán rozvoje města Rudolfova, 2019).

Vzdělanostní struktura obyvatel

Tabulka 8 zachycuje vývoj vzdělanostní struktury obyvatel obce Rudolfova od roku 1980 do roku 2011. Z tabulky vyplývá, že ve sledovaném období v obci významně vzrůstá podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. V roce 1980 mělo ukončené vysokoškolské vzdělání 4 % obyvatel, v roce 2011 to bylo již 15,7 % bydlícího obyvatelstva ve věku 15 a více let. Situace tak koresponduje s celorepublikovým trendem, kdy celkově dochází ke zvyšování úrovně vzdělání. Zřejmý je také pokles podílu osob se základním vzděláním včetně neukončeného. Zatímco v roce 1980 byla tato kategorie zastoupena 43,8% podílem obyvatel, v roce 2011 byl podíl těchto osob 14,2 % bydlícího obyvatelstva ve věku 15 a více let. Zaznamenaný je také růst podílu osob s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním, kdy se v roce 1980 jednalo o 20,8 % obyvatel a v roce 2011 šlo o 35,7 %. Tuto úroveň vzdělání má zároveň nejvíce obyvatel Rudolfova – v roce 2011 šlo o 744 osob. Druhou nejpočetnější skupinu v roce 2011 pak tvoří kategorie středního vzdělání bez maturity, které je zastoupeno podílem 30,3 % a jde tak o 633 osob.

Tabulka 8 Vzdělanostní struktura obyvatel obce Rudolfov ve sledovaných letech

		1980	1991	2001	2011
Bydlící obyvatelstvo ve věku 15 a více let		1650	1838	2037	2086
z toho	bez vzdělání	1	4	3	7
	základní včetně neukončeného	722	506	381	297
	střední bez maturity	516	558	712	633
	úplné střední s maturitou a vyšší odborné (vč. nástavbového)	344	616	725	744
	vysokoškolské	66	126	196	327
	nezjištěné	1	28	20	78
%	bez vzdělání	0,1	0,2	0,1	0,3
	základní včetně neukončeného	43,8	27,5	18,7	14,2
	střední bez maturity	31,3	30,4	35,0	30,3
	úplné střední s maturitou a vyšší odborné (vč. nástavbového)	20,8	33,5	35,6	35,7
	vysokoškolské	4,0	6,9	9,6	15,7
	nezjištěné	0,1	1,5	1,0	3,7

Zdroj: ČSÚ (1980, 1991, 2001, 2011), vlastní zpracování

6.4.2 Sociální a zdravotní zázemí

Od roku 2010 provozuje v obci svou praxi praktický lékař pro dospělé. V Rudolfově ordinuje také pediatr a zubní lékař, který již však dlouhou dobu nepřijímá nové pacienty. Nejbližší nemocnice je dostupná v krajském městě, stejně tak jako polikliniky a další ambulantní specialisté. V obci se nachází dům s pečovatelskou službou pro seniory s kapacitou 39 bytů, který je však kapacitně poddimenzován a čekací doba na umístění je velmi dlouhá. Mimo to jsou v obci poskytovány také terénní sociální služby společností Ledax o.p.s. a Městské charity České Budějovice. Pod záštitou Městské charity se v domě s pečovatelskou službou v Rudolfově koná projekt se zaměřením na smysluplné trávení volného času seniorů. Do budoucna je plánované zřízení zdravotnického domu, který je součástí projektu revitalizace Farské louky. Lékařské služby by se tak koncentrovaly na jednom místě, což by řada občanů uvítala. V minulosti se v obci nacházela také lékárna, jejíž provoz byl však ukončen. Nejbližší lékárna je tak momentálně dostupná v Českých Budějovicích a v Lišově. Vzhledem k tomu, že v obci ordinuje praktický lékař pro dospělé, lékař pro děti a dorost a zubní lékař, lze absenci lékárny považovat za velký nedostatek. Především pro starší imobilní občany je doprava do krajského města náročnější a ocenili by, kdyby si své léky mohli vyzvednout přímo v obci. Problematickou oblastí je bezbariérový

přístup do některých budov v obci – zejména na městský úřad a do základní školy, kde tato možnost chybí.

V obci působí Svaz postižených civilizačními chorobami, který se soustřeďuje zejména na snižování digitální propasti izolovaných seniorů a dlouhodobě nemocných. Svaz pořádá řadu kurzů zaměřených na podporu digitální gramotnosti a práci s informačními technologiemi. V současné době má rudolfovská pobočka svazu 112 členů ve věku od 37 do 96 let (Civilky 2021).

V roce 2018 byl obcí pořízen automatický externí defibrilátor (AED), který je umístěn na veřejně dostupném místě u hasičské zbrojnice.

➤ **Hlavní zjištění – vzdělání, sociální a zdravotní zázemí**

Dle výsledků Sčítání lidu, domu a bytů obec vykazuje zvyšování podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním, a naopak klesající podíl osob se základním vzděláním. V tomto ohledu hodnoty zjištěné v rámci sledovaného územního celku korespondují s průměrem České republiky. Obec disponuje základní a mateřskou školou a waldorfskou mateřskou školou. Základní škola prošla v posledních letech několika významnými rekonstrukcemi, které umožnily navýšit kapacitu počtu přijímaných žáků, jejichž počet se každým rokem zvyšuje. Základní škola nabízí mimo standardní výuku také řadu mimoškolních aktivit, školní družinu a jídelnu a v současnosti se řadí k největším v okrese České Budějovice. Zdravotní služby v obci poskytuje jeden praktický lékař, pediatr a zubní lékař. Terénní sociální služby zajišťuje soukromá společnost a charita České Budějovice, do budoucna by však bylo vhodné zaměřit se i na zapojení dobrovolníků v péči o seniory. V obci se nachází dům s pečovatelskou službou, který však z hlediska kapacity a čekací doby na umístění nepokrývá potřeby obce.

6.5 Bydlení a bezpečnost

Bydlení

Dle Kubeše (2015) lze obec Rudolfov zařadit do typu suburbia příměstské krajiny, které se nachází v kompaktním kruhu kolem intravilánu Českých Budějovic, přičemž se zpravidla jedná o sídla populačně větší (mimo jiné jde např. o obce Litvínovice, Roudné, Hrdějovice, Borek, Dubičné aj.). Počátky suburbanizace v sídlech tohoto typu je možné zaznamenat již v 70. letech 20. století, kdy tento trend u většiny obcí pokračoval i nadále. V případě Rudolfova však k vrcholu suburbanizace došlo právě v tomto období a významnější

suburbanizační tendence zde od této doby neprobíhají, neboť možnost dalšího růstu byla již vyčerpána. To dokládá i porovnání vývoje počtu domů v Rudolfově a v Litvínovicích viz níže.

Do druhé světové války výstavba spočívala především v zahušťování nepravidelné zástavby severovýchodně od Královského rybníka. V 60–80. letech došlo k výstavbě rodinných domů podél lišovské silnice mezi Vesci a Královským rybníkem. V této době vzniklo mnoho domů také v oblasti Na Americe pod Hlincovou Horou (Encyklopedie Českých Budějovic, 2013). Mezi lety 2010-2020 bylo v Rudolfově vystavěno průměrně 7 bytů ročně. Všechny dokončené byty jsou situovány v rodinných domech a bytová výstavba zde prakticky neprobíhá. Kromě několika bytů v domově s pečovatelskou službou obec nevlastní žádné jiné městské byty (Strategický plán rozvoje města Rudolfova, 2019). S ohledem na demografickou proměnu věkové struktury obyvatel a na nepříznivou situaci na trhu s nemovitostmi by se obec měla v dlouhodobém horizontu zaměřit na optimalizaci bytové politiky, zejména by měla hledat vhodné prostory a podporu pro zvýšení bytového fondu.

Tabulka 9 Počet dokončených bytů v obci Rudolfova v letech 2010-2020

	Počet dokončených bytů	Z toho rodinné domy
2010	10	10
2011	2	2
2012	10	10
2013	4	4
2014	9	9
2015	3	3
2016	9	5
2017	5	4
2018	7	7
2019	5	5
2020	10	8

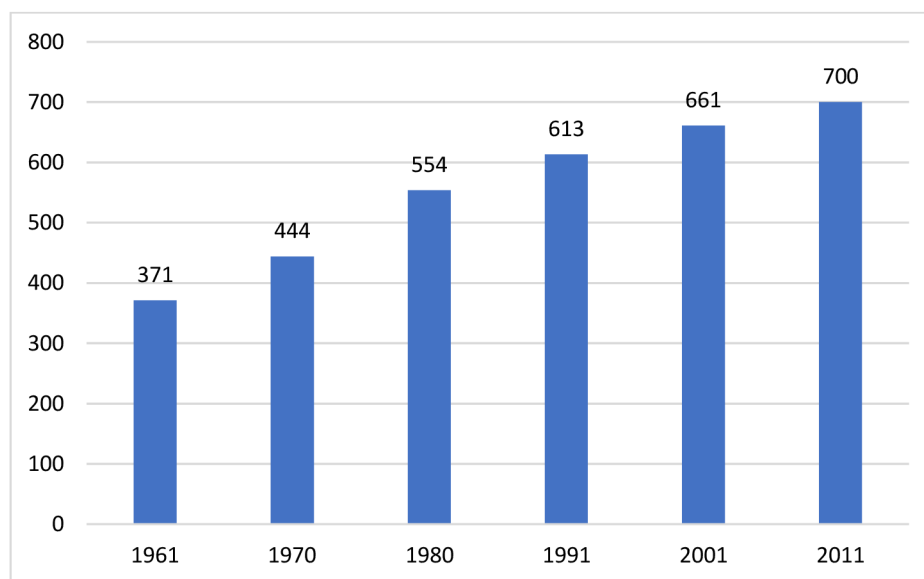
Zdroj: ČSÚ (2010-2020), vlastní zpracování

Na níže uvedeném grafu 10 je zobrazen vývoj počtu domů v obci Rudolfova v letech 1961-2011. Nejvíce domů bylo postaveno mezi lety 1970-1980, kdy šlo konkrétně o 110 domů a naplno se zde projevil proces suburbanizace. V této době byly také poskytovány novomanželské půjčky, které mladým lidem usnadnily pořízení vlastního bydlení. Ačkoliv

má ve sledovaných letech počet domů na území obce stoupající tendenci, nejedná se o dramatický růst a počet domů roste spíše pozvolně. V letech 2001-2011 šlo o vůbec nejmenší počet – během této dekády přibýlo pouze 39 domů. Pozvolné zvyšování počtu domů lze do budoucna predikovat – v územním plánu je s další zástavbou počítáno zejména v severním a severovýchodním okraji města lokalitách U školy, v ulici Adamovská, Na Vyhliďce, Šibeník, Koniperk a Veska (Strategický plán rozvoje města Rudolfov, 2019). Půjde však spíše pouze o rozšiřování stávajících ulic, nikoliv o masivní výstavbu nových domů tzv. na zelené louce. K dalšímu rozšiřování zástavby v blízké době nepřispívá ani momentální situace na trhu s nemovitostmi a zvyšující se úroky hypotečních úvěrů.

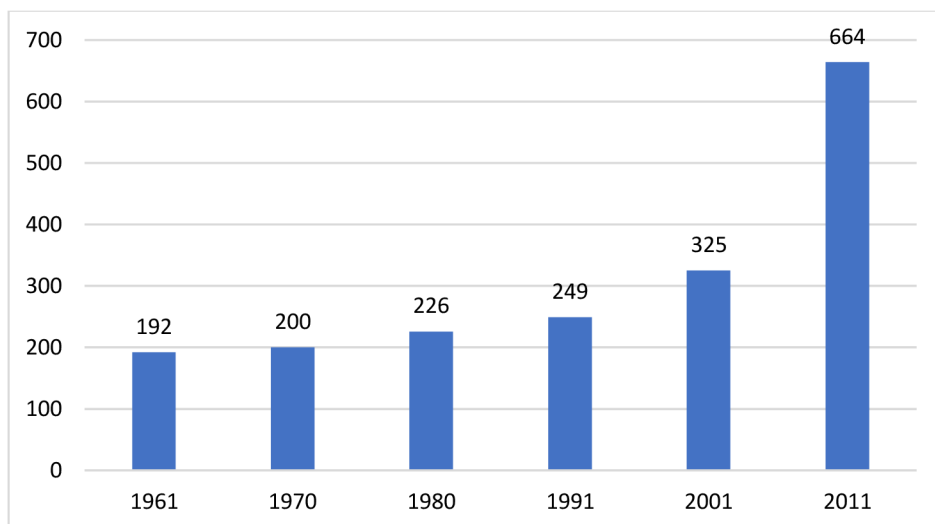
V porovnání vývoje počtu domů v obci Rudolfov s obcí Litvínovice (graf 11), která má v současnosti obdobný počet obyvatel a tvoří stejně jako Rudolfov významné suburbium Českých Budějovic, je oproti Rudolfovu patrná významná akcelerace počtu domů v Litvínovicích zejména v období mezi lety 2001-2011. V Rudolfově naopak došlo k největšímu nárůstu v letech 1961-1980.

Graf 10 Vývoj počtu domů v obci Rudolfov v letech 1961-2011

Zdroj: ČSÚ (1961-2011), vlastní zpracování

Graf 11 Vývoj počtu domů v obci Litvínovice v letech 1961-2011

Zdroj: ČSÚ (1961-2011), vlastní zpracování

Bezpečnost

V minulosti město zřizovalo městskou policii, v současné době se však v obci nevyskytují problémy v takové míře, aby její opětovné zavedení bylo potřeba. Území Rudolfova spadá do působnosti obvodního oddělení Suché Vrbné a Lišov. Míra kriminality je na území spadajících do působnosti těchto obvodních oddělení na poměrně nízké úrovni – nejvíce problémů je dlouhodobě zaznamenáváno v oblasti porušování pravidel silničního provozu (Strategický plán rozvoje města Rudolfova, 2019).

➤ **Hlavní zjištění – bydlení a bezpečnost**

Největší intenzitu výstavby v obci bylo možné zaznamenat ve druhé polovině minulého století, kdy zde kulminoval proces suburbanizace. Od této doby se počet domů v obci zvyšuje mírným tempem, do budoucna nelze vzhledem k omezeným rozvojovým plochám v obci očekávat zásadní zvýšení intenzity výstavby, která bude spíše pozvolná. Naprostá většina obyvatel bydlí v rodinných domech, počet bytových domů je v obci minimální. Obec nemá ve vlastnictví městské byty (s výjimkou několika bytů v pečovatelském domě), proto by se do budoucna měla zaměřit na hledání vhodných možností k rozšíření městského bytového fondu.

Bezpečnost v obci je na dobré úrovni, což potvrzuje i rozhodnutí obce o zrušení městské policie v minulých letech.

6.6 Ekonomické prostředí obce

Následující kapitola poskytne vhled do oblasti podnikatelského prostředí v obci Rudolfov, trhu práce a nezaměstnanosti. Pozornost bude věnována také hospodaření, investicím a plánovaným projektům obce, což jsou stěžejní aspekty v otázce dalšího možného rozvoje.

6.6.1 Podnikatelské prostředí

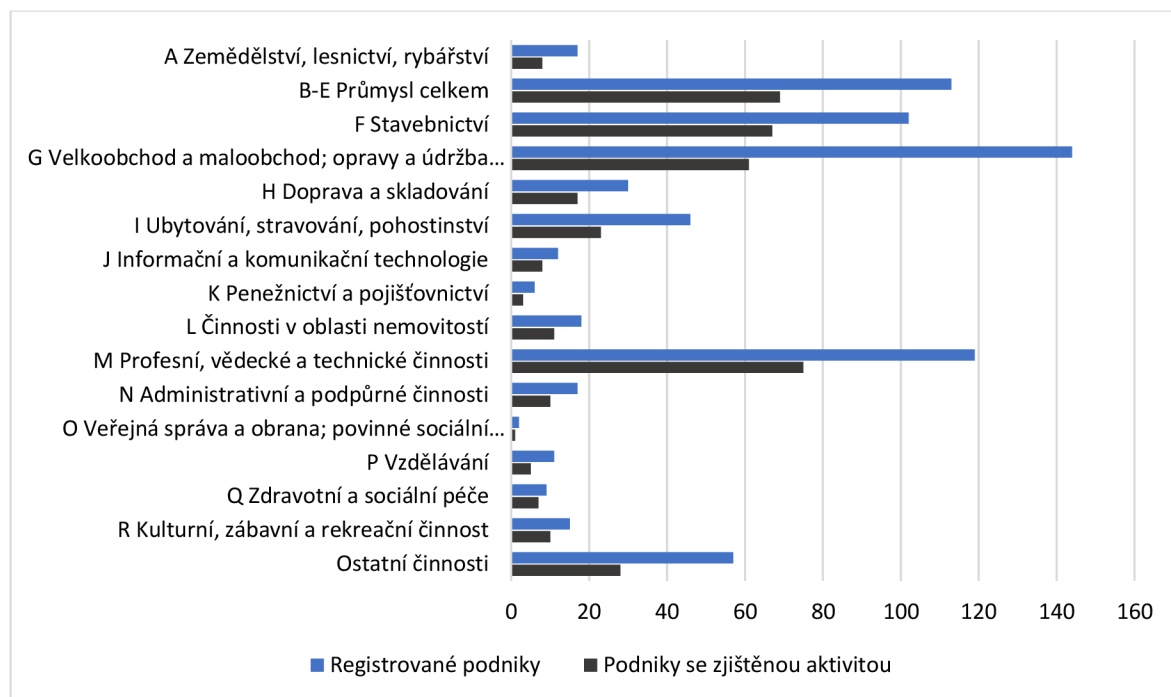
Obec disponuje základní občanskou vybaveností – obyvatelé mohou využít poštu (včetně kontaktního místa CzechPOINT), kadeřnictví, kosmetický salon a tři restaurace – Restauraci u Štítu a Hospůdku na Americe a Na Hřišti. Kvalitnější restaurační zařízení však v obci chybí, stejně tak jako kavárna či bankomat. Obec dlouhodobě oslovuje bankovní instituce, které by bankomat v obci provozovaly. Dle stanoviska většiny bank by však byl provoz bankomatu v obci nerentabilní a obec by musela nést značnou spoluúčast na financování provozu.

V obci se dále nachází také malé pekařství, trafika, minimarket, obchod s potravinami Flop a obchod se smíšeným zbožím a zahrádkářskými potřebami. K dispozici je také vinárna s výběrem kvalitních moravských vín. Dále jsou dostupné drobné maloobchodní jednotky (např. autoopravna a zámečnictví). Nejbližší větší řetězec s potravinami je dostupný v Českých Budějovicích. Většina obchodů a služeb je v obci nerovnoměrně rozmístěna, což je do jisté míry způsobeno i charakterem urbanistické struktury obce bez přirozeného centra (náměstí). V roce 2021 byl do obce umístěn Z-BOX (Zásilkovna) a Alza Box sloužící k vyzvedávání zásilek. Potenciál k dalšímu rozvoji podnikatelských aktivit má dle územního plánu obce část území nacházející se v katastrálním území místní části Hlinsko a v prostorách bývalých vojenských areálů.

Přehled podnikatelských subjektů dle převažující činnosti je znázorněn na grafu 12. K 31.12.2020 bylo na území obce Rudolfov registrováno 737 podnikatelských subjektů, z toho 410 subjektů (tedy 57 %) se zjištěnou aktivitou. Z hlediska oboru podnikání subjektů registrovaných na území obce převažuje skupina G – Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, pouze 42 % subjektů však aktivně vykonává činnost. V tomto oboru zde podniká například firma MTZ servis s r.o., která se zabývá prodejem ocelových trubek a dále také Autoopravna Libor Ambrož. Prodej motocyklů a čtyřkolek zajišťuje společnost Motoboom s.r.o. Druhé místo zaujímá skupina M – Profesní, vědecké a technické činnosti, přičemž aktivní činnost byla zaznamenána u 63 % subjektů. Konkrétně lze jmenovat například Veterinární ordinaci Pavel Kolář. Třetí nejpočetnější kategorii tvoří

skupiny B-E Průmysl celkem, kde je aktivních 61 % registrovaných subjektů. Významnou firmou v tomto oboru je Čokoládovna Tájek s.r.o. Nejméně je naopak zastoupen sektor O – Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení, ve kterém v roce 2020 podnikal pouze jeden subjekt se zjištěnou aktivitou (ČSÚ, 2020).

Graf 12 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti v obci Rudolfov v roce 2020

Zdroj: ČSÚ (2020), vlastní zpracování

Z hlediska právní formy podnikání převažují na území obce fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění – k 31.12.2020 bylo registrovaných podnikatelských subjektů 549, z toho pouze 51 % (tedy 277 subjektů) se zjištěnou aktivitou. Ke stejnému datu bylo v obci registrováno 7 zemědělských podnikatelů, z čehož bylo 5 se zjištěnou aktivitou. Zemědělský sektor je tedy v obci zastoupen minimálně. Právnických osob registrovaných v obci bylo v identickém období registrováno 134, z čehož aktivních bylo 93 (ČSÚ, 2020).

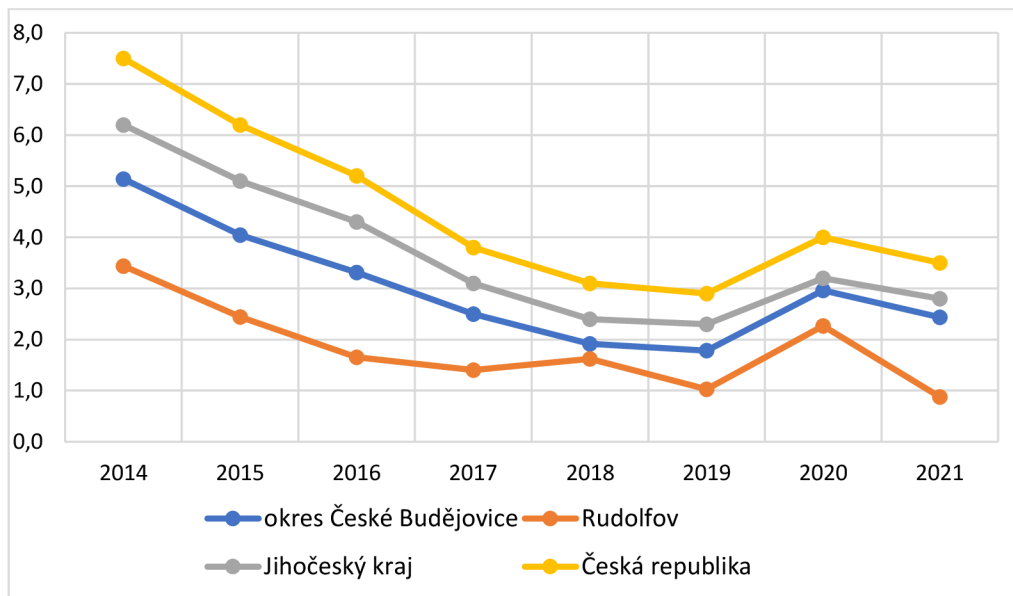
Vzhledem k dobré poloze obce v blízkosti krajského města a plánovanému dokončení dálnice D3, které pozitivně ovlivní dostupnost obce, je potenciál rozvoje z hlediska ekonomických aktivit příznivý.

6.6.2 Trh práce a nezaměstnanost

Největším zaměstnavatelem v obci je Základní a mateřská škola Rudolfov, která zaměstnává přibližně 60 osob. Vzhledem k poloze obce v zázemí krajského města a dobré dopravní dostupnost městskou hromadnou dopravou dojíždí většina obyvatel za prací či studiem právě do Českých Budějovic. Dle dostupných dat posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 vyjíždělo denně z Rudolfova 664 osob, z toho 456 osob do zaměstnání a 138 osob do škol. Do zahraničí vyjíždí za prací denně 8 obyvatel (ČSÚ, 2011).

Graf 13 zachycuje vývoj podílu nezaměstnaných osob v letech 2014-2021 v České republice, Jihočeském kraji, okresu České Budějovice a obci Rudolfov vždy k 31.12. daného roku. Tento ukazatel vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 16-64 let ze všech obyvatel identického věku. Česká republika má dlouhodobě jedny z nejnižších hodnot nezaměstnanosti v rámci Evropské unie.

Graf 13 Vývoj podílu nezaměstnaných osob letech 2014-2021 k 31.12. daného roku

Zdroj: MPSV (2021), vlastní zpracování

Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Jihočeském kraji, okresu České Budějovice a obci Rudolfov ve sledovaném období kopíruje vývojovou křivku České republiky. Menší výkyv lze zaznamenat v případě obce Rudolfov mezi rokem 2017 a 2018, kde došlo meziročně k akceleraci podílu nezaměstnaných osob v porovnání s ostatními sledovanými územními

celky. Mezi rokem 2014 a 2017 lze zaznamenat trend v poklesu podílu nezaměstnaných osob ve všech sledovaných územních oblastech. Zatímco v roce 2014 byl na úrovni České republiky podíl nezaměstnaných osob 7,5 %, v rámci Jihočeského kraje šlo o hodnotu 6,2 %. V okrese České Budějovice byl zaznamenán podíl nezaměstnaných osob 5,1 % a v obci Rudolfov pak tento ukazatel činil 3,4 %. V porovnání s Českou republikou vykazuje obec Rudolfov ve sledovaném období podprůměrné hodnoty a podíl nezaměstnaných osob je na nízké úrovni. Mezi lety 2019 a 2020 došlo ve všech územních jednotkách k růstu tohoto ukazatele, jehož příčinu je možné přisuzovat pandemii onemocnění Covid-19, která měla za následek zvyšování nezaměstnanosti. Mezi lety 2020-2021 se však podíl nezaměstnaných osob začal opět snižovat – nejstrmější pokles byl zaznamenán v obci Rudolfov, kde podíl nezaměstnaných osob meziročně klesl o 1,4 %. Dle predikcí by se měla nezaměstnanost v České republice nadále snižovat i v prvním čtvrtletí roku 2022 (ČTK, 2021).

Níže uvedená tabulka (10) vyobrazuje vývoj počtu dosažitelných uchazečů a volných pracovních míst v obci Rudolfov v jednotlivých měsících roku 2021. Za dosažitelné uchazeče se považují registrovaní uchazeči ve věku 15-64 let. Nejvíce dosažitelných uchazečů bylo zaznamenáno v březnu, kdy počet činil 22 registrovaných osob, na které v obci Rudolfov nepřipadalo žádné volné pracovní místo. Nabídka pracovních míst v obci Rudolfov je na nízké úrovni, neboť se zde nenachází žádný větší zaměstnavatel. Tato situace je však kompenzována širokou nabídkou pracovních příležitostí v krajském městě České Budějovice, kam většina obyvatel Rudolfova za práci dojíždí. Možnost uplatnění na trhu práce přímo v obci Rudolfov je velmi nízká.

Tabulka 10 Počet dosažitelných uchazečů a volných pracovních míst v obci Rudolfov v jednotlivých měsících roku 2021

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
dosažitelní uchazeči	19	20	22	20	20	19	18	20	17	13	10	12
volná pracovní místa	0	0	0	1	1	2	1	1	1	1	1	1

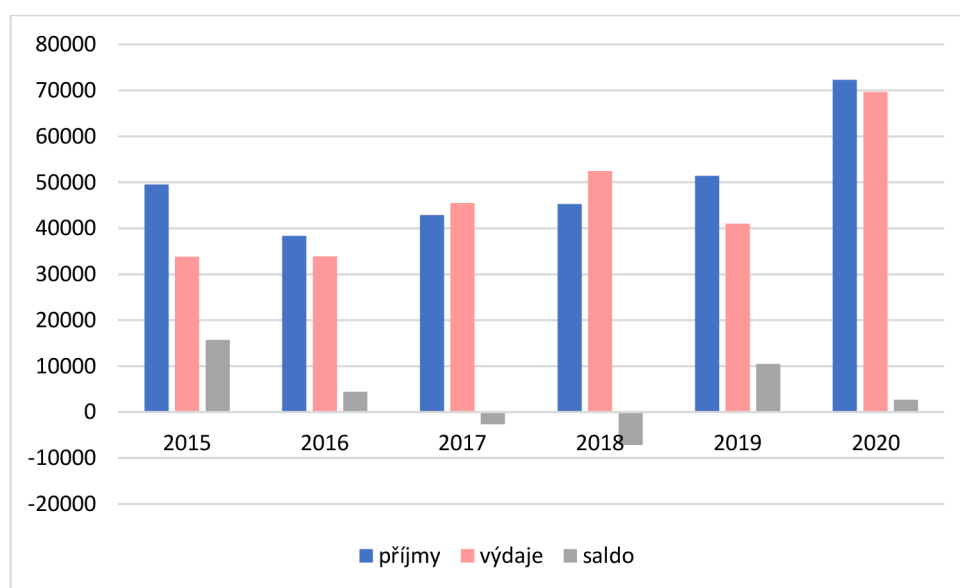
Zdroj: MPSV (2021), vlastní zpracování

6.6.3 Hospodaření, investice a plánované projekty obce

Následující graf (14) a tabulka (11) zobrazují celkové příjmy a výdaje obce Rudolfov v letech 2015-2020. Nejvyšší příjmy a výdaje byly zaznamenány v roce 2020. Jsou

způsobeny zejména velkým objemem přijatých dotací, které tvořily 38 % celkových příjmů. Významnou položku tvořila přijatá dotace od Ministerstva financí ve výši cca 20 milionů Kč na realizaci projektu nástavby a stavebních úprav 1. stupně základní školy Rudolfov. Největší výdajovou položku tvořila investice města na výstavbu sportovního areálu, která tvořila částku 6,7 milionu korun. Město také zaplatilo první splátku Římskokatolické farnosti Rudolfov a sice 350 000 korun z celkové splátky 7 milionů korun. Nejlépe obec hospodařila v roce 2015, kdy dosáhla přebytku 15,73 milionu korun.

Graf 14 Příjmy a výdaje obce Rudolfov v letech 2015-2020

Zdroj: Monitor (2021), vlastní zpracování

Tabulka 11 Příjmy a výdaje obce Rudolfov v letech 2015-2020 (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
příjmy	49533	38306	42853	45321	51422	72344
výdaje	33800	33906	45471	52464	40949	69691
saldo	15733	4400	-2618	-7143	10473	2653

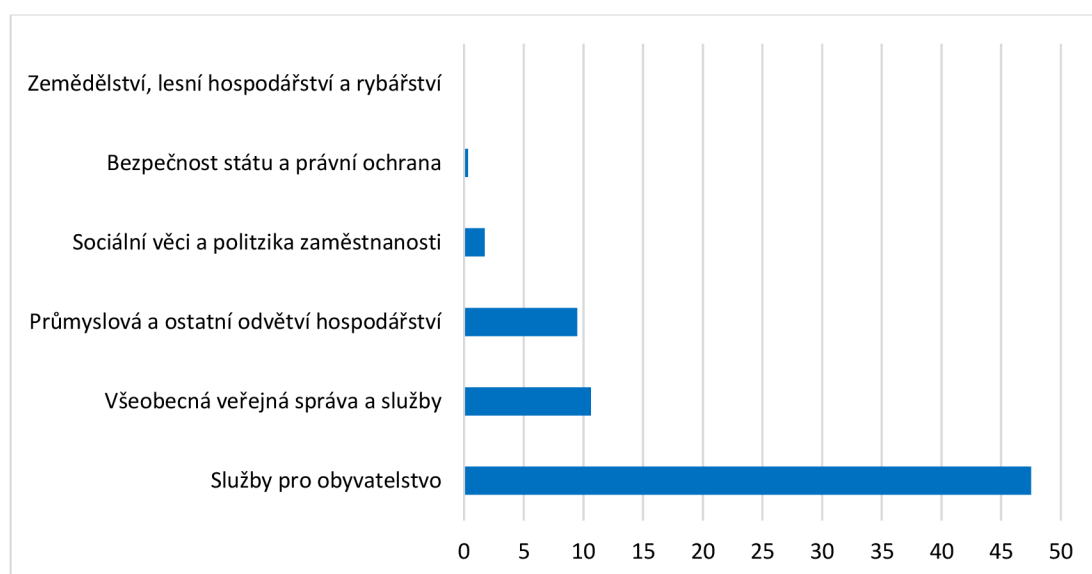
Zdroj: Monitor (2021), vlastní zpracování

Záporné saldo hospodaření bylo naopak zaznamenáno v roce 2017 (2,6 milionu Kč) a v roce 2018 (7,1 milionu Kč). V roce 2017 byly investovány finanční prostředky na výstavbu chodníku ve velmi frekventované Jivenské ulici a bylo také podpořeno rozšíření ordinace praktického lékaře v obci s výstavbou nové čekárny. Finančně byla podpořena také stavba nové křižovatky na Rudolfovské a Hlincohorské ulice. V roce 2018 město investovalo

finanční prostředky do modernizace sportovní haly a šaten a dále do první etapy stavby nové haly ve sběrném dvoře. Bylo také zakoupeno nové zásahové vozidlo pro Sbor dobrovolných hasičů. Nejnižší příjmy a výdaje měla obec ve sledovaném období v roce 2016. I přesto v tomto roce proběhly významné investiční akce. Došlo k rekonstrukci plochy před základní školou, kde vzniklo příjemné a bezpečné prostředí pro žáky, zaměstnance školy i širokou veřejnost. Významnou investicí byla také rekonstrukce jídelny základní školy a vybudování nového chodníku s přechodem Na Americe. V roce 2015 byly investovány finance na opravu kapličky v Hlinsku a na základě dotace byl splacen úvěr na rekonstrukci hornického muzea. Dále také proběhla rekonstrukce frekventované ulice Pod Svahem, kde byly vybudovány zpomalovací prvky a byla tak významně zvýšena bezpečnost dopravy v této oblasti. I v roce 2021 obec pokračuje v investicích do rozvoje. Byla realizována oprava ulice „Na Spojce“ a došlo k zahájení první etapy obnovy zeleně na hřbitově.

Níže uvedený graf vyobrazuje strukturu výdajů obce v roce 2020. Největší výdajovou položkou zaujímala kategorie *Služby pro obyvatelstvo*, kde bylo alokováno 47,5 milionu Kč. Následovaly výdaje na všeobecnou správu a služby, které tvořily 10,6 milionu Kč. Třetí největší výdajovou skupinou byla průmyslová a ostatní odvětví hospodářství s 9,48 milionu Kč. Částka 1,72 milionu Kč byla alokována do sociální oblasti a politiky zaměstnanosti. Nejméně finančních prostředků obec vydala na bezpečnost státu a právní ochranu a dále na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství.

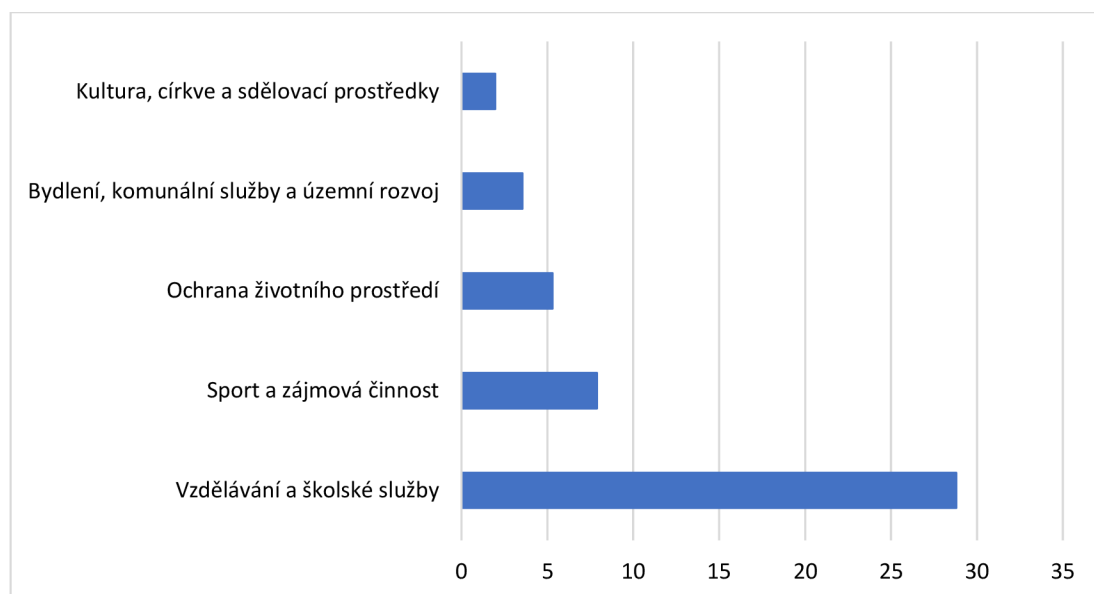
Graf 15 Struktura výdajů (v milionech Kč) obce Rudolfov v roce 2020

Zdroj: Monitor (2021), vlastní zpracování

Z grafu 16 vyplývá, že nejvíce finančních prostředků ve struktuře výdajů v kategorii služby pro obyvatelstvo zaujímal vzdělání a školské služby – konkrétně předškolní a základní vzdělávání, kam bylo z rozpočtu obce alokováno 28,8 milionu Kč. Částkou 7,89 milionu Kč byly podpořeny sport a zájmová činnost. V rámci ochrany životního prostředí bylo nejvíce výdajů směřováno do oblasti nakládání s odpady – šlo konkrétně o částku 4,57 milionu Kč. Částkou 3,33 milionu Kč byly podpořeny komunální služby a územní rozvoj. V rámci kategorie kultura, církve a sdělovací prostředky zaujímala s 1,71 miliony Kč největší výdajovou položku kultura.

Graf 16 Struktura výdajů (v milionech Kč) v kategorii Služby pro obyvatelstvo v obci Rudolfov v roce 2020

Zdroj: Monitor (2021), vlastní zpracování

Plánované projekty

V roce 2021 byla zahájena 1. etapa revitalizace hřbitova, která započala obnovou zelení. Stav hřbitova rekonstrukci vyžadoval již několik let, největším problémem byly nevhodně umístěné jehličnany, které nadzvedávaly hroby. 1. etapa revitalizace by měla být dokončena v roce 2022 a poté by měly následovat další fáze oprav – především rekonstrukce oplocení a toalet.

Jak bylo již zmíněno v kapitole 6.3.1, v současnosti probíhá také projektová příprava na výstavbu společenského sálu v prostorách bývalého záměčku, kde sídlí městský úřad.

Velmi diskutovaným tématem je dlouhodobě projekt výstavby potravinářského řetězce na Farské louce, který by měl být součástí celkové revitalizace Farské louky s náměstím

s dalšími obchody a službami. V obci se aktuálně nachází pouze jeden malý supermarket Flop a minimarket, jejichž poloha navíc není situována do centrální části obce a omezená nabídka sortimentu nemusí uspokojit všechny občany obce. Pro některé obyvatele (zejména pro starší nebo ty, kteří nevlastní automobil) je tak možnost obstarání většího nákupu potravin komplikovaná. Plánovaná výstavba náměstí se supermarketem je však velmi palčivým tématem a řada obyvatel s projektem nesouhlasí. Někteří občané se obávají zvýšení provozu a hluku v okolí spojeného se zásobováním supermarketu, zejména pak občané, kteří bydlí v těsné blízkosti plánované stavby. Podle některých obyvatel plánovaný projekt nezapadá do celkového rázu okolního prostředí. Další občané upozorňují na nevhodnou lokalizaci plánovaného výjezdu z parkoviště u supermarketu, který je dle předložené architektonické studie nebezpečný a nepřehledný.

V roce 2020 byla proti tomuto záměru sepsána petice, kterou podepsalo 433 občanů obce. Probíhalo také veřejné projednání, kde mohli občané vyjádřit svůj názor. Realizace náměstí na Farské louce není v Rudolfově novém tématem. O záměru jeho výstavby se vedly diskuze již v roce 2008, překážkou však byly nevyjasněné majetkové vztahy s církví, které Farská louka patřila. Tehdejší studie předpokládaly využití tohoto prostoru mimo jiné i k výstavbě bytových domů. Tento dlouholetý soudní spor mezi městem a římskokatolickou církví byl ukončen v roce 2020, kdy se radnice s římskokatolickou farností dohodla na mimosoudním vyrovnání. Podle něj by na Farské louce mělo vzniknout náměstí se supermarketem, lékařský dům, nová radnice a park s labyrintem a lavičkami pro setkávání. Došlo tak k upuštění od původních plánů výstavby bytových domů. V červenci 2021 byla na jednání zastupitelstva předložena územní studie, kterou zastupitelstvo schválilo k dopracování a zároveň dalo souhlas k případným jednáním o prodeji pozemku subjektu, který by na Farské louce provozoval supermarket. Město se zároveň veřejně zavázalo k prodeji pozemku pouze za předpokladu jeho zpětného odkupu v případě, že by došlo ke ztrátě zájmu ze strany subjektu obchod provozovat.

O pozemek prozatím projevila zájem společnost Jednota, která provozuje spíše menší supermarkety a jednalo by se tak o určitý kompromis. Lhůta pro rozhodnutí investora na odkup pozemku vyprší v roce 2022 (Český rozhlas, 2020).

Město dále plánuje postupné rekonstrukce místních komunikací a chodníků k zajištění bezpečnosti chodců a řidičů a plynulosti dopravy. V první polovině roku 2022 by také měla být dokončena rekonstrukce sběrného dvora, která umožní jeho celoroční provoz.

➤ **Hlavní zjištění – ekonomické prostředí obce**

Z hlediska ekonomických subjektů v obci dominují živnostníci, kdy v roce 2020 zjištěnou aktivitu vykazovalo 51 % těchto subjektů. Největším zaměstnavatelem v obci je Základní a mateřská škola Rudolfov. Obec strádá zejména v nedostatečné nabídce kvalitnějších restaurací nebo kaváren, které jsou nejbližší v Českých Budějovicích, dále je problémem chybějící lékárna, bankomat a větší supermarket.

Jihočeský kraj vykazuje dlouhodobě nízký podíl nezaměstnaných osob v porovnání s ostatními kraji ČR. Stejná situace byla zjištěna i v obci Rudolfov, kde podíl nezaměstnaných osob v roce 2021 tvořil pouze 0,9 %. K nízké nezaměstnanosti v Rudolfově přispívá zejména dostupnost a dostatek pracovních příležitostí v krajském městě – přímo v obci se nenachází žádné větší významné pracovní příležitosti v podobě průmyslových podniků, zajištěna je základní nabídka občanské vybavenosti, maloobchodních jednotek a služeb.

Bilance hospodaření obce je relativně vyrovnaná, obci se na pravidelné bázi daří získávat a využívat dotační tituly k realizaci plánovaných projektů. Nabídku pracovních příležitostí by v budoucnu mohla přinést revitalizace Farské louky s výstavbou další občanské vybavenosti, případně využití prostor bývalých kasáren a lokalit v místní části Hlinsko k rozvoji podnikatelských aktivit.

6.7 Cestovní ruch a rekreace

Vzhledem k poloze obce v zázemí krajského města není Rudolfov primárním turistickým cílem, i přesto je možné nalézt v určitých oblastech a zejména v oblasti krátkodobého cestovního ruchu potenciál.

Nejvýznamnějším prvkem v oblasti turismu je naučná stezka Cesta kolem hornického města, která začíná přímo v centru obce u kostela sv. Víta a vede podél Rudolfovského potoka malebnou přírodou k rybníku Mrhal, který je využíván k rekreaci a rybářství nejen v letních měsících, ale také v zimě jako plocha pro bruslení. Naučné tabule podél naučné stezky návštěvníky seznamují s hornickou minulostí města. Okruh je dlouhý přibližně 5 km a za příznivého počasí je využíván k relaxaci a sportu místními občany. Stezka je však vyhledávaná také obyvateli okolních obcí včetně Českých Budějovic, kteří zde naleznou místo k odpočinku a vzhledem k výborné dopravní dostupnosti městskou hromadnou i automobilovou dopravou tvoří atraktivní cíl. Z hlediska turismu obec tedy především těží ze své hornické minulosti, která je v rámci expozic představena i v hornickém muzeu

v Perkmistrovském domě. Zde se nachází také turistické informační centrum. Využití hornické historie jako cíle pro turisty lze označit jako příležitost pro další rozvoj cestovního ruchu, bylo by však vhodné zajistit vhodnou propagaci k většímu přilákání turistů. Hornické muzeum a okolní prostředí obce by mohlo být vhodným cílem například pro exkurze či výlety jednodenních zájezdů nebo výletů žáků či studentů škol z širšího okolí.

Potenciál z hlediska cestovního ruchu má také komunitní zahrada a přírodní zahrada Anastazie v Centru rozvoje Měsíčnice. Součástí komunitní zahrady je naučná Vílí stezka pro děti, kde se konají pravidelné akce.

Obcí vedou cyklotrasy č. 1096 a 1107, které propojují turisticky vyhledávané lokality Třeboně a Českých Budějovic, na jejichž pomezí se Rudolfovo nachází. Vhodné by bylo vybudovat cyklostezku vedoucí přímo z Českých Budějovic do Rudolfova, i to by mohlo vést ke zvýšení návštěvnosti obce. Počet ubytovacích kapacit je v obci výrazně podprůměrný, nachází se zde pouze jeden funkční penzion a jiné nabídky ubytování zde nejsou. Zároveň zde chybí i kvalitnější restaurace či kavárna se zahrádkou, která by též mohla cestovní ruch v obci podpořit.

➤ **Hlavní zjištění – cestovní ruch a rekreace**

Cestovní ruch v obci Rudolfovo vykazuje potenciál spíše v krátkodobých pobytech, nenachází se zde téměř žádné ubytovací možnosti. Oblast pro rozvoj turismu nabízí zejména hornická minulost obce (expoze v hornickém muzeu, naučná stezka k rybníku Mrhal), lokalita se zajímavým výhledem do okolní krajiny (možnost vybudování rozhledny) a výhodná poloha mezi turistickými cíli města České Budějovice a Třeboň. K přilákání více turistů a zvýšení atraktivity obce by mohla přispět existence kvalitnějších gastronomických provozů, rozšíření turistických stezek a cyklostezek a aktivní podpora akcí formou vhodné propagace.

6.8 Životní prostředí

Z hlediska míry znečištění ovzduší je území Jihočeského kraje pod hodnotami celorepublikového průměru (Jihočeský kraj, 2021). I v obci Rudolfovo je kvalita životního prostředí na dobré úrovni. Zvyšující se intenzita automobilové dopravy však způsobuje lokální znečištění ovzduší zejména v centrální části obce (Strategický plán rozvoje obce Rudolfovo, 2019).

V budoucnu by kvalitu životního prostředí, zejména v místní části Hlinsko, mohla ohrozit plánovaná výstavba spalovny odpadů ZEVO (Zařízení pro energetické využití odpadů) v sousední obci Vráto, jejíž plánované umístění je navrženo pouhých 2,5 kilometru vzdušnou čarou od obce Rudolfov a 1,5 kilometru od její místní části Hlinsko. Nelze tak pochybovat o budoucích negativních dopadech na obec. Dle plánovaného projektu by množství spáleného odpadu mohlo dosáhnout až 160 tisíc tun odpadu ročně (IDNES, 2022). Provoz spalovny by představoval zatížení pro celou okolní oblast v podobě překračování limitů znečištění ovzduší a také by významně přispíval ke zvýšení intenzity nákladní dopravy v souvislosti s odvozem odpadu ze spalovny. Lze také předpokládat určité tendence ke svážení odpadů do Vráta, namísto podpory třídění odpadů a recyklace (Rudolfovské listy, 2021). Projekt momentálně prochází již podruhé řízením o vlivu na životní prostředí EIA, kde mohou dotčení aktéři vznášet své připomínky.

Na území obce se nachází několik míst ohrožených povodněmi v důsledku přívalových srážek. Jde zejména o lokalitu u Královského rybníka a u rybníka Kačer, v Hlinsku se pak jedná o silniční mostek, kde je plánována výstavba retenční nádrže (Strategický plán rozvoje obce Rudolfov, 2019).

Na území obce se nenachází žádné zvláště chráněné území, i přesto je zde možné nalézt řadu významných krajinných prvků a prvků územního systému ekologické stability. Jedním z nich je údolní niva Rudolfovského potoka, podél níž vede naučná a turistická stezka Cesta kolem hornického města. Žijí zde vzácné i ohrožené druhy rostlin a živočichů (biologický průzkum údolí prokázal výskyt 38 chráněných a ohrožených druhů) a část údolí potoka tvoří významnou migrační trasu pro živočichy. Údolí Rudolfovského potoka čelilo v minulosti hrozbě zástavby v podobě rekreačních nemovitostí, ale díky podpoře místních obyvatel, spolků a negativnímu stanovisku odboru životního prostředí českobudějovického magistrátu bylo od těchto plánů upuštěno (Jižní Čechy TEĎ, 2018). Místo tak zůstává hodnotnou lokalitou pro rekreaci a odpočinek.

V údolí Rudolfovského potoka a jeho širším okolí lze nalézt několik dalších registrovaných významných krajinných prvků:

- Rudolfovský lom – jde o území bývalého lomu a přilehlých výsepek a odvalů. Většina lomu je dnes přirozeně zalesněna.
- Hráz Královského rybníka – podél hráze se nachází stromořadí s lípami srdčitými

- Lesní louka – jde o svažitou louku pod zástavbou Kodetka, kde roste řada ohrožených a vzácných rostlin.

(Turistické informační centrum Rudolfov, 2021)

➤ **Hlavní zjištění – životní prostředí**

Ačkoliv je kvalita životního prostředí v obci na dobré úrovni, významnou hrozbu představuje záměr výstavby spalovny odpadů ZEVO v sousední obci Vráto. Jednalo by se o třetí největší spalovnu odpadů svého druhu v České republice, která by od obce byla vzdálena pouhých 2,5 kilometru vzdušnou čarou a mohla by tak mít na obec významný negativní dopad i s ohledem na zvýšení intenzity dopravy. Znečištění ovzduší a hluk zejména v místní části obce Hlinsko může přinést i provoz na dálnici D3.

Obec disponuje přírodním bohatstvím v podobě významných krajinných prvků s výskytem ohrožených druhů rostlin a živočichů v údolí Rudolfovského potoka a Rudolfovského lomu.

7 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Obsahem této kapitoly je vyhodnocení dotazníkového šetření, které probíhalo od 9. ledna 2022 do 30. ledna 2022. Dotazník byl určen všem obyvatelům obce Rudolfov a jeho distribuce byla zajištěna jak elektronickou, tak i tištěnou formou.

Elektronický dotazník byl vytvořen za pomoci internetové platformy Survio. Hlavním cílem dotazníku bylo zjištění spokojenosti obyvatel obce s jednotlivými komponenty v oblasti rozvoje a s kvalitou života v obci Rudolfov.

Respondenti odpovídali v rámci dotazníku na 19 otázek, z nichž naprostou většinu tvořily uzavřené polytomické otázky. U některých otázek mohli respondenti zvolit více odpovědí (maximálně tři). Jedna otázka byla formou baterie, kde respondenti hodnotili spokojenost s jednotlivými aspekty rozvoje v obci, přičemž měli na výběr škálu možností (spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, nespokojen). Jedna otázka byla filtrační a jedna nepovinná. Dotazník je součástí přílohy 7.

Odkaz na elektronický dotazník byl umístěn ve skupině Rudolfov na sociální síti. Dotazník v papírové formě byl autorkou fyzicky distribuován mezi občany a vytištěné kusy byly také umístěny v městské knihovně Rudolfov a informačním centru, v základní škole Rudolfov a předány také členům univerzity třetího věku. Odpovědi z vyplněných papírových dotazníků byly následně autorkou zaznamenány do elektronické podoby v platformě Survio, aby mohlo dojít k jednotnému statistickému vyhodnocení.

Úspěšnost vyplnění elektronického dotazníku činila 64,3 % - bylo zaznamenáno 266 návštěv, z čehož byl dotazník vyplněn 171 respondenty. Jeden respondent dotazník nedokončil.

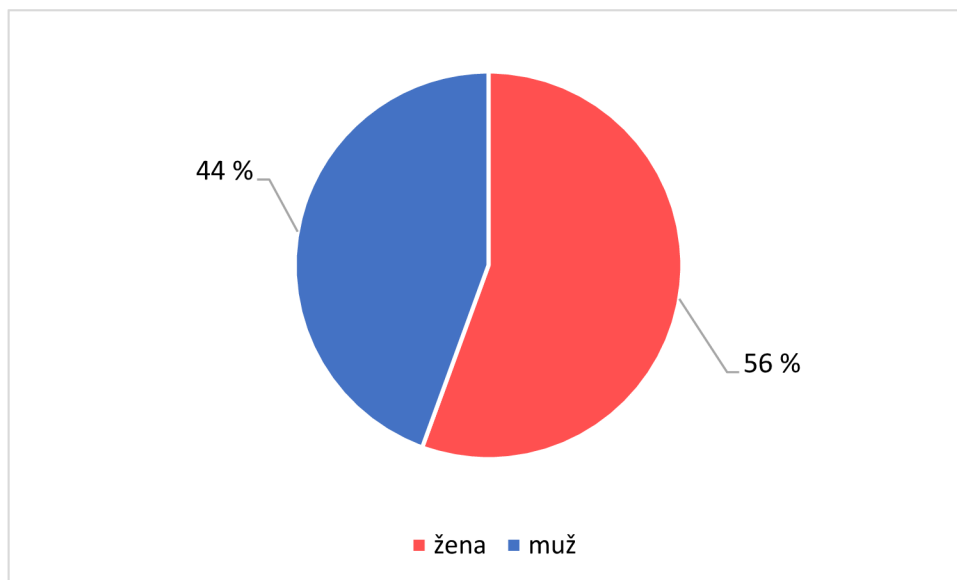
7.1 Charakteristika respondentů

První část dotazníku obsahovala identifikační otázky, kde bylo zjišťováno pohlaví respondentů, věková kategorie respondentů, lokalita bydliště respondentů v obci Rudolfov a doba, jak dlouho respondenti v obci žijí. Dále bylo zjišťováno nejvyšší dosažené vzdělání respondentů a jejich zařazení dle ekonomické aktivity.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 171 respondentů, z čehož bylo 95 žen (56 %) 76 mužů (44 %), viz graf 17. Vyšší účast ženského pohlaví nelze až tak přisuzovat demografické struktuře obyvatel v obci (ačkoliv počet žen v obci mírně dlouhodobě

převažuje), ale spíše větší ochotě žen dotazník vyplnit. I přes tento fakt lze strukturu respondentů dle pohlaví označit za relativně vyváženou.

Graf 17 Struktura respondentů dle pohlaví

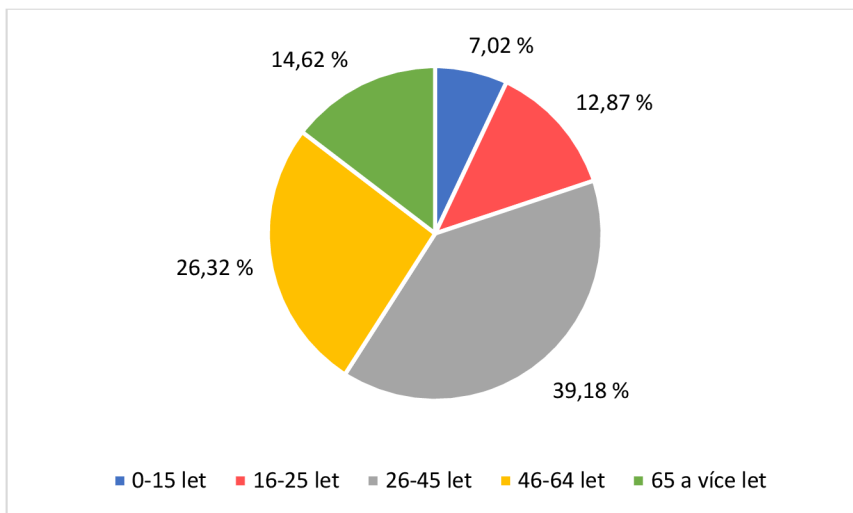

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Do výzkumu byly zahrnuty všechny věkové kategorie a žádná věková skupina obyvatel nebyla z výzkumu vyloučena. Věková struktura respondentů je přibližena v grafu 18.

Nejvíce respondentů bylo zaznamenáno ve věkové kategorii 26-45 let (39 % respondentů), druhou nejpočetnější věkovou kategorií respondentů byla kategorie 46-64 let, kdy se jednalo o 26 % respondentů. Následovala věková kategorie 65 a více let (15 % respondentů) a 16-25 let (13 % respondentů). Nejméně početnou skupinu tvořili respondenti ve věku 0-15 let, jejichž podíl na celkovém počtu respondentů činil 7 %. Dle věku tedy v dotazníkovém šetření převládali respondenti v produktivním věku, kteří zároveň tvoří největší podíl na celkovém počtu obyvatel obce.

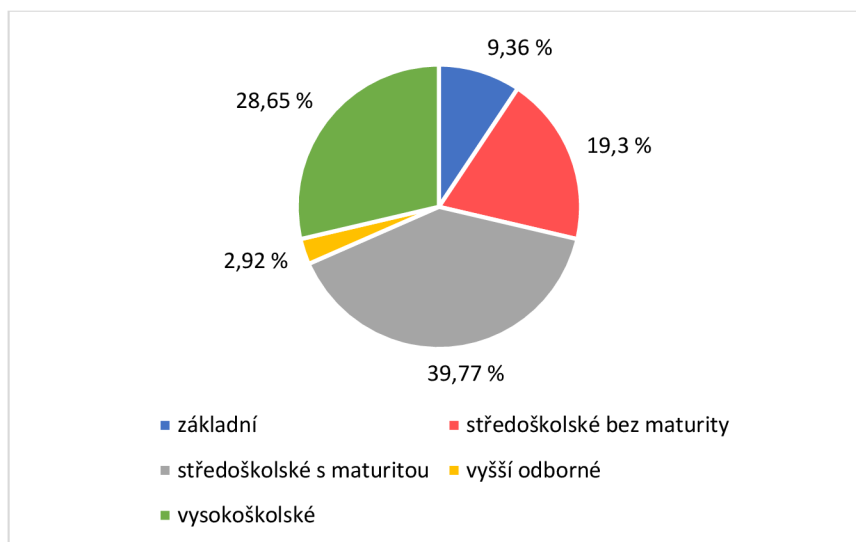
Graf 18 Věková struktura respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu 19, z hlediska vzdělanosti tvořili největší podíl respondenti s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou (39,77 %). Vysokoškolské vzdělání mělo 28,65 % respondentů. Třetí nejpočetnější skupinou byli respondenti se středoškolským vzděláním bez maturity, kdy tuto možnost zvolilo 19,3 % respondentů. 9,36 % respondentů mělo ukončené základní vzdělání a 2,92 % respondentů vyšší odborné vzdělání. Mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním převažovaly ženy, v počtu respondentů s ukončenou střední školou bez maturity naopak převažovali spíše muži. Ve zbývajících stupních nejvyššího dosaženého vzdělání bylo zastoupení mezi pohlavími téměř vyrovnané.

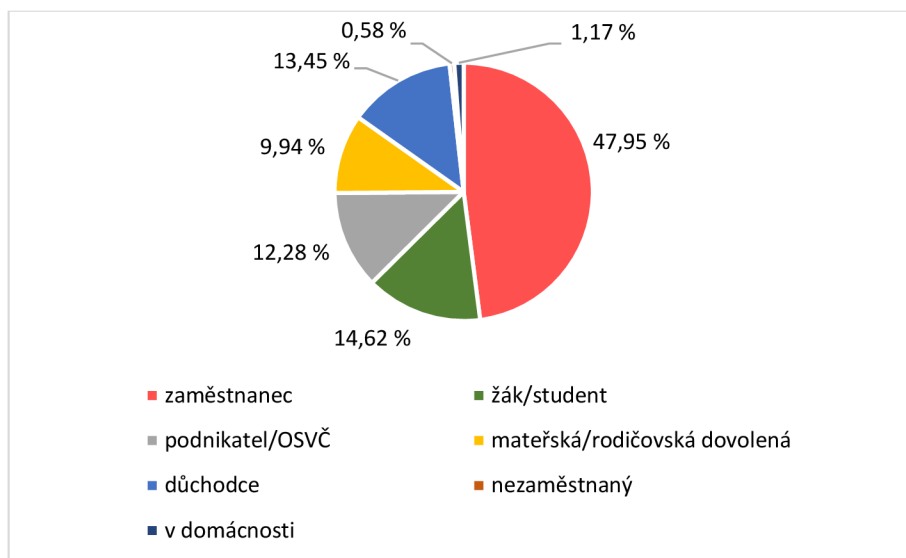
Graf 19 Vzdělanostní struktura respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Následující graf zobrazuje složení respondentů dle ekonomické aktivity. Největší podíl z hlediska ekonomické aktivity byl zaznamenán ve skupině zaměstnaných, kteří tvořili 47,95 % respondentů. Respondentů z řad žáků a studentů bylo 14,62 %. Následovala skupina podnikatelů a OSVČ, která tvořila podíl 12,28 %. Dotazník vyplnilo 13,45 % důchodců a 9,94 % osob na mateřské nebo rodičovské dovolené. Z hlediska ekonomické aktivity bylo v domácnosti zaznamenáno pouze 1,2 % (2 respondenti) a 0,6 % nezaměstnaných (1 respondent).

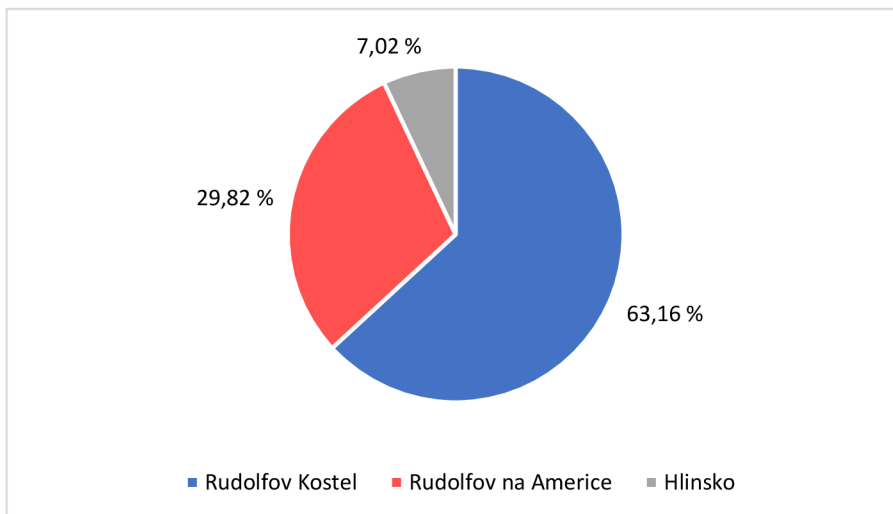
Graf 20 Respondenti dle ekonomické aktivity

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V následující otázce měli respondenti zvolit, v jaké části obce se nachází jejich bydliště. Největší podíl respondentů má trvalé bydliště v části „Rudolfov Kostel“, kdy jde konkrétně o 63,16 % dotazovaných. 29,82 % respondentů bydlí v části „Rudolfov Na Americe“ a 7,02 % v místní části Hlinsko. Tato skutečnost je demonstrována v grafu 21.

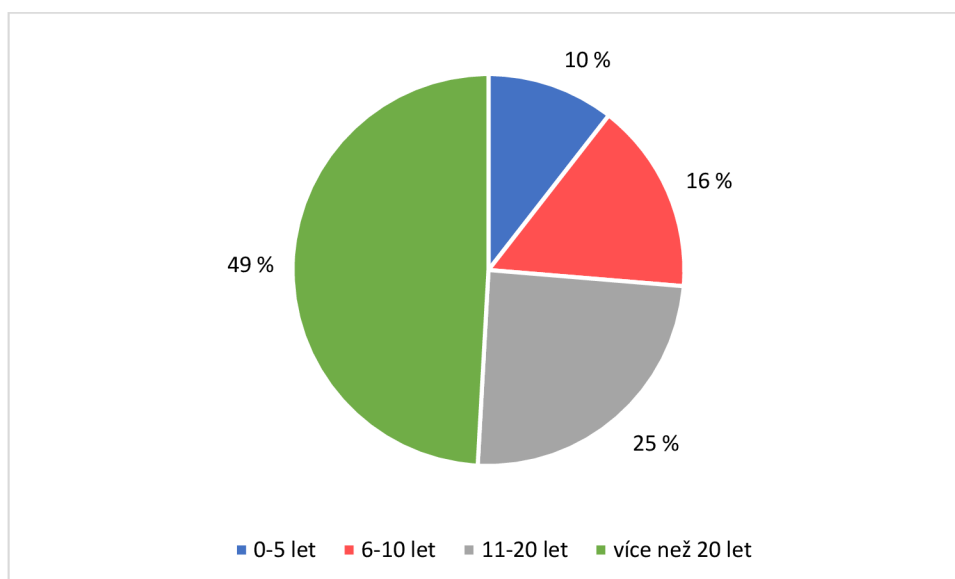
Graf 21 Respondenti dle místa bydliště v obci

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z grafu 22 vyplývá, že téměř polovina respondentů (49,1 %) žije v obci 20 a více let. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti žijící v obci 11-20 let – tuto možnost zvolilo 24,6 % respondentů. Možnost 6-10 let zvolilo 15,8 % dotazovaných a nejméně respondentů žije v obci 0-5 let (10,5 %). Většina respondentů tedy v obci žije relativně dlouhou dobu a lze tak předpokládat, že k obci mají pevný vztah a jsou tak schopni posoudit jednotlivé aspekty rozvoje obce v širším kontextu a v kontextu dlouhodobého vývoje obce.

Graf 22 Respondenti dle délky života v obci

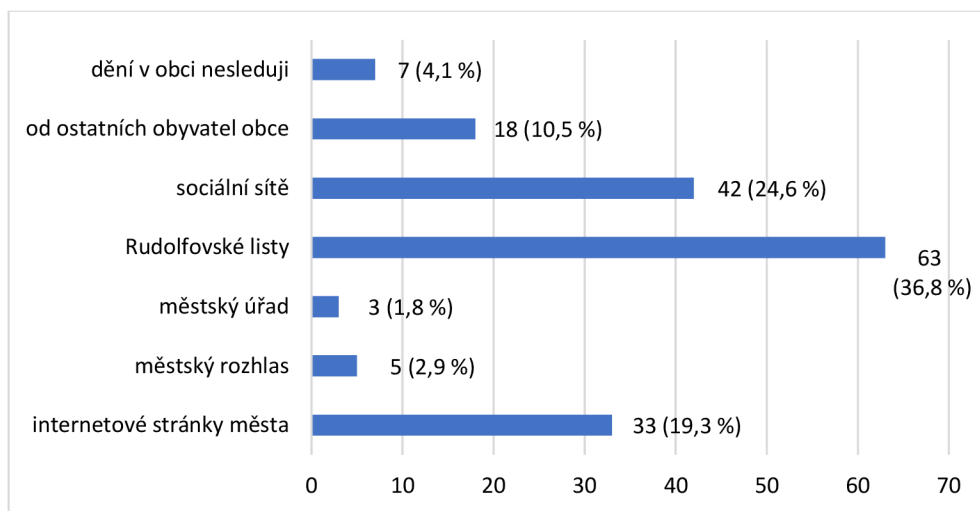
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

7.2 Hodnocení oblastí rozvoje obce Rudolfov pohledem respondentů

V druhé části dotazníku respondenti hodnotili spokojenost s životem v obci v různých socioekonomických oblastech. Zjišťován byl nejčastější informační kanál o dění v obci, hodnocení rozvoje obce za posledních 5 let a názor respondentů na projekt revitalizace Farské louky. Respondenti také byli dotazováni na prvky občanské vybavenosti, které jim v obci chybí, co se jim na obci nejvíce líbí a měli možnost vybrat preferované oblasti rozvoje a nejúspěšnější projekt, který obec v posledních letech realizovala. Poslední otázka v dotazníku byla formou baterie, kde respondenti hodnotili svou spokojenost s jednotlivými aspekty.

V grafu 23 jsou zobrazeny zdroje, ze kterých respondenti nejčastěji získávají informace o dění v obci. Nejvyužívanějším informačním kanálem o dění v obci jsou Rudolfovské listy, které jsou doručovány všem obyvatelům zdarma pravidelně 1x za dva měsíce v tištěné formě do schránek. Informace o dění v obci zde čerpá 36,8 % dotazovaných. Druhé místo, kde obyvatelé nejčastěji zjišťují aktuality a dění v obci jsou sociální sítě, které k tomuto účelu využívá 24,6 % respondentů. Internetové stránky města navštěvuje za tímto účelem 19,3 % dotazovaných a od ostatních obyvatel obce se o dění v Rudolfově dozvídá 10,5 % respondentů. Nejmenší podíl respondentů využívá ke zjišťování informací o dění v obci na základě hlášení místního rozhlasu (2,9 %) a na městském úřadu (1,8 %). Sociální sítě využívá k tomuto účelu nejvíce respondentů ve věkové kategorii 26-45 let a respondenti ve věku 16-25 let. Naopak starší respondenti ve věku 65 a více let tento způsob zjišťování aktuálních informací nevyužívají vůbec. Téměř polovina respondentů ve věku 46-64 let využívá k tomuto účelu Rudolfovské listy.

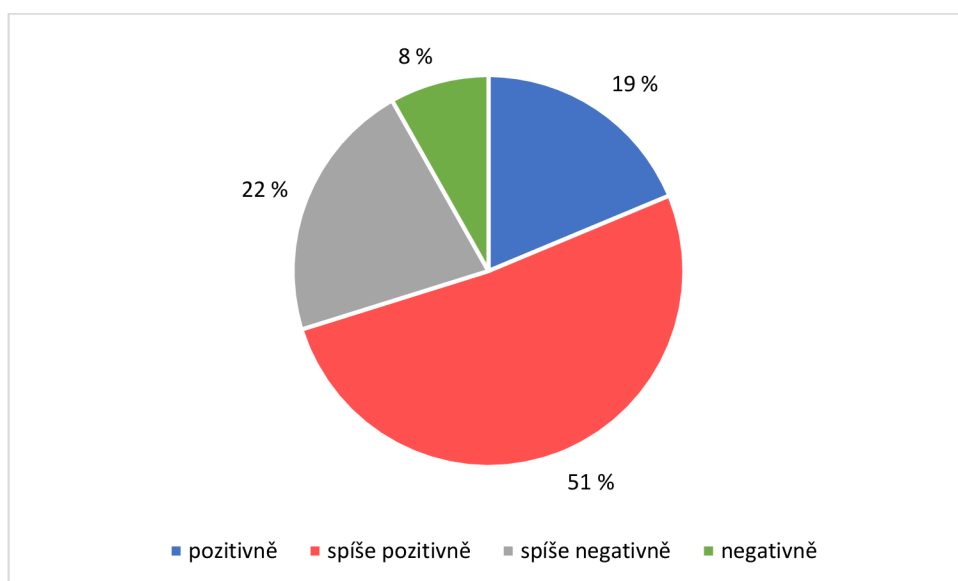
Graf 23 Nejčastější zdroj informací respondentů o dění v obci

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V následující otázce měli respondenti zhodnotit rozvoj obce za posledních 5 let. Více než polovina respondentů (51 %) jej hodnotí spíše pozitivně, 19 % respondentů zvolilo možnost pozitivně. Spíše negativně vnímá rozvoj obce 22 % dotázaných a nejmenší podíl (8 %) byl zaznamenán u možnosti „negativně“. Pro obec jde celkově o dobrý výsledek – celkem 70 % respondentů rozvoj obce v posledních 5 letech hodnotí kladně. Výsledky této otázky jsou vyobrazeny v grafu 24.

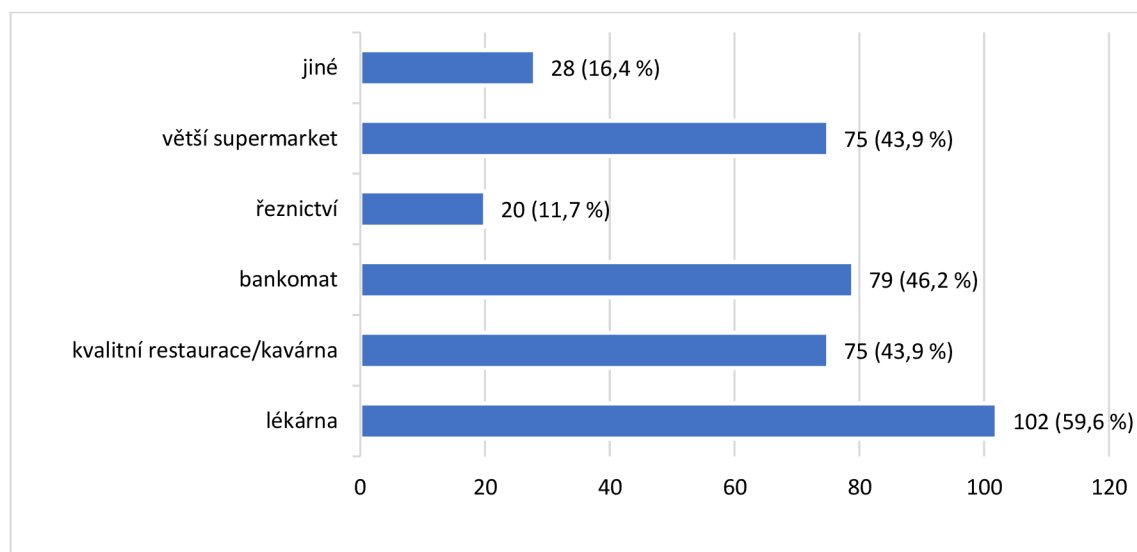
Graf 24 Respondenti dle hodnocení rozvoje obce za posledních 5 let

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V další otázce měli respondenti zvolit, co jim v obci nejvíce chybí (graf 25). Dotazující mohli zvolit maximálně 3 odpovědi a mohli také vepsat vlastní odpověď. Nejvíce dotazujícím v obci chybí lékárna, kdy tuto možnost zvolilo 59,6 % respondentů. Bankomat v obci postrádá 46,2 % dotazovaných. Ačkoliv o jeho umístění obec pravidelně usiluje, dle vyjádření poskytovatelů by jeho provoz v obci nebyl rentabilní. Vyžadována by tak byla vysoká finanční spoluúčast obce na jeho provozu, která by se odvíjela od počtu výběrů v měsíci. Výše těchto výdajů by však pro obci byla neúnosná. Shodný počet respondentů zvolil možnost většího supermarketu a kvalitnější restaurace/kavárny, kdy v obou případech šlo o 43,9 % dotazovaných. Nejméně respondentů (11,7 %) odpovědělo, že v obci postrádají řeznictví. V níže uvedené tabulce jsou uvedeny doslovné odpovědi respondentů, které zaznamenali v rámci možnosti „jiné“.

Graf 25 Co respondentům v obci nejvíce chybí

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

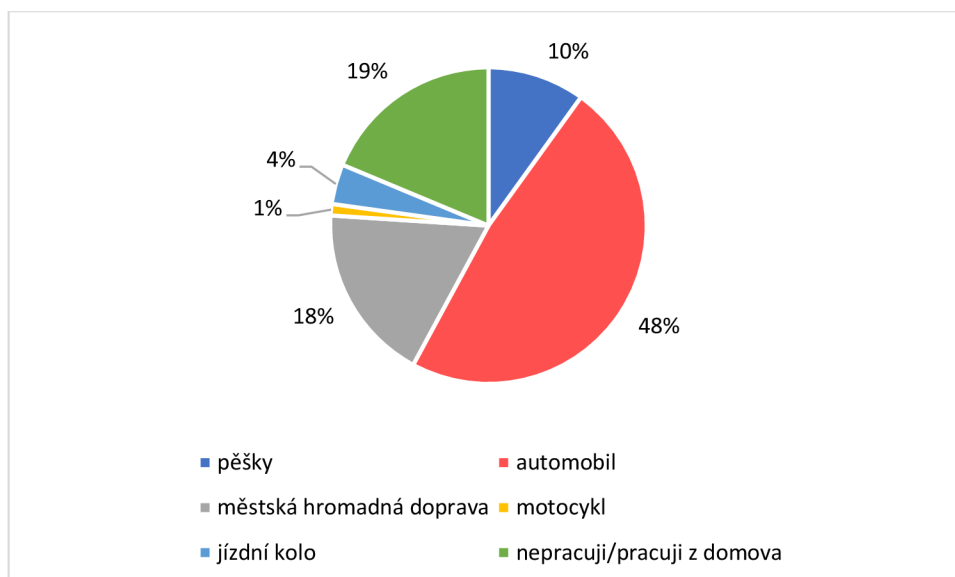
V tabulce 12 jsou uvedeny doslovné odpovědi v rámci této otázky, kam měli respondenti možnost vepsat vlastní odpověď na otázku, co v obci nejvíce postrádají. V odpovědích se několikrát opakoval kulturní dům, cukrárna, menší samoobsluha a v neposlední řadě se několik respondentů shodlo na tom, že v obci postrádají centrum (náměstí). Dva respondenti uvedli, že jim v obci chybí zubní lékař – ten se však v Rudolfově nachází, ale již nepřijímá nové pacienty.

Tabulka 12 Vlastní odpovědi respondentů v rámci odpovědi "Jiné"

samoobsluha	cukrárna	kino	obecní byty
náměstí	zubař	zdravotní středisko	samoobsluha u kostela
cukrárna	městská policie	zubní lékař	kosmodrom
obchod s oblečením	elektrikář	nic	volnočasové centrum
ovoce, zelenina	posilovna	kulturní dům	centrum, něco jako náměstí
kulturák	centrum	obchod s potravinami	cukrárna
samoobsluha	tenisový kurt	kultura veškerá žádná, bývalé vedení města vše rozkradlo	
kulturní dům	lékařský dům	klubovna	centrum pro setkávání

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 26 Respondenti dle způsobu dopravy do zaměstnání/školy

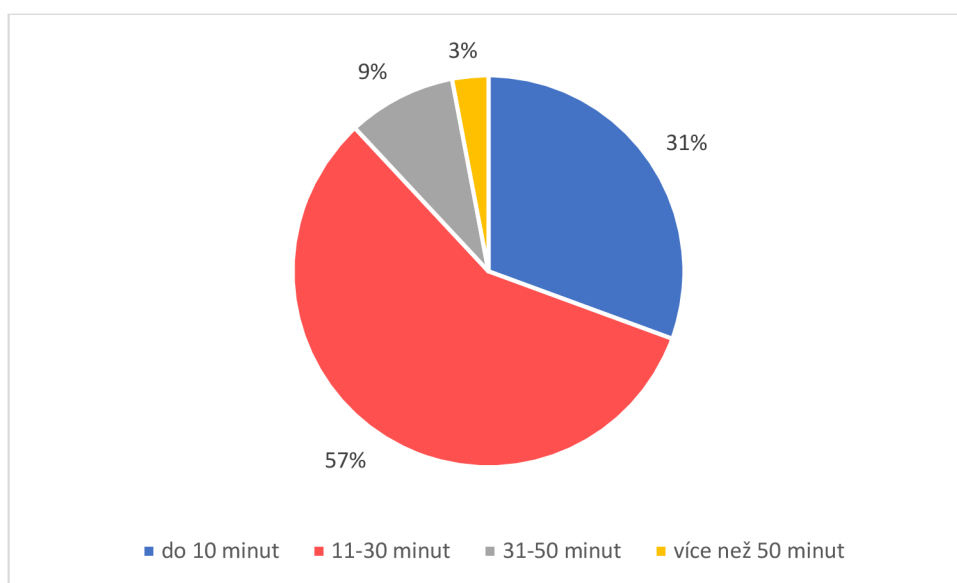
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 26 demonstruje odpovědi respondentů na otázku, jaký je jejich nejčastější způsob dopravy do zaměstnání nebo školy. Z grafu vyplývá, že do zaměstnání nebo školy se 48 % respondentů dopravuje osobním automobilem, 18 % dotazovaných využívá městskou hromadnou dopravu. 10 % se do zaměstnání nebo školy dopravuje pěšky, 4 % respondentů využívají jízdní kolo a 1 % respondentů motocykl. 19 % dotazovaných nepracuje nebo pracuje z domu. Tito respondenti neodpovídali na následující otázku, která se týkala času, který respondentům zabere cesta do zaměstnání nebo školy.

Čas respondentů strávený na cestě do zaměstnání/školy přibližuje graf 27. Respondenti tam cestují nejčastěji 11-30 minut (57 % respondentů). Tento časový interval v průměru odpovídá dojížděci do centra Českých Budějovic městskou hromadnou dopravou nebo

osobním automobilem v závislosti na dopravní situaci. Maximálně 10 minut zabere cesta do zaměstnání nebo školy 31 % respondentů – tito respondenti pracují nebo navštěvují školu buď přímo v obci Rudolfov nebo v okolních obcích, případně na okraji Českých Budějovic. 9 % respondentů stráví na cestě 31-50 minut a více než 50 minut potřebuje k cestě za prací nebo do školy 3 % dotazovaných.

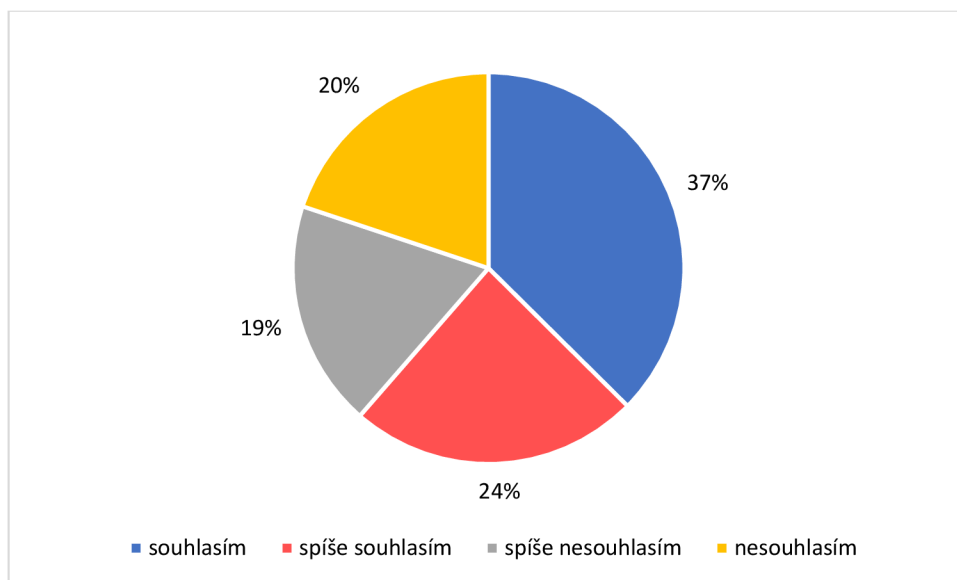
Graf 27 Čas respondentů strávený na cestě do zaměstnání/školy

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V grafu 28 je zobrazeno stanovisko respondentů k výstavbě náměstí se supermarketem na Farské louce. V centru obce. Celkem 37 % dotazovaných s plánovaným projektem výstavby souhlasí (převažují ženy) 24 % dotazovaných spíše souhlasí (mírně převažují muži). Nesouhlasný názor vyjádřilo 20 % dotazovaných a spíše nesouhlasí 19 % respondentů. Větší část respondentů tedy s plánovaným projektem souhlasí nebo spíše souhlasí, nezanedbatelná část respondentů ale zastává opačný názor. Na základě dlouhodobých diskuzí, které na toto téma v obci probíhají, se občané ve své podstatě shodnou na tom, že další menší supermarket a další občanská vybavenost (zejména lékárna a lékařský dům) by v obci byly potřeba, problémem je spíše jejich umístění a celková koncepce navrhovaného projektu.

Graf 28 Stanovisko respondentů k výstavbě náměstí se supermarketem na Farské louce

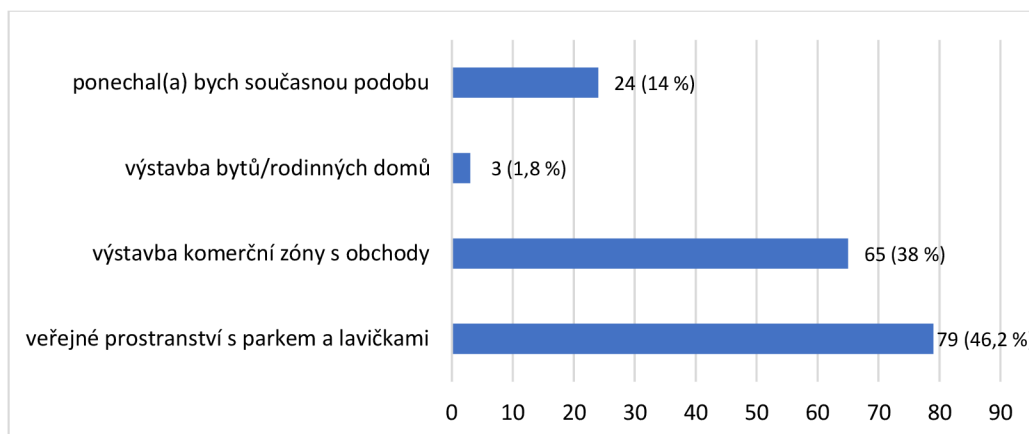

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V následující otázce měli respondenti možnost zvolit, jak by se podle jejich názoru měla Farská louka v budoucnu využít. Z grafu 29 je patrné, že ačkoliv většina obyvatel s výstavbou supermarketu na tomto území souhlasí, pokud by měli zvolit jednu z níže uvedených možností, využilo by tento prostor nejvíce respondentů (46,2 %) spíše k realizaci veřejného prostranství s parkem a lavičkami, přičemž tuto možnost by volilo více žen než mužů. Obec nemá žádné přirozené centrum, které by sloužilo k setkávání osob, a proto se tento výsledek dal do jisté míry předpokládat. Pro výstavbu čistě komerční zóny s obchody se kladně vyjádřilo 38 % respondentů a jednalo se tak o druhou nejvíce zastoupenou odpověď a z hlediska pohlaví mírně převažovali muži. Současnou podobu Farské louky by ponechalo 14 % dotázaných, z čehož bylo 10,5 % žen a 18,4 % mužů. Byty a rodinné domy by v prostoru Farské louky uvítali pouze 3 respondenti (1,8 % dotazovaných), přičemž poměr odpovědí mezi pohlavími byl vyrovnaný.

Plánovaný projekt revitalizace Farské louky by tak mohl být určitým kompromisem mezi čistě veřejným prostranstvím s parkem a obchodní zónou. Pokud by náměstí nebylo přesyceno obchody a službami a komerční prostor by byl kompenzován dostatečným množstvím zeleně, vodních prvků a míst pro odpočinek, mohlo by tak dojít k určitému konsensu mezi oběma názorově diferencovanými skupinami obyvatel.

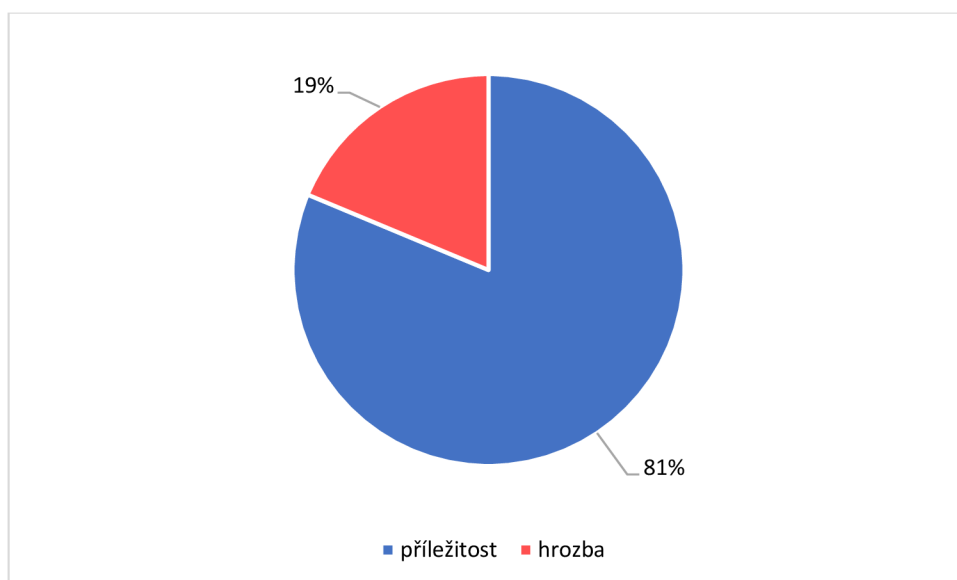
Graf 29 Optimální využití prostoru Farské louky dle respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Pohled na výstavbu dálnice D3 optikou respondentů je vyobrazen na grafu 30. Výstavbu dálnice D3 v blízkosti obce vnímá 81 % respondentů jako příležitost. Jako hrozbu ji naopak označilo 19 % dotazovaných. Dálnice umožní obyvatelům obce snazší dostupnost hlavního města Prahy a také při cestách do zahraničí. Negativní vlivy jako hluk a smog související s provozem dálnice budou vnímat spíše obyvatelé Hlinska, vzhledem k tomu že úsek dálnice povede v těsné blízkosti této místní části. Z 12 respondentů bydlících v této místní části označilo výstavbu dálnice jako hrozbu 7 respondentů, 5 respondentů ji vnímá jako příležitost.

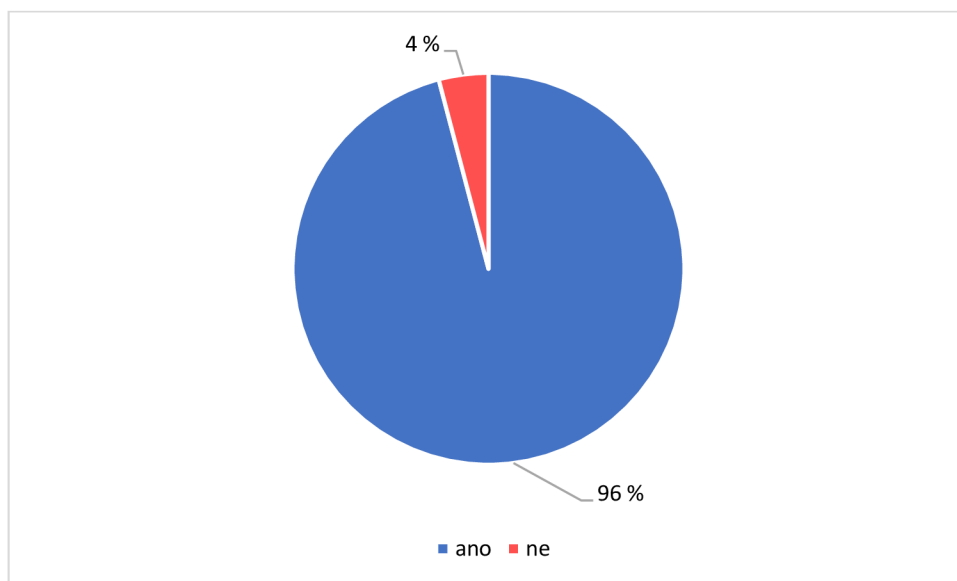
Graf 30 Vnímání výstavby dálnice D3 dle respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Pozitivním zjištěním v rámci dotazníkového šetření je fakt, že naprostá většina respondentů se vyjádřila kladně v otázce třídění odpadu (viz graf 31). Celkem 96 % respondentů odpad třídí, pouhá 4 % dotazovaných se třídění odpadu nevěnuje. Při pohledu na výsledky fyzické analýzy odpadu, kterou obec realizovala v červnu roku 2021 (viz kapitola 6.2.3), lze však konstatovat, že v třídění odpadu existují stále určité rezervy. Ačkoliv dle výsledků dotazníku drtivá většina respondentů odpad třídí, nemusí jej třídít správně – problémem je zejména bio odpad, který často končí v směsném odpadu, ačkoliv by jej bylo možné zkompostovat. Z hlediska rozvoje obce je tato oblast velmi důležitá, třídění odpadu je v souvislosti s legislativními změnami žádoucí i z ekonomických důvodů, kdy dochází a v následujících letech bude nadále docházet ke zvyšování cen svozu komunálního odpadu. Obec by měla i nadále občany aktivně podněcovat k třídění formou dalších besed, seminářů a příspěvků v Rudolfovských listech. Vhodné by také bylo opětovně realizovat projekt na získání domácích kompostérů pro občany, kteří jej dosud nevyužívají.

Graf 31 Respondenti dle třídění odpadu

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

V další otázce měli respondenti zvolit maximálně tři oblasti rozvoje, do kterých by primárně investovali finanční prostředky, pokud by je měli k dispozici. V tabulce 13 jsou seřazeny jednotlivé oblasti sestupně dle četnosti. Nejvíce respondentů (53,2 %) by finanční prostředky investovalo do oblasti kultury a sportu (výstavba společenského sálu, dětská hřiště, kino). Téměř polovina dotazovaných (48,5 %) by finanční prostředky využila k výstavbě obchodů,

restaurací a kaváren. Opravu místních komunikací by finančně podpořilo 39,8 % respondentů a poskytování zdravotnických a sociálních služeb 35,1 % dotazovaných (nejvíce respondenti ve věku 65 a více let). Tvorbu či revitalizaci veřejných prostranství a zeleně by rádo zafinancovalo 29,8 % respondentů. V odpovědích dále následovala tvorba pracovních příležitostí (17,5 % respondentů) a ochrana životního prostředí, kam by finance investovalo 11,7 % dotazovaných. Shodně 9,4 % respondentů by finančně podpořilo bezpečnost ve městě a rozvoj cestovního ruchu. Nejméně respondentů by finanční prostředky směřovalo do oblasti výstavby bytů.

Tabulka 13 Preferované oblasti rozvoje dle respondentů

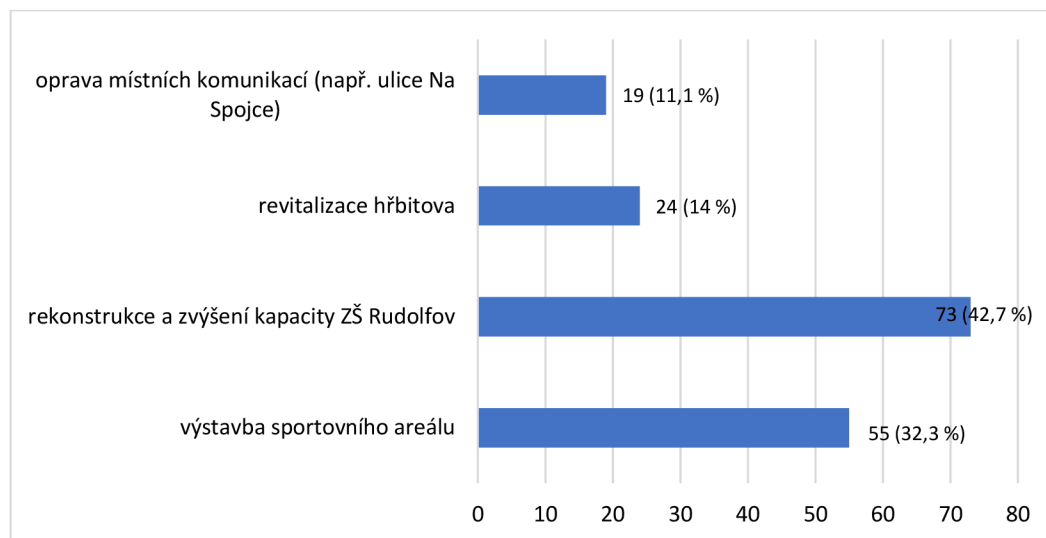
Oblast rozvoje	Absolutní četnost	Relativní četnost
kultura a sport (společenský sál, dětská hřiště, kino)	91	53,2 %
obchody, restaurace, kavárny	83	48,5 %
oprava místních komunikací	68	39,8 %
zdravotnické a sociální služby	60	35,1 %
veřejná prostranství a zeleň	51	29,8 %
tvorba pracovních příležitostí	30	17,5 %
ochrana životního prostředí	20	11,7 %
bezpečnost ve městě	16	9,4 %
rozvoj cestovního ruchu	16	9,4 %
výstavba bytů	9	5,3 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z hlediska realizovaných projektů v obci hodnotí nejvíce respondentů jako nejméně úspěšný rekonstrukci a zvýšení kapacity ZŠ Rudolfovo (graf 32). Tuto možnost uvedlo 42,7 % respondentů – největší podíl byl zaznamenán u respondentů ve věku 0-15 let, kde se jednalo zejména o současné žáky základní školy a dále u respondentů ve věku 26-45 let, což věkově odpovídá rodičům současných žáků školy, kteří školu pravidelně navštěvují a měli tak možnost provedené opravy a rekonstrukce vidět v praxi. Na druhém místě byl projekt výstavby sportovního areálu, který jako nejméně úspěšný zvolilo 32,3 % respondentů, přičemž největší četnost odpovědí zde byla zaznamenána u respondentů ve věku 16-25 let. Projekt revitalizace hřbitova zvolilo celkem 14 % respondentů, z čehož projekt shledalo jako nejméně úspěšný více než polovina dotazovaných ve věku 65 a více let. Opravu místních

komunikací (např. ulice Na Spojce) vnímá jako neúspěšnější 11,1 % dotazovaných, nejvíce pak respondenti ve věku 46-64 let.

Graf 32 Hodnocení realizovaných projektů dle respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Poslední otázka v dotazníku byla koncipována jako baterie otázek, kdy respondenti hodnotili spokojenost s jednotlivými aspekty rozvoje v obci za pomoci škály (spokojen, spíše spokojen, nespokojen). Jednotlivým škálám byla přiřazena váha v podobě bodů a následně byl pomocí aritmetického průměru spočítáno průměrné hodnocení jednotlivých oblastí:

spokojen – 4 body

spíše spokojen – 3 body

spíše nespokojen – 2 body

nespokojen – 1 bod

Výsledky jsou zobrazeny v tabulce 14, kde je u jednotlivých oblastí a škál zobrazena absolutní četnost odpovědí a vypočítané průměrné hodnocení u každého z aspektů. Oblasti jsou seřazeny vzestupně od nejhoršího k nejlepšímu průměrnému hodnocení – tedy od oblastí, se kterými jsou respondenti spokojeni nejméně po ty s nejvyšší spokojeností.

Tabulka 14 Hodnocení spokojenosti respondentů s jednotlivými oblastmi

Aspekt rozvoje	spokojen (4)	spíše spokojen (3)	spíše nespokojen (2)	nespokojen (1)	Průměrné hodnocení
stav místních komunikací	12	71	56	32	2,37
dostupnost pracovních příležitostí	24	68	56	23	2,54
nabídka kulturních a společenských akcí	33	63	52	23	2,62
nabídka sociálních a zdravotních služeb	23	84	46	18	2,65
nabídka bydlení (parcely, byty)	28	82	42	19	2,7
činnost vedení obce	41	77	33	20	2,81
počet parkovacích míst	44	72	38	17	2,84
sportovní vyžití	48	85	25	13	2,98
životní prostředí a odpadové hospodářství	51	84	26	10	3,03
frekvence spojů linky MHD	50	92	24	5	3,09
čistota v obci	54	87	24	6	3,11
bezpečnost v obci	68	81	14	8	3,22
kvalita vzdělávání (ZŠ a MŠ Rudolfovo)	65	86	13	7	3,22

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Za pozitivum lze označit fakt, že s žádným z hodnocených aspektů nejsou respondenti jednoznačně nespokojeni. Nejhorší respondenti hodnotili **stav místních komunikací**, dostupnost **pracovních příležitostí** a **nabídku kulturních a společenských akcí**. Se stavem místních komunikací jsou nejvíce nespokojeni respondenti ve věkové kategorii 26-45 let a 46-64 let – respondenti v tomto věku využívají k přepravě nejčastěji osobní automobily a přirozeně tak tuto oblast nejvíce vnímají.

Třetí nejhorší hodnocenou oblastí byla **nabídka kulturních a společenských akcí**. Při hodnocení této oblasti mohli být respondenti ovlivněni epidemiologickou situací, která panuje poslední dva roky a kdy se kvůli vládním restrikcím žádné kulturní a společenské akce v obci nekonaly. Oživení by mohla přinést výstavba kulturního sálu, kdy by se zvýšila nabídka společenských událostí, koncertů či výstav a v neposlední řadě by vznikl vhodný prostor pro setkávání a posilování sociálních vazeb mezi občany v obci.

Dostupnost pracovních příležitostí přímo v obci je na velmi nízké úrovni, protože se zde nenachází žádní významní zaměstnavatelé – výrobní podniky a služby. S touto oblastí jsou nejvíce nespokojeni respondenti ve věku 16-25 let, kteří přímo v obci po ukončení střední či vysoké školy uplatnění na trhu práce nenajdou. Jsou tak odkázáni na dojížďku za prací zejména do krajského města, kde je však nabídka pracovních míst dobře kompenzována. Největším zaměstnavatelem je ZŠ a MŠ Rudolfovo. V budoucnu by mohlo dojít k tvorbě

nových pracovních míst v souvislosti s plánovaným vznikem náměstí na Farské louce, případně s využitím ploch pro podnikatelské aktivity v Hlinsku a v bývalých kasárnách v Rudolfově. Nové pracovní příležitosti by mohla přinést také realizace bioplynové stanice. S **nabídkou sociálních a zdravotních služeb** je spíše spokojeno 84 respondentů a spíše nespokojeno 46 respondentů. Nespokojeno je nejvíce lidí ve věku 65 a více let. Tito občané se přirozeně o tuto oblast zajímají více a zdravotnickou a sociální péči potřebují ve větší míře, vzhledem k přidruženým onemocněním spojených s vyšším věkem. V této oblasti je největším problémem absence lékárny, nízká kapacita domova s pečovatelskou službou s dlouhou čekací dobou na umístění a také nedostupnost odbornější zdravotnické péče, pokud pomineme stomatologa, který již však nepřijímá nové pacienty. Umístění lékařského domu v lokalitě Farské louky by bylo přínosem jednak z hlediska koncentrování zdravotnických služeb na jedno místo, ale přemístěním blíže do středu města, kde se Farská louka nachází by došlo ke zlepšení dostupnosti těchto služeb občanům. Zdravotnický dům by také nabídl vhodné prostory pro případné praxe dalších ambulantních specialistů.

S **nabídkou bydlení** jsou nejvíce spokojeni respondenti ve věku 0-15 let a 65 let a více let, což je způsobeno zejména tím, že tito lidé již mají vlastní bydlení zajištěno (mladší respondenti bydlí stále u rodičů) a tato oblast pro ně není aktuální. V obci se nachází minimum bytů a naprostou většinu výstavby tvoří rodinné domy. Územní plán nabízí další zastavitelná území, jejichž rozsah je však omezený a půjde tak zejména o pozvolné rozšiřování ulic. Situaci nepřispívá ani momentální situace na trhu s nemovitostmi, kdy se vlastnické bydlení stává stále nedostupnější především pro mladé lidi, kteří jsou nuceni stěhovat se do krajského města, kde je velká nabídka nájemního bydlení. V zájmu obce by však mělo být mladé lidi v obci udržovat, proto se jako ideální řešení jeví výstavba startovacích bytů. Město by však muselo najít vhodné prostory a zdroje financování.

V oblasti **sportovního vyžití** je spíše spokojeno 49,7 % respondentů a spokojeno 28,07 % respondentů. Nabídka sportovních možností byla obohacena v roce 2021 otevřením nového sportovního areálu a dle počtu respondentů byla realizace tohoto projektu druhá nejúspěšnější z nabízených možností (viz graf 32). S **životním prostředím a odpadovým hospodářstvím** v obci je spíše spokojeno 49,12 % respondentů a spokojeno 29,82 % dotazovaných. Lokální znečištění představuje jen zvýšená intenzita automobilové dopravy v některých částech obce a v budoucnu mohou hrozbu v této oblasti představovat negativní vlivy spojené s provozem na dálnici D3 a možné znečištění ovzduší ze spalovny komunálních odpadů ZEVO Vráto.

S **činností vedení obce** jsou nejvíce spokojeni občané ve věku 65 a více let – tuto možnost zvolilo 48 % respondentů v této věkové kategorii. Naopak největší podíl u možnosti nespokojen byl zaznamenán ve věkové kategorii 46-64 let (20 % respondentů v této věkové kategorii). Nespokojenost s **počtem parkovacích míst** vyjádřilo stejně jako u kvality dopravní infrastruktury nejvíce respondentů ve věku 46-64 let a 26-45 let. Problémem v obci však není jen jejich nedostatek, jako spíše stav aktuálních ploch pro parkování (u hasičské zbrojnice, u městského úřadu a hřbitova).

Nejvíce jsou respondenti spokojeni s **kvalitou vzdělávání v obci** (ZŠ a MŠ Rudolfov). Spokojeno je 50,26 % respondentů a spíše spokojeno 38 % respondentů. Zejména v posledních letech došlo k významnému zvýšení kapacity, zlepšení vybavení a několika rekonstrukcím školy, což se na výsledku zcela jistě podepsalo. Základní škola se nyní řadí k největším v rámci okresu České Budějovice, kterým může konkurovat jak z hlediska pravidelné alokace finančních prostředků do zázemí a kvality vzdělávání, tak nabídkou zájmových kroužků, školní družinou a jídelnou.

Pozitivně dále vnímají respondenti **bezpečnost a čistotu v obci**. Kriminalita v obci je na nízké úrovni, nenachází se zde žádné sociálně vyloučené lokality ani problematické menšiny, provoz městské policie byl vzhledem k příznivému vývoji v této oblasti ukončen. Nejvíce jsou s bezpečností v obci spokojeni občané ve věku 16-25 let (57,14 % responzí v této věkové kategorii) a 65 a více let – tuto odpověď zvolilo 56 % respondentů v tomto věku. S čistotou v obci je celkově nespokojeno pouze 3,51 % respondentů.

Pozitivně respondenti vnímají také **frekvenci spojů linky MHD a kvalitu životního prostředí a odpadového hospodářství**. Město se aktivně snaží obyvatele podporovat a motivovat k vědomému nakládání s odpady a snaží se občany také do této oblasti aktivně zapojovat formou besed a edukace.

8 SWOT analýza

Podkladem pro sestavení SWOT analýzy obce Rudolfov byly výsledky sekundární analýzy dat jednotlivých oblastí rozvoje obce (kapitola 6) a výsledky primárního sběru dat realizovaného za pomoci dotazníkového šetření mezi občany obce (kapitola 7). Ve SWOT analýze jsou identifikovány silné a slabé stránky vnitřního prostředí obce a příležitosti a hrozby, které mohou přicházet z prostředí vnějšího.

Tabulka 15 SWOT analýza obce Rudolfov

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
<ul style="list-style-type: none">• poloha – klidné místo s dobrou dostupností krajského města• kvalita vzdělávání (ZŠ a MŠ Rudolfov)• bezpečnost v obci• participace občanů na veřejném dění• dostatek zeleně a blízkost přírody (významné krajinné prvky)• možnost sportovního vyžití a rekreace• činnost městských spolků• kulturní akce (Hornické slavnosti, trhy)• zkušenosti s čerpáním evropských dotací na investice v obci• obecní linková doprava• odpadové hospodářství – kompostéry, analýza odpadů, podpora třídění odpadů• politická stabilita• vzdělávání seniorů (univerzita třetího věku)• pozemky města v blízkosti dálnice D3 umožňující podnikatelský rozvoj• dobrá dopravní obslužnost veřejnou hromadnou dopravou• nízká nezaměstnanost• hornické muzeum• naučná a turistická stezka Cesta kolem hornického města• vyrovnané hospodaření obce• zpracovaný strategický plán rozvoje	<ul style="list-style-type: none">• absence centra pro setkávání občanů – náměstí• absence kvalitních gastronomických zařízení• nedostatek obecních bytů• chybí některé obchody a služby (zejména lékárna, bankomat a větší supermarket)• kvalita parkovacích míst• kvalita místních komunikací• absence zdravotního střediska• nízká propagace obce• dostupnost pracovních příležitostí v obci• nedostatek ubytovacích kapacit• absence kulturního domu• stav kanalizační sítě• absence bezbariérového přístupu do některých veřejných budov• chybí startovací byty

PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
<ul style="list-style-type: none"> • potenciál rozvoje cestovního ruchu s ohledem na hornickou minulost obce – podpora krátkodobého cestovního ruchu • výstavba dálnice D3 – potenciál pro rozvoj podnikatelských aktivit, zlepšení dopravní dostupnosti • nabídka a následné čerpání finančních prostředků z dotací EU, ČR a JK • činnost MAS Hlubocko-Lišovsko • reprezentace obce sportovními oddíly • bioplynová stanice – využití obnovitelného zdroje energie • přeshraniční spolupráce v rámci členství obce v Silva Nortica 	<ul style="list-style-type: none"> • demografické stárnutí obyvatel obce • nedostatečná kapacita domu s pečovatelskou službou • výstavba spalovny odpadů v sousední obci Vráto– možné ohrožení kvality životního prostředí • zvyšování cen nemovitostí • odliv kvalifikované pracovní síly do krajského města • zvyšující se nároky na kapacitu ZŠ • hluk a možné znečištění životního prostředí z provozu na dálnici D3

9 Návrh směrů rozvoje obce

Dle provedených analýz je dosavadní rozvoj obce Rudolfovo zejména v posledních letech na poměrně dobré úrovni. Obci se daří získávat finanční prostředky z dotačních titulů a následně je alokovat do jednotlivých oblastí rozvoje, což je pro zkvalitňování života občanů v obci klíčové. I přes tuto skutečnost je možné na základě provedené sekundární analýzy dat, primárního sběru dat v podobě dotazníkového šetření a následné SWOT analýzy identifikovat oblasti pro další rozvoj. Proto byly navrženy čtyři prioritní směry rozvoje obce Rudolfovo, na které by se vedení města mělo zaměřit při dalším strategickém plánování, případně při přípravě budoucích investičních záměrů. Součástí jednotlivých návrhů jsou konkrétní opatření, za jejichž realizace by mělo dojít ke zlepšení v nejvíce problematických ukazatelích.

- **Zlepšení stavu dopravní a technické infrastruktury**

Ačkoliv se obec snaží do zlepšení dopravně-technického stavu místních komunikací a chodníků pravidelně investovat (lze zmínit projekt rekonstrukce křižovatky Hlincohorská, ulice Na Spojce či realizaci chodníku v Jivenské ulici a v Hlinsku), je možné v této oblasti identifikovat stále značné nedostatky. Obec by se měla zabývat zejména optimalizací dopravy v klidu – nevyhnutelná je rekonstrukce parkoviště pod hasičskou zbrojnicí u Perkmistrovského domu, u městského úřadu a dále rekonstrukce parkoviště u hřbitova, kam by bylo vhodné umístit asfaltový povrch. Obec by se měla orientovat také na výstavbu chodníků v dopravně kritických místech obce tak, aby byla zajištěna maximální bezpečnost a pohodlí chodců a řidičů. Dále je doporučena rekonstrukce místních komunikací, které jsou v nevyhovujícím stavu, za účelem zajištění efektivity provozu. Jde zejména o ulici Na Staré cestě a Lesní ulici, kde se nachází velké množství výmolů a nerovností na povrchu. Obec by i nadále měla usilovat o zaslepení tzv. Krčku v místní části obce Hlinsko, kudy si denně řada řidičů zkracuje cestu do Suchého Vrbného a intenzita dopravy dlouhodobě překračuje únosnou míru pro zdejší obyvatele.

Vzhledem k upuštění od realizace Hlinského přivaděče na dálnici D3 je také nutné se aktivně zabývat optimalizací dopravy na nejbližší nájezd na dálnici pro občany Rudolfova, který se bude nacházet v obci Úsilné. Stávající nejbližší dopravní napojení do Úsilného přes obce Hůry a Adamov vykazuje nevyhovující stav.

Z hlediska technické infrastruktury je doporučena postupná rekonstrukce vodohospodářských sítí, které jsou zastaralé a do budoucna mohou být limitem pro budování nové zástavby.

Návrh opatření:

- Podpora investic do zlepšení stavu dopravy v klidu (rekonstrukce stávajících parkovišť).
- Podpora investic do rekonstrukce komunikací a chodníků s cílem maximalizace bezpečnosti chodců a řidičů.
- Aktivní snaha o realizaci přeložky kapacitně nedostačující komunikace III/1057, která bude využívána občany města k napojení na dálnici D3.
- Prosazení záměru zaslepení tzv. Krčku v místní části Hlinsko za účelem zklidnění dopravy v této místní části.
- Obnova a rekonstrukce zastaralé vodohospodářské infrastruktury.

• **Rozvoj sociálního a zdravotnického zázemí**

Na základě provedené demografické analýzy byl zjištěn trend zvyšujícího se podílu postreprodukční složky obyvatel, která v obci převyšuje průměr Jihočeského kraje i České republiky. Obec by měla na tuto změnu věkové struktury adekvátně reagovat a počítat s tím, že v souvislosti s nárůstem počtu obyvatel v této věkové složce bude do budoucna potřebné rozšíření a zkvalitnění stávající sociální a zdravotní péče. Město by mělo vynaložit maximální úsilí na podporu vzniku lékařského domu, kde by se lékařské služby koncentrovaly na jednom místě a došlo by ke zvýšení kapacity poskytované péče. Dále je doporučeno zabývat se možnostmi rozšíření kapacity stávajícího domu s pečovatelskou službou, který je silně poddimenzován. Dle informace z vlastního šetření autorky na městském úřadě je průměrná čekací doba na umístění do domu s pečovatelskou službou cca 6-12 měsíců. V pořadníku na umístění je momentálně evidováno 8 osob. Město by výhledově také mělo počítat s možností odchodu stávajícího stomatologa do důchodu, kdy bude potřeba zajistit péči i v této oblasti. V případě výstavby lékařského domu by město mohlo nabídnout vhodné prostory mladým stomatologům, kteří by provoz zubní ordinaci v obci zajistili. Stomatologů je obecně v České republice nedostatek a obce se je často snaží přilákat pomocí různých benefitů, jako jsou například služební byty. Město by tedy mělo

najít vhodné prostory pro případnou výstavbu těchto prostor – vhodným místem by mohl být prostor bývalého zámečku, kde sídlí městský úřad a jehož revitalizace by umožnila tyto byty vybudovat.

Návrh opatření:

- Zvýšení kapacity domova s pečovatelskou službou.
 - Maximální podpora realizace výstavby lékařského domu (včetně lékárny) v rámci projektu revitalizace Farské louky.
 - Podpora aktivního trávení volného času seniorů – spolupráce s neziskovým sektorem, projekty v oblasti dobrovolnictví, případně zapojení do konceptu SIPS (Systém integrovaných podpůrných služeb pro seniory a osoby se sníženou soběstačností).
-
- **Rozvoj občanské vybavenosti a podpora podnikatelského růstu**

Nejpalčivějším problémem z hlediska občanské vybavenosti je absence lékárny, jejíž potřebu potvrdilo i realizované dotazníkové šetření, kdy většina respondentů uvedla, že jim v obci nejvíce chybí právě tato služba. Optimální umístění lékárny by bylo vhodné koncipovat do plánovaného lékařského domu na Farské louce. Potřebná je také výstavba supermarketu, který by však svou velikostí měl odpovídat potřebám stávajícího počtu obyvatel v Rudolfově s přihlédnutím k obyvatelům spádových oblastí obce. Jako ideální se jeví umístění menšího supermarketu typu Jednota nebo Trefa. Obec by měla podporovat také malé a střední podniky a vytvářet podmínky pro podnikatelský růst a tvorbu pracovních příležitostí, kterých je přímo v obci nedostatek.

Návrh opatření:

- Podpora a optimalizace projektu výstavby náměstí s prvky občanské vybavenosti na Farské louce – zajištění šetrného využití tohoto veřejného prostranství s ohledem na ráz a charakter okolní krajiny; aktivní spolupráce s dalšími aktéry (podnikatelský sektor).
- Investice do výstavby společenského sálu v prostorách bývalých kasáren za účelem zlepšení společenského a kulturního života a posílení sociálního kapitálu v obci.

- Orientace na efektivní využití vhodných lokalit a prostor v katastru obce k podnikatelskému růstu a zvýšení dostupnosti pracovních příležitostí (Farská louka, bývalé kasárny, oblast v místní části Hlinsko).
- Spolupráce s okolními obcemi – využití synergického efektu v oblasti investic do dalšího rozvoje občanské vybavenosti, kterou využívají i občané okolních obcí (bankomat – spolufinancování provozu).

- **Využití potenciálu v oblasti cestovního ruchu a zvýšení atraktivity obce**

Na základě provedených analýz bylo zjištěno, že obec má perspektivu v oblasti rozvoje cestovního ruchu zejména s ohledem na svou hornickou minulost, dobrou kvalitu životního prostředí a strategickou polohu obce mezi turisticky navštěvovanými oblastmi Českých Budějovic a Třeboně. S ohledem na výše uvedené skutečnosti by se obec měla soustředit především na přilákání turistů za účelem krátkodobějšího pobytu. Bylo by vhodné více propagovat hornickou minulost obce a využít Hornické muzeum a naučnou stezku Kolem hornického města ke konání exkurzí pro základní školy či pro další veřejnost z širšího okolí obce. Klíčová je také podpora výstavby kvalitnější restaurace nebo kavárny, která je pro další rozvoj v oblasti turismu velmi důležitá. Ke zvýšení atraktivity a návštěvnosti obce by mohlo přispět vybudování rozhledny – obec se nachází na kopci s výhledem na vrchol Kleť, Blanský les a část Šumavy, tudíž by zde realizace turistického cíle v podobě rozhledny měla značný potenciál.

Návrh opatření

- Zajištění vhodné propagace obce s cílem přilákat více turistů a zvýšit její atraktivitu.
- Vyváření vhodných podmínek pro rozvoj cestovního ruchu zejména krátkodobého charakteru – zajištění nabídky exkurzí v hornickém muzeu, využití potenciálu hornické minulosti obce, výstavba rozhledny, rozšíření a budování nových turistických stezek propojujících zajímavosti v obci Rudolfovo s okolními obcemi.

10 Závěr

Diplomová práce se zabývala analýzou sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfov, která se nachází v Jihočeském kraji v blízkosti krajského města České Budějovice.

Cílem práce bylo zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj obce Rudolfov, identifikovat silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby pomocí SWOT analýzy a navrhnout směry dalšího rozvoje obce včetně konkrétních opatření. Dílčí cíl práce spočíval ve vyhodnocení dotazníkového šetření realizovaného mezi občany obce Rudolfov.

Z provedených analýz a výzkumu vyplynulo, že dosavadní rozvoj v obci je na poměrně dobré úrovni – většina respondentů zhodnotila rozvoj obce za posledních 5 let pozitivně nebo spíše pozitivně. Silnou stránkou je také to, že obec se snaží aktivně zapojovat občany do veřejného dění, ať už formou osvětových besed (např. na téma třídění odpadu) nebo veřejných projednání. Míra participace občanů na veřejném dění je v obci příznivá, což dává předpoklad pro úspěšné budování sociálního kapitálu, neboť právě občané, jejich aktivita a mezilidské vztahy jsou důležitými předpoklady dalšího rozvoje každé obce. Vysokou míru angažovanosti občanů na místním dění v obci potvrzuje i relativně vysoká ochota občanů zúčastnit se dotazníkového šetření realizovaného v rámci této diplomové práce, a v neposlední řadě také velká účast na veřejných projednáních a besedách pořádaných obcí. I z tohoto důvodu by se obec měla i nadále zaměřovat na podporu místních spolků, sdružení a sportovních klubů a měla by vyvinout maximální úsilí k úspěšné realizaci projektu výstavby společenského sálu, který by tyto akce zastřešoval.

Mezi hlavní přednosti obce patří kvalitní vzdělávání, bezpečnost v obci s minimální koncentrací sociálně-patologických jevů a čistota v obci. Významnou příležitost v oblasti dopravy nabízí dokončení dálnice D3, ačkoliv její potenciál je lehce upozaděn zrušením Hlinského přivaděče, který měl sloužit jako nejbližší nájezd na dálnici pro občany obce. V neposlední řadě nelze jako pozitivum opomenout atraktivní lokalitu, která na jednu stranu obyvatelům umožňuje klid a relaxaci v blízké přírodě, a na straně druhé blízkou dostupnost obchodů a služeb v krajském městě. Jejich dosažitelnost je výrazně umocněna obsluhností obce linkou městské hromadné dopravy.

Obec Rudolfov zaznamenala největší vlnu suburbanizace v 70. letech 20. století, což dokazuje i největší intenzita bytové výstavby v tomto období. I do budoucna lze vzhledem k atraktivní poloze a existenci (i když omezených) rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů počítat s pozvolným nárůstem počtu obyvatel, který je pro další rozvoj

obce klíčový. Je proto nezbytné zajišťovat rozšiřování občanské vybavenosti pro zkvalitnění života místních obyvatel. Z provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že občané v obci nejvíce postrádají lékárnu, bankomat a větší supermarket. V této oblasti se jeví jako velká příležitost plánovaná revitalizace Farské louky, kde by mělo vzniknout náměstí s menším supermarketem, lékařským domem a labyrintem s vodními prvky a zelení. S výstavbou náměstí dle provedeného dotazníkového šetření více respondentů souhlasí, i přesto se však jedná o téma, které obcí stále rezonuje a vyvolává diskuze. Úkolem obce by mělo být v krátkodobém horizontu optimalizovat návrh tohoto projektu a nalézt investora, který by nabídl ideální řešení uspokojující co největší počet občanů obce.

Obec Rudolfov na jedné straně těží ze své strategické polohy v blízkosti města České Budějovice – výhodou je zejména výborná dostupnost služeb v krajském městě, která je umocněna dobrou dopravní dostupností a obslužností veřejnou hromadnou dopravou. Poloha v zázemí krajského města má však pro obec i určitá negativa – především z hlediska koncentrace ekonomických aktivit, služeb a cestovního ruchu, která je zde na nižší úrovni a rozvoj v těchto oblastech zde přirozeně neprobíhá s takovou intenzitou. Výhodou je však hornická minulost obce, která má perspektivu pro rozvoj zejména v oblasti cestovního ruchu. Obec má zajištěný administrativní aparát k aktivnímu využívání dotací z evropských fondů, ministerstev a Jihočeského kraje, což je bezpochyby velkou příležitostí pro alokaci investic do potřebných oblastí, které by si obec nemohla dovolit financovat z vlastních zdrojů. Využívání dotačních titulů je jedním z klíčových nástrojů pro další rozvoj v jednotlivých socioekonomických oblastech v obci.

Každá obec se musí pomocí vhodných nástrojů vypořádat s demografickými, ekonomickými a dalšími trendy, které vykazuje Česká republika jako celek, ale i s těmi, které jsou pouze regionálního či místního charakteru. Proto byly navrženy následující prioritní oblasti s návrhy opatření, za jejichž pomoci by mělo dojít ke zvýšení konkurenceschopnosti obce a kvality života jednotlivých aktérů v obci:

- Zlepšení stavu dopravní a technické infrastruktury.
- Rozvoj sociálního a zdravotnického zázemí – obec bude nucena vyrovnat se s nepříznivým demografickým trendem stárnutí populace.
- Rozvoj občanské vybavenosti a podpora podnikatelského růstu.
- Využití potenciálu v oblasti cestovního ruchu a zvýšení atraktivity obce.

11 Seznam použitých zdrojů

11.1 Tištěné dokumenty

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.
2. BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. V Praze: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
3. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika EU. 1 vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.
4. BÖHNEL, Bedřich. *Dějiny města Rudolfova*. České Budějovice. Krajský národní výbor, 1956. ISBN H-05-302-9.
5. BRYCHTOVÁ, Šárka. *Úvod do regionalistiky*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, s. 121. ISBN 80-719-4871-3.
6. ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru. Specifika politického života v obcích ČR*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a.s. 2010. ISBN 978-80-247-7377-3.
7. HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠTÁK, Michal a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita. 2005.
8. JÍLKOVÁ, Eva a kol. *Hospodářská politika a regionální rozvoj*. 1 vydání. Olomouc: Univerzita Palackého. 2018. ISBN: 978-80-7455-070-6.
9. KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
10. KLABOUCH, Vratislav. *Rudolfovsko. Zmizelé Čechy. 2008*. ISBN 978-82-7185-893-5.
11. KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: CODEX BOHEMIA, s.r.o. 1998. ISBN: 80-85963-69-8.
12. KOUDELKA, Zdeněk. *Obecní samospráva: Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Doplněk. 2006. ISBN: 80-7239-193-3.
13. MATES, Pavel. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.

14. MAJEROVÁ, Věra. *Sociologie venkova a zemědělství*. Vyd. 4., přeprac. Praha: Credit, 2009. ISBN 978-80-213-0651-6.
15. OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J.: *Současná česká suburbanizace a její důsledky*. 2008. Veřejná správa 11, č. 4, s. I-IV. ISSN 1213-6581.
16. PAVLÍK, Marek a kol. *Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.
17. PIKE, Andy, Andrés RODRÍGUES-POSE a John TOMANEY. *Handbook of Local and Regional Development*. New York: Routledge, 2011. ISBN 978-0-203-84239-3.
18. SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. ISBN 80-7329-023-5.
19. STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, s. r. o. 2009. ISBN 978-280-7367-588-2.
20. SÝKORA, Luděk, MULÍČEK, Ondřej. *Urbanizace a suburbanizace v Česku na počátku 21. století*. Urbanismus a územní rozvoj. 2015. Ročník XV, č. 5.
21. TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4.
22. TRHLÍNOVÁ, Zuzana., MICHLOVÁ Radka a Jacqueline VOCHOZKOVÁ. *Přístupy k implementaci udržitelného rozvoje v České republice*. In Klímová, V., Žitek, V. (eds.) XVIII. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků. Brno: Masarykova univerzita, 2015. s. 1–5. ISBN 978-80-210-7861-1.
23. WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, a.s., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
24. WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-2450517-7.

11.2 Internetové zdroje

1. Dálnice D3 – Úsilné-Hodějovice [online]. Ředitelství silnic a dálnic, 2021 [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: 25.
https://mapapp.rsd.cz/Upload/Stavby/39/infoletak_d3-usilne-hodejovice.pd.
2. Domov mládeže: SŠCR [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z:
<https://www.skolacrcb.cz/a/domov-mladeze>.

3. Dotazník pro občany. Survio [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>.
4. Dvě sdružení nevzdávají boj o záchranu ojedinělého Údolí rudolfovského potoka [online]. 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.jcted.cz/dve-sdruzeni-nevzdavaji-boj-o-za-zachranu-ojedineleho-udoli-rudolfovskeho-potoka/?liveMode=1>.
5. Encyklopedie Českých Budějovic: Rudolfov [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://encyklopedie.c-budejovice.cz/clanek/rudolfov>
6. Evropské fondy v ČR [online]. 2021 [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>.
7. Evropské fondy v ČR po roce 2020 [online]. 2021 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/getmedia/b0feb716-6d44-400f-be8b-4ac044c1505a/Evropske-fondy-v-CR-po-roce-2020-WEB_2.pdf.aspx?ext=.pdf.
8. Evropské strukturální a investiční fondy: Oficiální internetová stránka Evropské unie [online]. 2021 [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_cs.
9. Historie města Rudolfov. Oficiální stránky města Rudolfov [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/historie-a-soucasnost/historie/>.
10. Historie školy: Základní škola Rudolfov [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.zsruolfov.cz/zakladni-skola/o-skole/historie/>.
11. Informace o klubu: SK Rudolfov [online]. 2022 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.skrudolfov.cz/klub>.
12. Informační portál Ministerstva financí: Monitor [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>.
13. Instituce a spolky: Město Rudolfov [online]. 2022 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/instituce-a-spolky-1/>
14. Institut důstojného stárnutí: SIPS [online]. 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.dustojnestarnuti.cz/>.
15. Jak fungují bioplynové stanice [online]. 2015 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.enviweb.cz/103210>.
16. Jízdní řády veřejné linkové osobní přepravy. IDOS [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://portal.idos.cz/Search.aspx?mi=2&c=7> .

17. Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích: Ministerstvo vnitra [online]. 2016 [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>.
18. Lidé ve Vráťě nechtějí spalovnu odpadu, na obranu mají poslední šanci [online]. 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ceskebudejovice/zpravy/spalovna-odpad-vrato-budejovice.A210419_604205_budejovice-zpravy_pkr.
19. Ministerstvo životního prostředí: Udržitelný rozvoj [online]. [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj.
20. Muzeum Rudolfov [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://muzeum.rudolfov.cz/slavnostni-otevreni/>.
21. Naučná stezka Cesta kolem hornického města [online]. 2018 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://www.ns-usilne-rudolfov.cz/ns-cesta-kolem-hornickeho-mesta/ds-51/p1=53>.
22. Nezaměstnanost v lednu podle odhadu sezónně stoupla na 3,7 procenta. ČTK [online]. 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/nezamestnanost-v-lednu-podle-odhadu-sezonne-stoupla-na-3-7-procenta-1387454>.
23. Nezaměstnanost v obcích od března 2014: Datové sady. MPSV [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nezamestnanost>.
24. Počty územních jednotek: Český statistický úřad [online]. 2020 [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO09&z=T&f=TABULKA&katalog=30829&str=v265>.
25. Portál IDOS [online]. [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://portal.idos.cz/Search.aspx?mi=4&c=7>.
26. Pozemské nebe: Centrum rozvoje Měsíčnice [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.pozemskenebe.cz/inpage/kalendar/>.
27. Rada města: Město Rudolfov [online]. 2022 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/urad-5/samosprava/rada-mesta-1/>.
28. Regionální rozvoj: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2021 [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj>.
29. Registr ekonomických subjektů: ČSÚ [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: https://apl.czso.cz/irsw/detail.jsp?prajed_id=3169966.

30. Rudolfové listy: archiv [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/rudolfovske-listy-1/>.
31. Sběrný dvůr [online]. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/sberny-dvur/>.
32. Sčítání lidu, domů a bytů [online]. 2011 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu>.
33. Společnost MAS Hlubocko-Lišovsko [online]. 2020 [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://mashl.cz/spolecnost>.
34. Správní uspořádání ČR: Portál územního plánování [online]. 2021 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.
35. Stav ovzduší v Jihočeském kraji [online]. [cit. 2021-12-02]. Dostupné z: <https://zp.kraj-jihocesky.cz/stav-ovzdusi-v-jihoceskem-kraji-vyvoj-znecistovani-ovzdusi.html>.
36. Stibus linková doprava – autobusová doprava [online]. 2021 [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <https://stibus.cz/autobusova-doprava/linkova-doprava>.
37. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Zákony pro lidi [online]. 2021 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1?text=kraj#hlava7>.
38. Veřejná databáze: Český statistický úřad [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>.
39. Vznik praporu města Rudolfov. Oficiální stránky města Rudolfov [online]. 2021 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/historie-a-soucasnost/vznik-praporu-mesta/>.
40. V centru Rudolfova má být supermarket, petici proti záměru podepsalo téměř 200 lidí. IDNES [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <https://budejovice.rozhlas.cz/v-centru-rudolfova-ma-byt-supermarket-petici-proti-zameru-podepsalo-temer-200-8158391>.
41. Vláda schválila dohodu o partnerství: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2021 [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/novinky/vlada-schvalila-dohodu-o-partnerstvi-pro-programov>.
42. Základní organizace Rudolfov. Civilky [online]. 2020 [cit. 2022-01-24]. Dostupné z: <http://www.civilky.cz/nase-organizace/vypis/jihocesky-kraj/zakladni-organizace-rudolfov/>.

43. Zákon, kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. 2021 [cit. 2021-11-01]. Dostupné z: <https://www.zakony.cz/zakony/2021/201/zakon-251-2021-Sb-zakon-kterym-se-meni-zakon-c-248-2000-sb-o-podpore-regionalniho-rozvoje-ve-zneni-pozdejsich-pre-SB2021251-3>.
44. Zámek Lustenek: Rudolfov [online]. 2000 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/zamek-lustenek-rudolfov/galerie/5711>.
45. Zásady urbánní politiky: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2017 [cit. 2021-10-20]. Dostupné z https://mmr.cz/MMR/media/MMR_MediaLib/Podpora%20region%c5%af%20a%20cestovn%c3%ad%20ruch/Region%c3%a1ln%c3%ad%20politika/ZUP_2017.pdf.
46. Zastupitelstvo: Město Rudolfov [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/urad-5/samosprava/zastupitelstvo-1/>.

11.3 Elektronické dokumenty

1. Akční plán strategie regionálního rozvoje [online]. 2021 [cit. 2021-10-13]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/iii_ma_ap_srr_21-22.pdf.
2. KUBEŠ, Jan. Suburbia a typy suburbií v zázemí většího města Českých Budějovic [online]. 2015 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/631116-Suburbia-a-typy-suburbii-v-zazemi-vetsiho-mesta-ceskych-budejovic-suburbs-and-types-of-suburbs-in-hinterland-of-city-the-city-of-ceske-budejovice.html>.
3. LACINA, Karel. Nástroje regionální politika státu [online]. Univerzita Pardubice, 2021 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35157/LacinaK_Nastroje%20regionalni_VS_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
4. Místní agenda 21: Historie a mezinárodní kontext [online]. 2017 [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: https://ma21.cenia.cz/cs-cz/%c3%bavod/prove%c5%99ejnost/historieamezin%c3%a1rodn%c3%adkontext.a_spx.
5. PERLÍN, Radim. Venkov, typologie venkovského prostoru [online]. 2014 [cit. 2021-10-11]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Radim-Perlin/publication/228386326_Venkov_typologie_venkovskeho_prostoru/links/0c96052a5889498e30000000/Venkov-typologie-venkovskeho-prostoru.pdf.

6. POSTRÁNECKÝ, Josef. Regionální politika a regionální rozvoj v České republice [online]. 2010 [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf
7. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf>.
8. Strategický plán rozvoje města Rudolfov na roky 2020-2025 [online]. In: 2008, 2019 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mestorudolfov.cz/mesto/strategicky-plan-rozvoje-mesta-rudolfov/>.
9. Strategie rozvoje území MAS Hlubocko-Lišovsko 2021-2027 [online]. [cit. 2021-12-12]. Dostupné z: <http://mashl.cz/strategie-uzemi-2021-2027>.
10. Územní plán města Rudolfov [online]. In: 2008 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: https://www.mestorudolfov.cz/e_download.php?file=data/editor/38cs_18.pdf&original=%C3%9AP+Textov%C3%A1+%C4%8D%C3%A1st.pdf.
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020-2021 [online]. In: 2008, 2021 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.zsrudolfov.cz/zakladni-skola/dokumenty-zs/>.

11.4 Právní předpisy

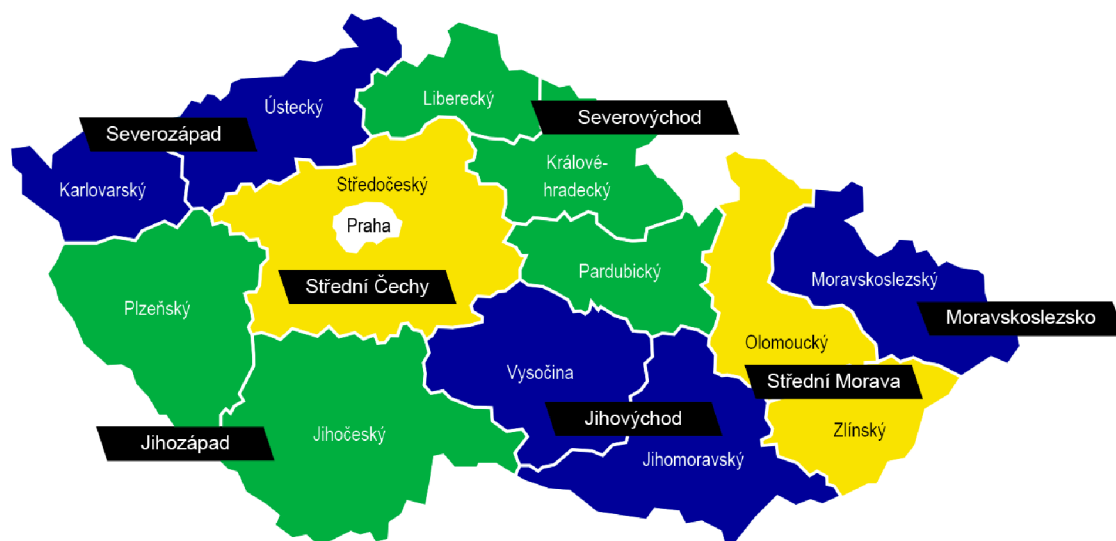
1. Zákon č. 248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění. Sbírka zákonů České republiky [online]. 2000. [cit. 2021-10-31]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&T=470> .
2. Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích, v platném znění. Sbírka zákonů České republiky [online]. 2000. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&T=422> .
3. Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích, v platném znění. Sbírka zákonů České republiky [online]. 2000. [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&T=422>.

Mimo uvedené zdroje autorka čerpala informace v turistickém informačním centru obce a na městském úřadě prostřednictvím vlastního terénního šetření.

Přílohy

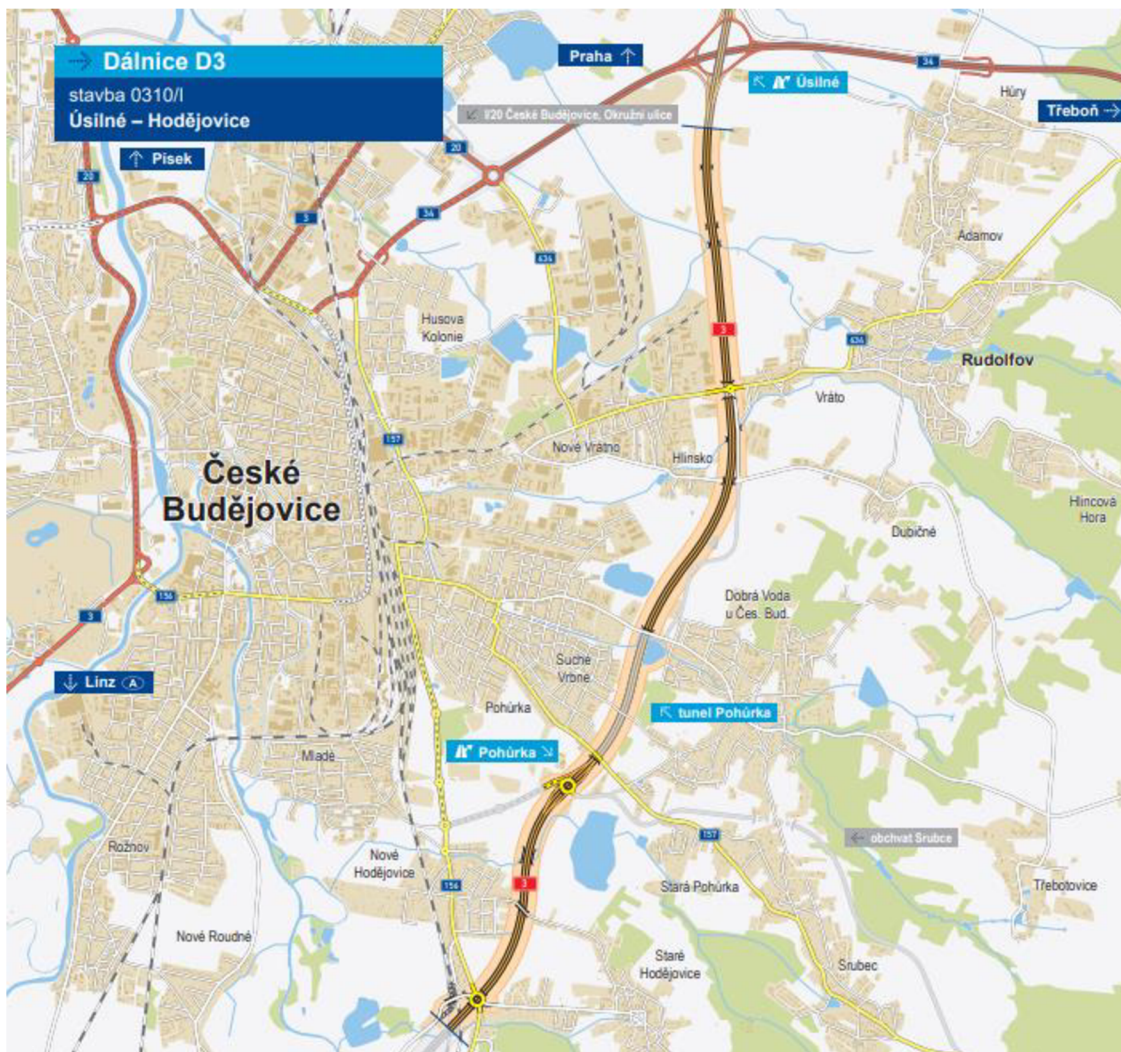
Příloha 1 Regiony soudržnosti	113
Příloha 2 Dálnice D3 - úsek Úsilné-Hodějovice.....	114
Příloha 3 Členové zastupitelstva a rady obce Rudolfov	115
Příloha 4 Architektonická studie Rudolfov - Farská louka.....	116
Příloha 5 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti v obci Rudolfov.....	117
Příloha 6 Vzdělanostní struktura obyvatel obce Rudolfov	118
Příloha 7 Dotazník pro občany obce Rudolfov.....	119

Příloha 1 Regiony soudržnosti

Zdroj: Dotace EU (2021)

Příloha 2 Dálnice D3 – úsek Úsilné-Hodějovice

Zdroj: ŘSD (2021)

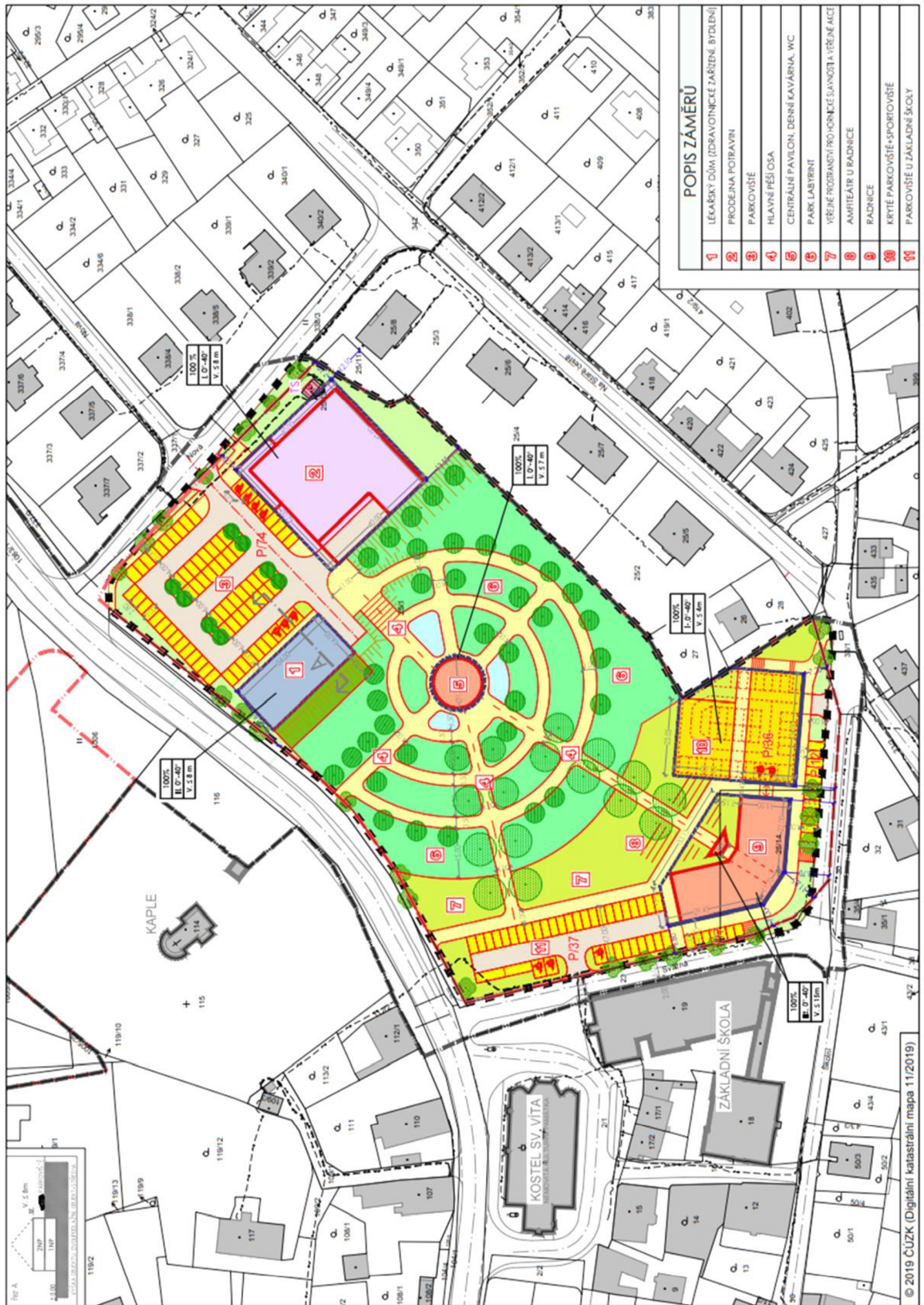
Příloha 3 Členové zastupitelstva a rady obce Rudolfov

Zastupitelstvo města	
1.	Bc. Pavla Činčurová
2.	Radka Hájková
3.	Ing. Pavel Hanus
4.	Ing. Miroslav Holovský
5.	Mgr. František Chrastina
6.	Vít Kavalír
7.	Vratislav Klabouch
8.	Mgr. Martin Kolařík
9.	Ing. Arch. Stanislav Kovář, CSc.
10.	Hana Kuboušková
11.	Mgr. Ivo Schuster
12.	PaedDr. Ondřej Švejda
13.	Zdeňka Švejdová
14.	Ing. Milan Třebín
15.	MUDr. Jaroslav Valevský

Rada města	
1.	Mgr. František Chrastina
2.	Vít Kavalír
3.	Mgr. Martin Kolařík
4.	Mgr. Ivo Schuster
5.	PaedDr. Ondřej Švejda

Zdroj: Město Rudolfov (2022)

Příloha 4 Architektonická studie Rudolfov – Farská louka

Zdroj: Město Rudolfov (2022)

Příloha 5 Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti v obci Rudolfovo

Podnikatelské subjekty dle převažující činnosti		
	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	17	8
B-E Průmysl celkem	113	69
F Stavebnictví	102	67
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	144	61
H Doprava a skladování	30	17
I Ubytování, stravování, pohostinství	46	23
J Informační a komunikační technologie	12	8
K Peněžnictví a pojišťovnictví	6	3
L Činnosti v oblasti nemovitostí	18	11
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	119	75
N Administrativní a podpůrné činnosti	17	10
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	1
P Vzdělávání	11	5
Q Zdravotní a sociální péče	9	7
R Kulturní, zábavní a rekreační činnost	15	10
Ostatní činnosti	57	28
X nezařazeno	0	0
Celkem	737	410

Zdroj: ČSÚ (2020)

Příloha 6 Vzdělanostní struktura obyvatel obce Rudolfov

		1980	1991	2001	2011
Bydlící obyvatelstvo ve věku 15 a více let		1650	1838	2037	2086
z toho	bez vzdělání	1	4	3	7
	základní včetně neukončeného	722	506	381	297
	střední bez maturity	516	558	712	633
	úplné střední s maturitou a vyšší odborné (vč. nástavbového)	344	616	725	744
	vysokoškolské	66	126	196	327
	nezjištěné	1	28	20	78
%	bez vzdělání	0,1	0,2	0,1	0,3
	základní včetně neukončeného	43,8	27,5	18,7	14,2
	střední bez maturity	31,3	30,4	35,0	30,3
	úplné střední s maturitou a vyšší odborné (vč. nástavbového)	20,8	33,5	35,6	35,7
	vysokoškolské	4,0	6,9	9,6	15,7
	nezjištěné	0,1	1,5	1,0	3,7

Zdroj: ČSÚ (2021)

Příloha 7 Dotazník pro občany obce Rudolfov

Analýza sociálního a ekonomického rozvoje obce Rudolfov

Dobrý den, jmenuji se Lucie Mlčáková a ráda bych Vás požádala o vyplnění anonymního dotazníku k mé diplomové práci. Dotazník je určen všem obyvatelům obce Rudolfov a je zaměřen na zjištění spokojenosti občanů s životem v obci. Vyplnění Vám zabere maximálně 10 minut Vašeho času.

Předem děkuji.

1 Jste:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- žena muž

2 Jaký je Váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 0-15 let 16-25 let 26-45 let 46-64 let 65 a více let

3 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- základní středoškolské bez maturity (výuční list) středoškolské s maturitou vyšší odborné vysokoškolské

4 Jste:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- zaměstnanec žák/student podnikatel/OSVČ na mateřské/rodičovské dovolené důchodce
 nezaměstnaný v domácnosti

5 V jaké části obce bydlíte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Rudolfov Kostel Rudolfov Na Americe Hlinsko

6 Kde nejčastěji čerpáte informace o dění v obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- internetové stránky města městský rozhlas městský úřad Rudolfové listy sociální sítě
 od ostatních obyvatel obce dění v obci nesleduji

7 Jak dlouho žijete v obci Rudolfov?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 0-5 let 6-10 let 11-20 let více než 20 let

8 Jak byste zhodnotil(a) rozvoj obce Rudolfov za posledních 5 let?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- pozitivně spíše pozitivně spíše negativně negativně

9 Co se Vám na obci nejvíce líbí?

Nápověda k otázce: *Vyberte maximálně tři odpovědi*

☐ poloha	☐ historie	☐ množství a kvalita sportovních a kulturních akcí	☐ bezpečnost ve městě
☐ občanská vybavenost (obchody, služby, sociální a zdravotní zázemí)	☐ mezidiské vztahy	☐ čistota ve městě	☐ na obci Rudolfov se mi nic nelíbí

10 Jaké z níže uvedených služeb nejvíce postrádáte v obci Rudolfov?

Nápověda k otázce: *Vyberte maximálně 3 odpovědi*

- lékárna kvalitní restaurace/kavárna bankomat řeznictví větší supermarket
 jiné

11 Jaký způsob dopravy využíváte nejčastěji při cestě do zaměstnání/školy?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- pěšky automobil městská hromadná doprava motocykl jízdní kolo nepracuji/pracuji z domova

12 Jaký je Váš dojezdový čas za prací/vzděláváním?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď. Pokud do práce/školy nedojíždíte (např. jste v domácnosti, v důchodu nebo pracujete z domu), pokračujte na další otázku.

- do 10 minut 11-30 minut 31-50 minut více než 50 minut

13 Jaký je Váš názor na výstavbu náměstí se supermarketem na Farské louce?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím nesouhlasím

14 Jak by se podle Vašeho názoru měla využít Farská louka?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- veřejné prostranství s parkem a lavičkami výstavba komerční zóny s obchody výstavba bytů/rodinných domů ponechal(a) bych současnou podobu

15 Výstavbu dálnice D3 v blízkosti obce Rudolfov vnímáte spíše jako:

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- příležitost hrozbu

16 Třídíte odpad?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ano ne

17 Pokud byste měl(a) k dispozici finanční prostředky, které byste mohl(a) investovat do rozvoje obce Rudolfov, na jakou oblast byste je primárně využil(a)?

Nápověda k otázce: Vyberte maximálně tři odpovědi

☐ oprava místních komunikací	☐ kultura a sport (společenský sál, dětská hřiště, kino)	☐ obchody, restaurace, kavárny	☐ veřejná prostranství a zeleň
☐ zdravotnické a sociální služby	☐ ochrana životního prostředí	☐ bezpečnost ve městě	☐ výstavba bytů
☐ tvorba pracovních příležitostí	☐ rozvoj cestovního ruchu		

18 Který z realizovaných projektů vnímáte za poslední dobu jako neúspěšnější?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- výstavba sportovního areálu rekonstrukce a zvýšení kapacity ZŠ Rudolfov revitalizace hřbitova oprava místních komunikací (např. ulice Na Spojce)

19 Zvolte, jak jste spokojen(a) s jednotlivými aspekty v obci Rudolfov:

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď v každém řádku*

	spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	nespokojen
nabídka kulturních a společenských akcí	☐	☐	☐	☐
sportovní vyžití	☐	☐	☐	☐
frekvence spojů linky MHD	☐	☐	☐	☐
nabídka sociálních a zdravotních služeb	☐	☐	☐	☐
bezpečnost v obci	☐	☐	☐	☐
čistota v obci	☐	☐	☐	☐
počet parkovacích míst	☐	☐	☐	☐
kvalita vzdělávání (ZŠ a MŠ Rudolfov)	☐	☐	☐	☐
činnost vedení obce	☐	☐	☐	☐
životní prostředí a odpadové hospodářství	☐	☐	☐	☐
nabídka bydlení (parcely, byty)	☐	☐	☐	☐
stav místních komunikací	☐	☐	☐	☐
dostupnost pracovních příležitostí	☐	☐	☐	☐